

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 700.

Elv vagy hatalom.

Irta: Mezei Ernő.

Ismét előttünk áll a magyar parlamentarizmus valóságának nagy, sőt legnagyobb kérdése.

Akarmely szempontból nézzük a mai válságot, a helyzet csomója mindig az, hogy az uralkodó nem fogadta el a függetlenségi párt vezéreinek előterjesztését az önálló bank létesítésére. Ha tehát az önálló bankot úgy vesszük, mint a parlamenti többséget alkotó függetlenségi pártnak követelését, az így adott előzményből természetes logikával csak azt lehet megállapítani, hogy a kormányválságot okozott kérdésre nézve világos, nyilvánvaló ellentét forog fenn egyrészt a korona, másrészt a parlamenti többség, illetőleg a parlamenti többségből vett kormányfőriak között. Ennélfogva a kormányválság megoldását nem lehet és nem szabad másképpen elképzelni, minthogy az új kormány kinevezése a bankkérdésre, mint az aktuális bonyodalom forrására nézve is előzetesen tisztázott helyzetet fog hozni, azaz a korona és a kormány között megállapított programmal fog járni. Már akár ilyen, akár amolyan irányban. Ezt az egyszerű, tiszta, alkotmányos szempontot kár összezavarni egészen szokatlan föltevésekkel, mint például, hogy a volt függetlenségi miniszterek nem vesztették el az uralkodó bizalmát.

Ha csak valaki a bizalomnak nem tisztán szubjektív magyarázatából indul ki, aminek az alkotmányos politikában semmi értelme, úgy az uralkodó bizalma egy kormányfőiről iránt nem állhat másban, minthogy elfogadja javaslatát, méltányolja törekvéseit, egyáltalán megbizik az ország dolgaira vonatkozó helyes belátásában. Hogy azonban az uralkodó nem fogadta el — még pedig nagyon közvetlen módon — függetlenségi minisztereinek egy lényeges előterjesztését, amely kormányválsággal is van kapcsolatban, a fennmaradt bizalmi viszonyról komolyan nem lehet beszélni. Ez a politikában „non valetur.”

Következnek a válság alkotmányos megoldása. Adva lévén a korona és a függetlenségi többség komoly elvi ellentéte, egyébről nem lehet szó, minthogy egyik a kettő közül eltérjen eredeti álláspontjától és az ellenkezőt fogadja el, vagy éppen mindkettő egy közvetítő módozatban egyezik meg. Hogy a mi annyiszor megalázott parlamentarizmusunk igaz érdekének melyik mód felelhetne még leginkább a mai kétségtelegül súlyos helyzetben, erről, megengedjük, becsületes hazafiaknak is lehet eltérő felfogásuk. Mi a magunk részéről azt tartjuk, hogy a nemzetnek egy feltétlen törvényes jogának elismertetése megérdemelné a legkomolyabb alkotmányos harcra is. Van azonban egy dolog, amit mindenkinek, bármely oldalról nézze is a helyzetet, alkotmányos és er-

kölcsi képtelenségnek kell tartania. Tudniillik az, hogy a függetlenségi párt a maga többségi állapotára nivatkozva, magának követelje a kormányhatalmat, anélkül, hogy azt a kérdést, amelyet a helyzet mozgató erejévé tett, a kormányvállalás mint legaktuálisabb feladatát előzetes programszerű kijelentéssel a korona és nemzet előtt tisztába ne hozza. A parlamenti lederség szemfényvesztő játékaik között is legutolsó volna az, ha a függetlenségi többség éppen akkor, amikor a korona programjának leegyszerűsített, mondhatni legártatlanabb pontját is elutasítja, sarkán fordulva, privilegiált kormányzati többségnek ajánlkoznék, éppen csak azt kívánva, hogy a többségi státussal számon tartott, de eddig át nem adott hatalmi polczokat hiány nélkül kiszolgáltassák.

Nem ok nélkül foglalkozunk az ily bomlott lehetőségekkel. Mert igazán furcsa, egészen fejnelküli, de annál több-
lábu eszmebogarak futkosnak már az új reményekbe zöldülő stréberkedés tavaszi gyepjén.

Egyszerűen odavetik, hogy a függetlenségi többség kormányvállalását nem befolyásolhatja a királyi vétő az önálló bank irányában. Majd legyőzi az új függetlenségi kormány a királyi most nyilatkozó ellenszenvét, csak oly módon, mint ahogy annak idején az egyházpolitikai reform dolgában is sikerült. Akik így okoskodnak, nyilván nemcsak

Angol és orosz barátság.

Irta: Dr. Nagyiványi Fekete Gyula.

Aki éber szemmel figyelemmel kíséri Anglia és Muszkaország legújabb európai politikáját, könnyen észreveheti eljárásuk bizonyos egyöntetűségét, amit Oroszország tesz, az dicsőretre és szimpátiára talál Angliában és megfordítva. A civilizáció és a szabadság klasszikus földjén, Nagybritanniában megszületett az összes emberi jogokat megvető moszkovizmus gyászos imádása. És vajjon hol keresendő ezen nagy változás forrása, hiszen éppen száz év óta farkasszemet nézett egymással ezen két nép, Ázsiában folyton fegyverben álltak egymással szemben, kölcsönös féltékenykedés, boszúvágy és megsemmisítés volt zászlójukra írva. A száz év óta tartott antagonizmus veszedelmét, melynek színhelye Középázsia vala, megszüntette az 1907. évi augusztus 30-án kötött angol-orosz megegyezés, melynek hatása kiterjed Ázsiára és Európára egyaránt. Nézzük a megegyezés előzményeit, mert csak így vagyunk képesek indító okait és hatását a világpolitika szempontjából megítélni.

A jelzett megegyezés idején Angolország és Oroszország helyzete Középázsiaiban következő volt: Angolország törekvése egy század óta a hegemonia biztosítására és lehetőleg sok nép és terület meghódítására irányult. Gangestől kezdve Indus magasán fekvő vidékeit, Kasmirt, Kis- és Közép-Tibet meg-hódítván, egész Turkesztánig behatolt. Nyu-

gaton megsemmisítette a Sikh császárságot, Pendjabot anektálta, továbbá átkelve a Közép-Induson, Afghansztánt egész Szulejman-hegységig birtokába vette. Ezzel elérte a Felső-Oxust, hol India birtokosa még soha nem parancsolt. Így közvetlen szomszédja lett az orosz birodalomnak, miután egész Beludisztánt is hatalmába kerítette.

Ellenben Oroszország Kaukázusból kiindulva, bekebelezte Georgiát, leigázta a cserkeszeket, meghódította a perzsa Arméniát, elfoglalta Karstot és Batumot, így eljutott Araxatig és Araxeszig. Ekkép megalapította Transkaukázia tartományt, ez oldalról azonban még ezer kilométer távolban állapodott meg India határától. De a Kaszpitenger másik oldalától markánsabb haladást tanúsítottak az oroszok. Polytonos kirohanásaik elvezették őket a XIX. század folyamán Uraltól a Thian-Csan-hegység aljáig, így eljutottak Kína határáig, elfoglalva Syr-Daria egész vidékét egész Attrek-folyamig. Ezen terület oly nagy, mint két Magyarország. Miután pedig az angolok a magas Oxust előbb foglalták el, az oroszok nem érhették el a Hindukus tövét, mely Turkesztán természetes határa.

Miután az angolok ázsiai politikájának gyöke India sértetlenségének megvédése, meg nem elégedve a már jelzett hódításokkal, most még kapva a kedvező alkalmon, melyet a japán-orosz hadjárat létesített, Japánországgal 1905. augusztus 13-án oly egyezséget kötöttek, melynél fogva Japánország elismeri Anglia azon jogát, hogy India határai mentén oly intézkedéseket tehessen, melyeket szükségesekül tekint India megvédése szem-

pontjából. Ha tehát a szerződők bármelyikének birodalmát harmadik hatalom megtámadná, a másik fél köteles azonnal haderejével segítségére jönni, a hadjáratot közösen folytatják és a békekötésnél is együttesen járnak el.

Ezen megegyezés alapján Angolország kényekedve szerint elbánhat India északnyugati határát érintő szomszéd országokban, Perzsiát is beleértve, s ha valamely hatalom ott ott eljárásában gátolná, Japánország haderejét a brittek rendelkezésére köteles bocsátani. Más szóval, Anglia védő és dacszövet-séget nyert Muszkaország ellen, mely egyedül küldhetett hadsereget India megtámadására.

És most rámutatok a tulajdonképi angol-orosz ütköző pontokra, melyek: Perzsia, Afghánistan és Thibet, honnét állandóan tüzet szítottak egymás ellen. Perzsiát illetőleg abban állapodtak meg, hogy integritását fejtartják, mivel azonban geográfiai és gazdasági okokból speciális érdekük megköveteli, hogy annak bizonyos részeiben a rend és béke fentartassék, azt három részre osztották. A déli részen a Perzsa öböltől kezdve Kaszrikin, Ispahan és Yezd-vonalig terjed az angol befolyás, ellenben az afgan határtól Ghazik, Biredjan, Kerma és Bender-Abbasig terjedő északi vidék az orosz befolyás alá került. Ezen két terület közt a harmadik zóna neutrális marad. Perzsiában tehát az orosz befolyásnak jutott az oroszlanrész, miután ez a leggazdagabb és sokkal nagyobb terület, különösen Aderbaidjan és Khorassan a kormány székhelyével, Teheran, Tauris, Ispa-

az emlékezőtehetség fenomenális hiányában szenvednek, hanem függetlenségi logikájukat is a „credo, quia absurdum” elve szerint rendezték. Hiszen hallottunk is arról, hogy a király az egyházpolitikai reformot nem szívesen vette, de viszont az is bizonyos, hogy az első Wekerle-kormány nyomában megalkulásakor, mint a király által jóváhagyott programot mutatta be a kötelező polgári házasságot. És később is, valahányszor a parlamentben a király ellenző indulatát szóba hozták, Wekerle tartózkodás nélkül jelentette ki, hogy a kormány, mihielyt ilyest venne észre, parlamentáris köteletségének fogná ismerni a lemondást. Valóban az akkori felfogás a parlamentáris kodex szoros alkalmazása. És ezzel a példával akarnak analógiába hozni az olyan esetet, hogy a függetlenségi többség éppen akkor, éppen azért vállalná a kormányt, amikor és mivelhogy az uralkodó vétóval sújtotta programjának azt a részletét, amelyet az idők kényszerszüksége előtérbe állított.

Bizony mélységesen meghathatják az országot azok a festői variációk, amelyek a függetlenségi pártot a hatalomra való készségében folyton sóvárogva, kinyújtott kezekkel és kitért szájakkal mutatják be. Akadhatnak fölösen olyanok is, akik vidám műélvezetet találnak benne. Mert például mi csoda finom zamata van az olyan okoskodásnak, hogy amikor a király már előre bejelenti vétóját az önálló bankról esetleg alkotandó törvény irányában, ez azt jelenti, hogy nem fogja a szokások előleges cenzurát gyakorolni. Hát ugyan mi az uralkodói vétónak ilyen előre való tudatása más, mint éppen a szokásszerű előleges szentesítés gyakorlása — negatív formában? Amint hogy az ilyen negatív kijelentésnek valamely, még csak szándékolt javaslat irányában csakis az lehet alkotmányos nyelvbéli formulája, hogy a király eleve kilátásba

helyezi a vétó gyakorlását. Ennek az előleges jóváhagyási gyakorlatnak, amely nem is gyökerezik az alkotmányos kötelezettségek viszonyában, nincs is más célja, minthogy a kormány előre megismerje tervei irányában a király diszpozícióját. Nohát a bankkérdést illetőleg ezt az előzetes diszpozíciót máris a lehető leghitelesebb és legünnepelesebb formában megkaptuk. Pedig ez a kérdés egy tiszta függetlenségi kormányra nézve a legközvetlenebb programkötelezettséget jelentené, amelyre nézve az első órában kezességet kellene vállalnia az ország előtt.

Mily szomorú benyomást keltet a mi parlamentárizmusunk értékére nézve magában az a tény, hogy a bankkérdés csak harmincz éves meddő körforgást végzett, hogy változott nemzeti akarat és változott kormányzati helyzet mellett oda tért vissza, ahová Tisza Kálmán fuziók lendítése juttatta. A hatásoknak és ellenhatásoknak ugyanahoz a végzetes bogozásához, ugyanahoz a többségi kísérletezéshez és ingadozáshoz és ugyanahoz a merev királyi visszautasításhoz. De úgy látjuk, ez a gyászos circulus vitiósus zárópontul még feketébb, mint aminőnek kiinduló pontul ismertük. Mert harmincz év előtt Sennyey Pál, a hagyományos aulikus politikus, amikor Tiszának lemondása után a királyt kabinetalkitással kínálta meg, azt felelte, hogy az előszabott elvi tereumon nem vállalkozhatik rá. Ma pedig akadnak, akik a függetlenségi többséget ugratják, hogy éppen a királyi vétó alapján, amely aktuális feladatait tilalomfa alá helyezte, követelje magának a kizárólagos kormányhatalmat.

Budapest, április 28.

Gróf Zichy János Budapesen. Gróf Zichy János ma délután Bécsből visszaérkezett Budapestre.

Vám-értekezlet. A külügyminisztériumban, mint Bécsből jelentik, tegnap kereskedelmi és vámértekezlet volt, melyen a magyar kormányt Lere Vilmos miniszteri tanácsos és Ary Pál osztálytanácsos képviselte.

A trónörökös.

Budapest, április 28.

Wekerle Sándor miniszterelnöknek a trónörökösnel való látogatása a politikai helyzet dolgában elsőrangú eseményszámba megy. Ferencz Ferdinánd trónörökös a lemondott miniszterelnököt fogadta s az audiencián Wekerle meghívás folytán jelent meg. Lehet ezt a körülményt a közjog szempontjából magyarázni, mi előttünk azonban inkább a kibontakozás lehetőségének a biztosítása áll feladat gyanánt, mintsem az illetékesség keresése, de ha csupán ez utóbbit vizsgálunk, akkor is arra a konkluzióra kellene jutnunk, hogy jövődönk érdekében igen nagyon szükségesnek tartjuk, hogy a trón várományosa kellőképpen tájékozódott legyen politikai viszonyaink, sőt hangulataink felől is. Hisz eddig mennyi félreértésre adott alkalmat az a feltevés, hogy Ferencz Ferdinánd főherceg nem érdeklődik kellőképpen Magyarország iránt s ennek következtében ellenségeink befolyása juthat hozzája és néhány szálló mondás keletkezett afelől, hogy mi lesz a trónörökös programja velünk szemben az uralkodás átvevésének idején. Velünk — szemben és nem mellettünk. Ausztriában a magyarellenes áramlatok erősítésére szokták volt emlegetni a trónörökös pátronusságát s a reakció, az osztrák birodalmi hőbort titkos vezérül hirdette Ferencz Ferdinándot. Ebből következik, ha a vádakat alaptalanoknak valljuk is, hogy a közvéleménynek örvendenie kell, ha a trónörökösöt magyar államférfiak tájékoztatják.

Pár előzetes momentum még élénk emlékezetünkben van, azonban hovatovább tapasztaltuk, hogy maga a trónörökös

han, Jedz és Medsed városokkal az orosz szférába jutott. Ellenben az angoloknak jutott terület nagy részét a Lout-sivatag képezi. Hol Nagy Sándor hadait megölte a nélkülözés. De a ravasz angol ezen megosztással semmit sem veszített, mert a perzsa ügyek ellenőrzése épp úgy angol, mint orosz jog és a perzsa öböl feletti rendelkezés tisztán a briteket illetvén meg, a fentjelzett orosz hatalmi szférába könnyen megnyugodhattak az angolok. Míg azelőtt Teheránban döntő volt az orosz befolyás, ma Oroszország lemond minden politikai akcezióról, elismeri a jogegyenlőséget a perzsa kereskedelmi és finanziaális ügyek ellenőrzési mezején, átengedi Angliának a déli részeket és különösen a Bender-Abbas kikötőt. Így elesett Oroszország egyik legdicsőbb utjától, mely a szabad tenger és a meleg vizek felé vezet. Most már Anglia megtartja a perzsa öböl egész kereskedelme föltötti ellenőrzést és ura a két perzsa folyónak, melyek Eufratig terjednek, vagyis Eufrát határa lett Indiának.

Afganistánt illetőleg tilos Angliának a politikai helyzet megváltoztatása, s ott csak békes irányban gyakorolhatja befolyását és megakadályozza az afghánok támadását Oroszország ellen. Oroszország elismeri, hogy Afganistán nem képezi hatalmi szférájának tárgyát, de a kereskedelmi egyenjogúság elvét proklamálták.

Thibetre nézve elismerik Kina szuverenitását, belső adminisztrációjába nem avatkozhatnak és kormányával csak Kina útján szerződhetnek. Lhassába nem küldenek képviselőket és alattvalóik részére, sem államaik

számára Thibetben vasuti, bánya stb. engedményeket nem fognak kieszközölni. Közlebről vizsgálva az augusztus 30-iki konvencziót, ebből mindenekelőtt látjuk, hogy Thibetet és Afganistánt illetőleg a szerződő felek onnét kizárták az idegeneket, ami Lhassa és Kabul kormányainak amugy is kedves dolog. Habár Anglia köteles Afganistán területi épességét tiszteletben tartani, mégis az angol protektorátust ez ország felett a muszka elismeri, mintán Afganistánnal az orosz csakis az angol kormány útján érintkezhetik. Thibetben ellenkezőleg mindkét szerződő egyenjogu. Afganistán és Thibet folytatják tehát az elzárt életet. Perzsiában, melyet három hatalmi zónára osztottak fel pénzügyi kondominium állapotban meg, melynél fogva az orosz és az angol bankok szabadon mozoghatnak. Miután az angolok elzárták Thibetet és Afganistánban a sok hadjárat és előbbi szerződésekkel nyert előnyök dacára tilos a foglalás, úgy látszik, mintha Anglia területi veszteséget szenvedne. Csak hogy azt kell figyelembe venni, hogy Anglia soha sem akarta Afganistánt Indiához esatolni, nem is vette az országot hadi területül, melyből kiindulva az orosz Turkesztán ellen kellett volna operálnia. Anglia csak arra törekedett, hogy az emir hadai vele együtt kooperáljanak India megvédésénél. Az angolok tehát Kitchenerökökkel együtt a régi politikájuk mellett megmaradtak és még mindig kivitték azt, hogy az afgán protektorátusuk előtt az orosz meghajol.

Avégből, hogy az angolok India határait megvédhessék, kettős politikát követtek. A

harci párt az erőszakra támaszkodván, a szomszédos területeket igyekezett meghódítani. A békepárt a birodalom biztonságát szövetségek megkötésében és a honosok jó szolgálatai megjutalmazásában kereste. Lord Beaconsfield alatt a hódító párt elérte zenitjét, amikor a brit imperializmus zászlója elérte „India tudományos határvonalait.” Beaconsfield óta Anglia nemzetközi helyzete változott, ma maga Németország, melytől annyira félnek az angolok, már 1912-ben annyi nagy csatahajóval fog birni, mint Anglia, ma már nem dicselkedhetik azzal, hogy haditengerészetével leveri egész Európa haditengerészetét, ma már nem lesz elég 50.000 katonát dobni ide vagy oda az európai egyensúly fenntartása végett.

Aztán legújabbán Japánország a nagyhatalmak sorába lépén, Kina pedig lázasan szervez óriás hadsereget, együttes közreműködés nélkül Ázsiából könnyen elseperné a mongol hatalom az európaiakat. Ezt belátva Anglia megváltoztatta erőszakos politikáját és ma szövetségeket keres, kiknek segítségével megvédhesse ázsiai birtokait és hatékonyabb befolyást gyakorolhasson az európai helyzetre is.

Az orosz-angol megegyezés folytán nem lévén szükséges többé egymás ellen hadakat fentartani, talán ezentul mindkét nagyhatalom ereje Európával szemben növekedett? Mindenesetre, mert az oroszok képesek haderejük kétharmadát Turkesztánból és Transkaukaziából kivonni s azokat ellenünk fordítani. A brittek is könnyebben megvédehetik Indiát benső ellenségek ellen és Európában

igyekeznek eloszlatni a gyanút és nagy súlyt fektet rá, hogy a magyar közönség az ő szándékai felől és alkotmánytisztelétéről egyaránt tudomást szerezzen. A trónörökös buzgalommal látott hozzá, hogy mindazt megtanulja, ami őt nagy hivatása teljesítésére képessé teheti s így gondoskodott róla, hogy Magyarország történelmi hagyományával együtt jelenkori aspirációit is befoglalja a maga érületkörébe, amint-hogy másképpen majdan az alkotmányra teendő esküje nem lenne lélekbeli cselekedet, hanem csak üres szó, amit pedig feltételezni most senkinek sincs joga. És éppen ez időszert különösen fontos, hogy az osztrák ellenségeskedések idejében ott ne hivatkozhasanak a trónörökösre, valamint a mi belső ellenségeink se bizakodhassanak, hogy alkotmányellenes cselekedetekre a trónörökös támogatására számíthatnak, amire különben több feltevésre szokás hivatkozni.

Ferencz Ferdinánd főherczegnek a válság ügyeibe való beleszólása kétségtelesen jelenti, hogy az aktuális kérdésekkel is nagyobb mértékben foglalkozik, mint eddig. Am éppen ezért Wekerle miniszterelnök kétórás audienciáját szerelnök inkább kedvező momentumnak tekinteni. Ideszámítjuk gróf Andrássy Gyula régebbi kihallgatását, amikor a trónörökös a választói reform felől informálódott. Ferencz Ferdinándnak most már okvetlen tudnia kell, hogy a reform csakis azon az alapon létesülhet, hogy a nemzetfenntartó elem túlsulya biztosítva legyen és másfelől tudnia kell, hogy a közgazdasági fejlődés útját mesterkedésekkel és rosszindulatu osztrák támadásokkal, erőszakoskodásokkal és fenyegetésekkel elzárni nem lehet.

De viszont ezek a tudatok lehetővé teszik a teljes megértést. Amire szükségünk van nekünk. De époly szüksége van a trónörökösnek is.

akcióképességük gyarapodott. Hiszen éppen ezen hatványozott akcióképességnek köszönheti Magyarország és Ausztria szegényletes helyzetét Szerbiával szemben, mely sosem mert volna ellenünk neveltséges követeléseivel felkérni, ha a perfid Anglia nem becézte és fel nem bujtotta volna csak azért, hogy a távolból gyönyörködhesen az európai verekezésen, melyből csak ő húzott volna hasznot azáltal, hogy az útjába álló népek meggyöngyülnek.

Csak hogy az orosz és az angol meggyőzés nem győgyitotta meg a benső sebeket. Indiában máris kényelmetlenül érzik magukat az angolok. Az egész birodalomból vészes hárek érkeznek a központi kormányhoz. Az „Unrest in India” és „The great clanger in India” rendes napi hivatalos címek, melyek mögött nagy dolgok rejlenek. Ma India előkelő papjai, földbirtokosok, irók, szóval az intelligencia zöme forradalmár, a hatalmas sajtó felébresztette az ind nemzeti érzést és szolidaritást, mely nemsokára ellenállhatatlan támadást fog intézni, s e támadás ellen az angol-orosz barátság értéktelen rongy lesz. A százados elnyomás, embertelen eljárás, önkényes igazgatás, jogfosztás és barbár egoizmus Indiában és Muszkaországban egyaránt vulkanikus kitöréseivel amott kiüríti Indiát az idegenektől, kiket halálosan gyűlöl, emitt pedig a népakarat máglyára itéli az autokráciát.

És ime Európa békéjének és a mai egyensúlyának azon két barát ez idő szerinti benső gyöngeségében rejlik legbiztosabb garanciája.

A válság és a választói reform.

— Wekerle beszámolója. —

— A miniszterelnök és a trónörökös. —

Budapest, április 28.

A hivatalos lap holnapi számában fogja közölni a kormány felmentésére vonatkozó királyi kéziratokat.

A kormány tagjai ma délelőtt tizenegy órakor a kereskedelmi minisztériumban értekezletet tartottak, amelyen valamennyi miniszter részt vett. A konferencián Wekerle Sándor miniszterelnök elsőben bécsi utjáról, a királynál és Ferencz Ferdinánd trónörökösnel történt kihallgatásáról tett előterjesztést. Félhivatalos közlések azt mondják, hogy a király föntartotta magának a döntést arról, hogy kiket hív meg kihallgatásra. Wekerle Sándor miniszterelnök a tanácskozás után, mely több mint két óra hosszat tartott, még jóideig ott maradt a minisztériumban és Kossuth Ferencz-czel tárgyalta, megvitatta vele a további tennivalókat.

Wekerle Sándor a trónörökösnek tegnap kimerítő fölvilágosítást adott a politikai helyzetről, a koalíciók pártjainak álláspontjáról és előterjesztést tett a kibontakozás módjairól is. Ferencz Ferdinánd trónörökös nyomtatékosan hangoztatta a paktum végrehajtásának, a választói reform megalkotásának szükségességét. Ezekről Wekerle ma kimerítően referált minisztertanácsának.

A válság megoldásának súlypontja tehát a választói reform. És annál fontosabb, hogy a választói reformról szóló törvényjavaslat tárgyalassék és hogy itt keressék a kibontakozást, mert ha a korona és a parlamenti többség között paktum jön létre, akkor ennek megtartása a koalíció részéről több mint becsületbeli kötelesség. Teljesen elképzelhetlen dolog, hogy mi történék, ha a király vagy a trónörökös, akik a paktum megkötésében cselekvő részt vettek, azt mondanák, hogy a többség a paktum megtartását úgy értelmezte, hogy megtartotta belőle azt, ami reá nézve kellemes, de nem tartotta meg azt, ami kellemetlennek látszott. A mai parlamenti többségnek pedig éppen nem lehet kellemes, ha rábírik bélyegét annak, hogy ellene van a népjogok kiterjesztésének. Az a választói reform, amely a törvényhozás előtt fekszik, sokszor méltatott hatalmas munka, amelyet annakidejében a minisztertanácsban elfogadtak Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albertie. A függetlenségi párton is legfőlegb a pluralitás ellen hallatszottak kifogások és gróf Andrássy Gyula — értesülésünk szerint — honorálta is az elhangzott aggodalmakat, amennyiben tervezetén igen jelentékeny módosításokat tett. Így elejtette gróf Andrássy a hármaz szavazatok és ösválasztók intézményét és reformját úgy változtatta meg, hogy egy szavazatot minden nagykoru férfinak ad, költös szavazati joga pedig minden magyarul írni és olvasni tudó férfinak lesz. Az ilyen módon megváltoztatott törvényjavaslat a függetlenségi párt kívánságainak minden irányban megfelel, mert a magyarság szupremáciáját — a választói jog hatalmas kiterjesztése mellett — a legteljesebb mértékben megőrzi.

A függetlenségi pártkör tegnap esti eseményei erősen foglalkoztatták ma a politikai világot. Természetesen az alkotmánypárt és gróf Andrássy Gyula választát várták a legnagyobb érdeklődéssel. Az alkotmánypárton pedig esodálkozással látták, hogy a független-

ségi párton milyen szenvedélyességgel tárgyalták gróf Andrássy beszédét. Hangsúlyozzák, hogy a belügyminiszter beszédét vagy félreértették vagy félremagyarázzák, mert maga az alkotmánypárt teljesen vezérőnek intenciójához képest úgy fogta fel a nevezetes nyilatkozatot, mint amely a kibontakozást óhajtja. Az alkotmánypárt az azt mondják, hogy nem áll, hogy Andrássy, e beszéde szerint, a függetlenségi pártból a bankközösség számára remélne híveket toborozhatni és éppugy nem áll, hogy az alkotmánypárttal új többséget akarna alakítani. Eppen megfordítva: e beszédben határozottan ellene fordul annak az expediensnek, hogy az alkotmánypárt többséget próbáljon alakítani a mai többséggel szemben, s viszont e többségnek, vagyis a függetlenségi pártnak sorából nem renegátokat akar áteselni a bankközösség számára, hanem világosan az egész többségről beszél és annak szükségéről és reményéről, hogy e többség, konfliktus felidézése helyett, valamely elfogadható kompromisszumban találkozzék és megegyezék a királyal. Hogy ez mi legyen és mi lehessen: — mondják — ez az éppen, aminek megtalálására minden erőnket, józanságunkat és hazafiságunkat össze kell szedniünk, össze kell szedni első sorban a függetlenségi pártnak, a beláthatatlanságokkal szemben, amiket egy alkotmányjogi konfliktus jelenthet. Aki olyan kompromisszumot szeretne, keres és remél, melyet a függetlenségi párt elfogadhat, bizonyára nem olyanra gondol, amely e pártra az árulás árnyékát vetelné. Andrássy tehát nem azt teszi fel a többségről, vagy embereiről, hogy áruló, hanem azt, hogy lelkiismeretesek és hazafiasak. Ha ez sértés, akkor csakugyan ki van zárva a lehetősége egy józan kompromisszumnak.

Ma este az alkotmánypárt klubjában, ahol a nagy számban összegyűlt párttagok között megjelent gróf Andrássy Gyula belügyminiszter is, ez a fölfogás egészen határozottan domborodott ki. Gróf Andrássy Gyula maga sem mulasztotta el kijelenteni, hogy beszédébe az övével ellenkező észleletet magyaráztak bele.

A függetlenségi párton ma este is igen nagy számban gyűltek össze a párt tagjai, de a hangulat egyrészt Kossuth Ferencz tegnapi kijelentései, másrészt az alkotmánypárt oldaláról jövő magyarázatok következtében már sokkal nyugodtabb volt. Fél hét órakor megjelent a pártkörben Justh Gyula Házelnök, akít nyomban nagy csoport velt körül.

Justh kijelentette, hogy ki van zárva, hogy a párt törekvései ne arassanak diadalt, ha abban a hangulatban és azon az állásponton marad, amely tegnap este kifejezésre jutott. Ha a király annyira sürgeti a választói reformot, a függetlenségi párt ezer örömmel valósítja meg az általános, egyenlő, községünkbeni titkos szavazati jogról szóló programponjtját. Ehhez semmiféle támogatásra sincs szüksége és különösen tudni sem akar az alkotmánypárttal való együttműködésről.

Hét óra felé megérkezett gróf Apponyi Albert és néhány perczcel utóbb Kossuth Ferencz.

Gróf Apponyi szándékosan tartózkodott minden kijelentéstől s csak annyit mondott, hogy ő most ideiglenes ügyvezető, de nem politikus.

Kossuth Ferencz, aki körül nagyobb csoport támadt, amelyben ott voltak Kmety Károly, Ródkay László, gróf Batthyány Tivadar, Kállay Tamás, Szatmári Mór, Holló Lajos és

mások, viszatérve a tegnapi eseményekre így nyilatkozott:

— Az lett volna a helyes, ha az én levelem után, márcziusban, az alkotmánypart belépett volna a függetlenségi pártba. Sok minden másképp történt volna, ha a kormány a bécsi banktárgyalások alkalmával nem a koalíciót képviseli, hanem egy egységes és tömör többségi párt állott volna mögötte.

Többen utaltak arra, hogy csak függetlenségi kabinet segítségével lehet a válságot megoldani, ha pedig a válság megoldásának feltétele a választói reform megvalósítása, a függetlenségi párt, amint azt *Justh* is hangsúlyozta, azt maga is meg tudja csinálni. A függetlenségi pártnak, mint a parlament többségének, most az a teendője, hogy elfogadja az általános választói jogon alapuló parlamenti reformot és ezzel megteremtí a kibontakozás alapját. A bankkérdésben pedig továbbra is rendületlenül megáll az önálló bank követelése mellett és munkába veszi annak előkészítését. Ennek az előkészítő munkának egyik legfontosabb alkotó része az, hogy a rosszul informált királyt jól informálja és rábírja arra, hogy mostani elutasító álláspontjától térjen el. Ezt pedig csak úgy lehet elképzelni, ha az új kormány egységes alapon állva egységes fölfogással tesz előterjesztést a királynak.

A párt tagjai ezeket az eszmecseréket, amelyekben *Kossuth* Ferenc csak a hallgató szerepére szorítkozott, élénk tetszéssel fogadták és különösen *Holló* Lajosnak helyeselték, aki a legélesebben követelte a függetlenségi kormányt.

Majd rátértek a bankkérdés szakszertü fejtegetésére s itt is *Holló* Lajos vitte a szót. Rámutatott arra, hogy a bankszabadság eljárása után a bankszabadság ideje fog bekövetkezni, az 1866-iki olasz példa szerint.

A válság megoldásának idejéről és módjáról beszélgetve, az a hír terjedt el, hogy *II. Vilmos* német császár bécsi látogatása előtt, tehát a jövő hónap első felében, a kibontakozás útja meg lesz alapozva.

Végül még *Burgján* Aladár utalt arra, hogy az osztrák sajtót a maguk szempontjából milyen kiválóan irányítják Jettel és Sieghardt osztályfőnökök s hogy milyen egységesen vonultak föl a legkülönbözőbb pártállású lapok a magyar érdekek ellen.

A pártban még híre járt, hogy *Justh* Gyula erőlyesen szervezi akcióját, amelynek célja a koalíció teljes szétbontásával, a kormány átvétele. Délben lakására hívott össze nagyobb tanácskozást, este a pártkörben és azután a közös vacsorán is erősen propagálta azt az elvet, hogy a párt vegye át a kormányt az általános és egyenlő választói jog programja alapján.

Wekerle a trónörökösnel.

Wekerle Sándor miniszterelnöknek a trónörökösnel történt tegnapi kihallgatásáról a „*Neue Freie Presse*“ a következőket írja:

— A mai nap legfeltűnőbb eseménye kétségkívül az a hosszú beszélgetés, amely *Ferenc Ferdinánd* trónörökös és a visszalépt magyar miniszterelnök között folyt le. Egy ilyen beszélgetés a prezumpatív trónörökös és egy bukott miniszterelnök között más körülmények között csak feltűnést keltene. A jelen esetben azonban különböző momentumok járulnak hozzá, hogy e találkozás jelentőségét emeljék. Mindenekelőtt ilyen az a körülmény, hogy eddig csak rendkívül ritkán jutottak nyilvánosságra jelentések a trónörökös és a magyar miniszterek közötti direkt érintkezésekről. Ilyen érintkezés csak nagyon ritkán fordult elő és leginkább — egyes udvariassági audienciáktól eltekintve — akkor történt, ha gróf *Andrássy* Gyula belügyminisztert fo-

gadta a trónörökös, amikor Budapest és Bécs közti nehézségek merültek fel. A mai találkozás fontosságát az is emeli, hogy nem a magyar miniszterelnök volt, aki az audienciát kérte, hanem a trónörökös fejezte ki abbéli kívánságát, hogy *Wekerle*től kapjon értesítést a magyar politikai helyzetről. Azért is említésre méltó ez a fogadtatás, mert az elmúlt héten meglehetősen erős sajtókampány volt Magyarországon, amelyben sok szó esett a trónörökös magatartásáról. Hogy mit beszéltek a mai kihallgatáson, az természetesen nem került nyilvánosságra. De a beszélgetés következményei minden bizonnyal külsőleg is napvilágra fognak kerülni. Ha a mai kihallgatás hozzájárult ahhoz, hogy a trónörökös s a vezető magyar politikuskok egymáshoz közelebb hozza, ez bizonyára nagy eredmény volna, amelynek jelentőségét Magyarországon nagyon megtudnák becsülni. Nincs kizárva, hogy egy ilyen közeledést céloztak, legalább a magyar politika legközelebb eső feladatait illetően. Amennyi a trónörökös környezetéből hírlék, az a magyar politikában az 1906-iki áprilisi paktum fentartását tartja a helyesnek. Magyarországon is, a képviselőházban és a pártkörökben elhangzott nyilatkozatok után ítélve a jelen válságból kivezető legjobb utat a paktumhoz való visszatérésben látják. Ha ez a felfogás győz, akkor ennek az volna a következménye, hogy a legközelebbi időben a választói reform minden más kérdést a háttérbe szorítana. A trónörökösnek a magyar miniszterelnökkel való háromórás beszélgetése azonban mindenestre nem csupán e közelebbi feladatok körül forgott.

Nagyjelentőségű a magyar miniszterelnöknek az uralkodónál való kihallgatása is. Az uralkodó elfogadta a magyar kabinet lemondását és ezt csak ideiglenesen, az új minisztérium kinevezéséig megbízta az ügyek vitelével. A magyar politikai körökben még a legutóbbi időkhöz is tudvalevőleg kétség volt az iránt, hogy az uralkodó a kabinet lemondását elfogadja-e és vajjon nem fogja-e talán azzal a megokolással, hogy a magyar kormány még nem oldotta meg a paktumban elvállalt feladatait, a lemondás visszavonását kívánni, vagy legalább is magának a döntést fentartani. Nem ez történt. Ebből következik, hogy az uralkodó a paktumban vállalt kötelezettségeket nem követeli rideg formában és hogy a nehézségekkel, amelyekbe a magyar kormány jutott s amelyek a paktum végrehajtását megnehezítik, számol. A kabinet lemondásának elfogadására talán egy másik szempont is irányadó volt. Ha a lemondás elutasított volna, akkor az egész kormánynak változatlanul maradnia kellett volna. Hogy a válság könnyebben megoldható legyen, mégis okvetlenül kívánatos, hogy a minisztérium ne a mai formájában maradjon fenn tovább, hanem legyen meg a lehetőség, amennyiben a mai többség további fentartására új alap találhatók, a minisztérium rekonstrukciója keresztülvihető legyen. Ennél a rekonstrukciónál arról lesz szó, hogy a függetlenségi párt befolyását a kabineten belül megerősítsék és talán új tárczákat is szervezzenek, miáltal meglebbe az a lehetőség, hogy a hatvanhetes elemek se gyengültesse a kabineten belül.

A *Neues Wiener Tagblatt* jelenti:

A lemondott magyar kabinet főnöke, dr. *Wekerle* Sándor tegnap délután majdnem három órai kihallgatáson volt *Ferenc Ferdinánd* főherceg trónörökösnel. Amikor tegnap reggel Bécsbe érkezett, még maga *Wekerle* sem tudta, hogy a nap folyamán alkalma lesz a trónörökösrel beszélni. Azt a hírt, mintha dr. *Wekerle* kihallgatást kért volna a trónörökösötől, még tegnap reggel hivatalosan megegyeztették. Tényleg már úgy intézkedett a miniszterelnök, hogy déli egy órákor a magyar palotában ebédeljen és a félhárom órai vonattal vissza utazzék Budapestre. A bécsi magyar minisztérium hivatalnokai, akikkel a miniszterelnök még érintkezésbe akart lépni, déli egy órára várták dr. *Wekerle*t. De a miniszterelnök négy óra tájban tért vissza a magyar palotába. Csakhamar megtudták, hogy *Wekerle* Schönbrunnból egyenesen Belvedere-re hajtatott. *Ferenc Ferdinánd* főherceg azt az óhaját fejezte ki, hogy magánál lássa a lemondott kormány fejét. Ennek a meghívásnak engedve ment dr. *Wekerle* Belvedere-re. Kétségtelen, hogy a hosszú idő tartamánál és külső körülményeinél

fogva is feltűnő kihallgatáson a Magyarországra vonatkozó kérdések egész komplexuma tárgya volt egy előadásnak. Az a szerep, melyet a trónörökös a magyar válságban játszott, följötte érdekes és kétségtelenül nagy fontossággal bír. A lemondott magyar kabinet tagjai közül eddig csak gróf *Andrássy* Gyulának volt alkalma a trónörökös előtt megjelenni. Ez akkor volt, amikor gróf *Andrássy* az alkotmánygaranciák előzetes szentesítését kérte. Akkor a trónörökös egy órai kihallgatáson fogadta. Egy alkalommal ugyan bemutatották *Wekerle*t a trónörökösnek, de kihallgatáson először most volt a trónörökösnel. Amikor *Ferenc Ferdinánd* főherceg a múlt év őszén Budapesten időzött, híre járt, hogy a magyar kormány tagjai testületileg fognak tisztelegni a trónörökösnel. Ez azonban elmaradt, mert *Ferenc Ferdinánd* főhercegnek állítólag családi ügyben hirtelen el kellett utaznia Budapestről. A külisszak mögött ugyan azt beszéltek, hogy a magyar kormány egyes tagjai ismétlenül hiábavaló kísérleteket tettek, hogy a trónörököshöz jussanak. Ha tehát *Ferenc Ferdinánd* főherceg a távozó magyar kormány fejét magához hivatja tanácskozássra, ez kétségtelenül összefügg ama törekvésekkel, melyek nemcsak Magyarországon, hanem a korona részéről is új kormányprogram készítésére irányulnak. Mi a legnagyobb határozottsággal állíthatjuk, hogy *Ferenc Ferdinánd* attól a pillanattól kezdve viseltetik különös bizalommal dr. *Wekerle* Sándor személye iránt, amióta az egész világ előtt nyilvánvalóvá lett, hogy *Wekerle* szilárdan és rendíthetetlenül a hatvanhetes alapoz ragaszkodik, s tevékenysége arra irányul, hogy megakadályozza a monarchia dualisztikus alapjának szétrombolását. Az a beszéd, amelylyel *Wekerle* a bankközösség határozott hívének vallotta magát, úgy a Burgban, mint a Belvedere-palotában, igen kedvező hatást keltett. Az egész magyar koalíció, amely súlyos próbák előtt áll, különös elégtétellel kell, hogy fogadja azt, hogy *Wekerle* abban a pillanatban is, amikor az uralkodónak lemondását ajányítja, úgy a korona, mint a trónörökös legnagyobb bizalmát bírja. *Wekerle*nek audienciája a trónörökösnel úgy a bécsi, mint a budapesti politikai körökben a legnagyobb felhártást keltette. Váratlanul jött ez a kihallgatás, s annak szerfelett hosszú tartama mutatja komolyságát és jelentőségét.

KÜLFÖLD.

Pénzügyi reform Ausztriában. Az osztrák képviselőház mai ülésén *Bilinski* pénzügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be, amely a pálinkaadózás egyes határozományainak megváltoztatására, a söradó emelésére, a Reichsrathban képviselt királyságok és országok tartományi alapjába való átutalások ujonnan való szabályozására és a reális adó mértékének leszállítására vonatkozik.

A pénzügyminiszter a törvényjavaslatok sorában expozét mondott, amelyben hangoztatta, hogy a kormány jól megfontolta, amit jelenleg cselekszik. Amennyiben az állam e javaslattal bevételeit szaporítani kívánja, ez a külpolitika követelményeire vezetendő vissza. A külpolitikai szükségletek évenkénti 12 millióra becsülhetők. Az állami költségvetés emelkedése évenként bevétel tekintetében 100 millió, kiadás tekintetében kerek 165 millió, úgy hogy tulajdonképpen deficit van. A normálisan fenyegető deficithez hozzájárul egy új nagy kiadás és pedig az, amit a tartományok deficitjük fedezésére saját eszközeikből nem tudnak előteremteni. Ez a deficit összesen kerek negyvenegymillió koronát tesz ki. Örömmel látná, ha gyakorlati ösztönzések merülnének fel arra nézve, hogyan volna lehetséges az direkt illetékek emelésével kevésbé igénybe venni a kisebb jövedelmű néposztályokat a fokozott állami szükségletek fedezésére. Rá kell mutatni azonban arra, hogy a progresszív jövedelmi adórendszer csak most kezd érvényesülni és hogy még mindig súlyos büntetésekre van szükség a valódi jövedelmebevallás előérésére. Néhány héten belül törvényt fog benyújtani a progresszív örökségi adó dolgában (*Bravókialtások*), amely azonban, miután kis örökségek mentesítettnek és nagyszámu könnyítést kell statuálni, csak tíz- vagy tizenegymillióval fog többet adni. Ennélfogva csak a fogyasztási adó marad hátra. A tartományi pénzügyek rendezését a pálinka- és söradó alapján tervezi.

A ma benyújtott javaslat arra is alkalmas, hogy a kis szeszégetőket a tulságosan felemelt adóktól megóvják. Ami a kontingens elosztásának kérdéséről illeti, a legutóbb létesült mezőgazdasági szeszgyárak szempontjából, erre a múlt évben kintalt 10 filléres kontingensen kívül további 5 fillér fordították ezekre. Megszüntették továbbá azt a rendelkezést, hogy jó földön mezőgazdasági szeszgyárat nem szabad létesíteni. Az új javaslat szerint a földművelésügyi és pénzügyminiszter döntésétől függ, vajjon bizonyos helyen lehet-e mezőgazdasági szeszgyárat létesíteni. Hangsúlyozza, hogy a rendelkezéseknek nem az a céljuk, hogy az agráriusoknak hízleljenek, hanem hogy a mezőgazdasági szeszgyárak jogos törekvései kellő oltalommal részesüljenek. A söradó-törvény technikája nem változott. Ha a két fogyasztási törvényjavaslat elfogadjatik, az állam jövedelme mintegy 22 millióval több lesz, a progresszív örökösödési adóból 10—11 milliónyi bevétel várható. Elismerni a csendőrség fizetésrendezésének szükségét és végül kiemeli, hogy a költségvetések, különösen a két éves katonai szolgálat és a szociális biztosítás keresztülvitele után oly nehézségekbe fog ütközni, hogy új bevételi források igénybevétele nélkül az államháztartás egyensúlyát nem lehet majd fenntartani. A javaslatok melletti elindítását már csak azért is javasolja, mert a tartománygyűléseknek időt kell adni, hogy ez ügyben meghozzák a szükséges határozatokat. (Élénk helyeslés, a minisztert számosan üdvözlöik.) A Ház ezután folytatja a ruténak sürgős javaslatát, melynek első részét, amely a galíciai minisztérium megszüntetésére vonatkozik, indítványozók visszavonják. Végül a sürgős javaslatot elvetik, mire áttérnek a napirendre és a közgazdasági bizottságnak az ipartörvény bizonyos rendelkezéseinek módosítására és kiegészítésére vonatkozó javaslatot tárgyalják. A legközelebbi ülés pénteken lesz.

Az angol flottajavaslat. A flotta harcckészégének megvizsgálására Asquith miniszterelnök a birodalmi honvédelmi bizottság tagjaiból albizottságot hívott össze, mely ma tartotta első ülését. Mac Kenna, az admirális első lordja és Fisher tengernagy szintén résztvettek az ülésen. Az alsóház ülésén Charles Graigh kérdezte, vajjon a két hatalmi standard fönntartására szükséges hajók számának megállapításánál az Egyesült-Államok flottáját is tekintetbe vették-e. Mac Kenna, az admirális első lordja kijelentette, hogy ez akadémikus kérdés, miután a jelen viszonyok között az Egyesült-Államok flottája a kéthatalmi standard szempontjából gyakorlatilag véve, nem jöhet számításba. Amint Asquith a tengerészeti költségvetéssel kapcsolatban mondott beszédben kifejtette.

Finnország megrendszabályozása. A Finnországot is érintő törvények kidolgozására és közzétételére vonatkozó előírások megállapítására külön orosz-finn bizottságot küldtek ki. A czár megparancsolta a finn szenátusnak, hogy mielőbb öt jelöltet állítson fel a bizottsági tagságra, hogy a bizottság már májusban összeülhessen és júniusban megkezdhesse a munkáját. Az esti lapok jelentése szerint a szenátus igazságügyi osztályának összes tagjai lemondtak. Danielson-Kalmari, a gazdasági osztály szenátora és az ó-finn párt négy szenátora megmaradnak helyeiken.

A perzsa zavarok. Lassanként megnyitják az utakat a Tebriszbe való élelmiszállományok céljaira. Kenyeret azonban csak kis mennyiségben visznek be. Muzulmánokból és örményekből jótékonykassági alakult, amely azonnal jelentékeny pénzüsségeket gyűjtött össze a hadsereg és a lakosság számára beszerzendő kenyér céljaira. Szatter kán 5000, Bagir kán 1000 tománát adományozott. Az endzumen tárgyalásai a sahvál tovább folynak. A sahv sokat ígér, még az amnesztiát is, ígéreteit azonban szkeptikusan fogadják. A helyzet általában olyan, hogy további, az európaiakra veszélyes bonyodalmakat idézhet elő. A tegnapi esti pétervári lapok Észak-Perzsiában keletkező oroszellenes népmozgalomról adnak hírt. Dsulfától 25 versztnyire délre egy kozákosztályra perzsa fozások tüzeltek. Pestben és Giliánban nagy tiltakozó gyűlések voltak az oroszok bevonulása ellen. Elhatározták, hogy a legutolsó csepp vérig ellentállanak az oroszoknak. A szent háború kérdését is megfontolás tárgyává tették. Jelentik továbbá, hogy erős, jól felfegyverzett bachiar-osztályok Tahlamud ispahani szultán vezérlete alatt Teheránba vonulnak a sahv ellen. Enzeli, Mazamderar és Benderiges előtt orosz szállítóhajók készen állanak.

E hónap 26-án és 27-én léptek Snarski tábornok haderejének főcsapatai a perzsa területre. 26-án a Daradisi szorosban egy kozák őrzőparócska csapatok megtámadták és kijelentették, hogy a kozákokat nem engedik be a szorosba. A kozákok este érkeztek a Dsulfától husz versztnyire fekvő táborba vissza. Egy kozákokat, kit a perzsák a szorosban elfogtak, ismét szabadonbocsátották és levelet küldtek vele a táborba, mely szerint tévedésből tüzeltek a kozákesapatra, mert áruhás forradalmároknak tartották.

Francia-német barátság. Baró Destourelles de Constans francia szenátor a Németország és Franciaország közti közeledés központi bizottságának meghívására a porosz urakháza császártérképben előadást tartott a francia-német közeledésről a világbéke alapján. Jelenvoltak többek közt báró Manneuffel, az urakháza elnöke, gróf Stollberg, a birodalmi gyűlés elnöke, Paasche titkos tanácsos, Oppersdorf gróf, Flotow követ a külügyi hivatal részéről, valamint számos államférfi és diplomata. Az előadó élénk tetszés közt kifejtette, hogy a francia-német közeledés nemcsak szükséges, hanem szinte nélkülözhetetlen és hogy őszintén hátsó gondolatok nélkül lehetségessé kell tenni. Paasche titkos tanácsos megköszönte szónoknak őszinte szavait. Elfogadják ezután javaslatát, hogy Destourelles előadását német nyelvre lefordítsák.

Az új szultán.

— Abdul Hamid internálása. —

Budapest, április 28.

Resad effendi ma már mint V. Mohammed ül ősei trónján s Abdul Hamid, a detronizált szultán Szalonikiben foglya az ifju-törököknek. Kivánságát, hogy a Yildiz egyik kastélyában tölthesse hátralevő napjait, nem teljesítették, mert veszélyesnek tartották jelenlétét Konstantinápolyban. Szalonikiben, az ifju-törökök fészkeiben, nem lesz alkalma régi hiveivel érintkezésbe lépni, kik bizonyára nem fogják elmulasztani, hogy a régi rezsim érdekében aknamunkát ne folytassanak az ifju-törökök ellen.

Az új szultán trónralépéséről érkezett eddigi tudósítások arról tesznek bizonyosságot, hogy V. Mohammed őszinte és igaz követője lesz a török alkotmányosságnak és becsületesen fog közreműködni Törökország újjászervezésében. Trónralépését ő-török körökben ellenszenvvel fogadták, mert a régi tradícióknak eme követői ellenszenvvel fogadnak mindent, ami rést akart ütni az izlam ősrégi törvényein.

Késő éjjel táviratozzák Konstantinápolyból, hogy ott letartóztatták Kiamil basa volt nagyvezért, ki ellen állítólag bizonyítékok vannak, hogy része volt az április 13-iki eseményekben. A haditörvényszék is már megkezdte működését és drakói szigorral ítélkezik azok fölött, kik résztvettek az alkotmány ellen intézett merényletben. Állítólag százával lövik agyon a bűnösöket.

Mai hireink a következők:

V. Mohammed trónralépése.

Az új szultán trónralépéséről még a következő részleteket jelentik Konstantinápolyból:

A nemzetgyűlés a küldöttségen kívül, mely Abdul Hamidnak tudtára adta a trónvesztését, egy második, három képviselőből és két szenátorból álló küldöttséget is választott, mely a Dolma-Bagese palotába ment, hogy Resad hercegnek tudtára adja szultánna való proklamálását. Előbb Habib képviselő értesítette erről az új szultánt, hozzáfűzve közléséhez,

hogy a nemzet kivánságára proklamálták szultánna.

Resad a közlést méltósággal tudomásul vette és azt válaszolta, hogy mivel ez a nemzet kivánsága, elfogadja. Gyermekkorra őna nem kívánt mást, mint a nemzet boldogságát. Isten segítségével azon fog munkálkodni, hogy boldoggyá tegye hazáját. Ezután érkezett a nemzetgyűlés küldöttsége, amely Resad herceget Mohammed néven szultánna jelentette ki, azután a hadügyminiszteriumba kísérté.

Miután a nemzetgyűlés a szultán letételét határozta el, az összes miniszterek és a nemzetgyűlés összes tagjai a berat szertartásra, az új szultán esküvételére siettek. A szultán három órakor érkezett a hadügyminiszteriumba, ahol lelkes ovációkkal fogadták. A miniszteriumban a nagyvezér, a seik-ül-izlam, a szenátus és kamara elnökeit, Mahmud Sefket generalissimust, a tábornokok és a többi méltóságok fogadták. Az előcsarnokban az egybegyűlt lelkes üdvözlésökkel fogadták az uralkodót, aki a oszári terembe ment és helyet foglalt a trónszéken. Ott fogadta a nagyvezérnek, a kormány tagjainak, az ulemálnak és főméltóságoknak üdvözlését, akik erre hűségüket tették. Ezután a szenátorok és képviselők, az ökméniai patriarchátus képviselői és a főméltóságok elvonultak a szultán elé, aki a legtöbbhöz szívélyes szavakat intézett. Négy órakor újabb ágyulövésék jelentették az új szultán trónraléptét és a berat szertartás befejeztét.

Ugyanílyen lelkes ovációk közt, mint a megérkezéskor, hagyta el a szultán a hadügyminiszteriumot és a régi serailba hajtatott, hogy ott a proféta köpenyegé fölött imádkozzon. Ez nem volt fölvéve a programmba. A hadügyminiszteriumban lefolyt ünnepeles aktuson csak kevés európai volt jelen, diplomáciai részről csak a román követ, ennek titkára és dragománja, valamint a német nagykövetség dragománja vettek részt.

Beszélgetés az új szultánna.

A „Daily Cronicle“ munkatársának, Mahmud Sefket pasa közvetítése folytán, alkalma nyílt beszélgetést folytatni az új szultánna:

— Az angolok — mondotta az új szultán — mindig barátain voltak. Harminczhárom év óta én az első európai, akit itt letem óta láttam s én az első újságíró, aivel életemben beszéltem. Ellenségeim mindig azt híresztelték rólam, hogy gyenge-elnéjú, hülye vagyok, de Allah kegye más-ként akarta s most arra rendelt engem, hogy az izlam sorsa felett örökjdem. Mondja meg Európának, hogy én mindenkor őszinte barátja voltam a haladásnak és a szabadságnak és ha Allah úgy akarja, hogy én lépjek az ottomán trónra, sohasem fogom elfelejteni azt a felelősséget, melyet magas hivatalom rám ró. Én mindig csak bölcsességem utján fogok haladni és arra törekszem, hogy mindenkiel igazságosan bánjak, akár mohamedán, akár hitetlen. Hangom harminczhárom évig néma volt, de lekiismeretem figyelmeztető szavát folyton hallottam. Bárha be voltam is zárva palotámban, mindig találtam alkalmat arra, hogy az összeköttetést a külvilággal fönntartsam és hiveim jól tudják, hogy bár mindig igaz hívője voltam a korán előírásainak, de azért mindig az alkotmány és a parlamenti intézmények mellett állottam. És ettől az álláspontomtól egy hajszálnyira sem tértem el. Ma éppen annyira hiszek bennük, mint ifjukoromban, mikor a Nyugat eszméit szívtam magamba. Azóta az ifju-török eszmék igaz hive lettem és semmit sem látok a seriat-törvényekben, amik a teljes politikai szabadsággal ellentétben állának.

A „Lokalanzeiger“ levelezője szintén látogatást tett a dolmabagosei palotában, ahol az új szultán kihallgatáson fogadta. V. Mohammed az újságíróit igen barátságosan fogadta és így szólt hozzá:

— Ön újságíró? Oh, én nagyon szeretem az újságírókat és a sajtót, mert nemes célt szolgál: fölvilágosítja a népet és annak javán munkálkodik. Mondja meg a németeknek, hogy mi őket nagyrabecsüljük és

En, aki mindig az alkotmányért küzdöttem, ameddig élek, mindig az alkotmány híj szolgája leszek, mert abban van az állam és a nép boldogsága. Onöktől, európaiktól tanultuk ezt és az önök tanai, tudományai termékeny talajra talál nálunk is. Elmondhatja mindenütt, hogy én a nagyhatalmak barátja vagyok és azt óhajtom, hogy Törökország barátságban és szeretetben éljen a többi hatalmakkal, különösen régi barátjával és pártfogójával, Németországgal.

A detronizálás.

Magántáviratok szerint a kamara és a szenátus küldöttségének csak nehezen sikerült a szultánhoz eljutni, hogy közöljék vele a nemzet határozatát. Abdul Hamid arra a hirre, hogy a küldöttség jön, háremébe vonult vissza. A Yildiz-helyőrség tisztjei, akiket a küldöttség mellé rendeltek, felszólították a főeunuchot, mondja meg a szultánnak, hogy a küldöttség azonnal beszélni akar vele. Az eunuch háromszor tért vissza a szultán nélkül, de a tiszték mindig újra visszaküldték, hogy hozza el a szultánt. Végre negyedézer lassu léptekkel bejött a szultán abba a terembe, amelyben a küldöttség várta. Az eunuch a hárem utolsó termében találta eszméletlenül a földön heverve. Körülbelül husz háremasszony és rabszolganő fáradozott azon, hogy eszméletre térítse. A küldöttség vezetője közölte vele letételét s a szultán ezután minden szavával és minden mozdulatával csak azt árulta el, hogy életét félti. Más forrásból eredő hírek szerint Abdul Hamidot a katonák kihurcolták szobájából s a két tisztből, két képviselőből és két szenátorból alakult bizottság elé állították. Amikor a szultán a bizottságot meglátta, halálsápadt lett, minden tagja reszketett s félemében kiáltani kezdett.

— Miért akarjátok életemet?

Kérdésére senki sem válaszolt.

— Harminczhárom évig uralkodtam, — így folytatta a szultán — soha senkit nem bántottam, (?) hát miért akarjátok az életemet?

Senmi válasz.

— Harmincz esztendőn át emberségesen és jól bántam öcsémrel, Mahmud Resaddal, az én helyemben minden más szultán megölette volna. Miért akarjátok hát az életemet?

Majd rövid szünet után így folytatta Abdul Hamid:

— Hagyjatok élni! Megteszek mindent, amit akartok!

A letett szultán erre sem kapott választ s most hosszú szünet következett. A szultán kimerülve a díványra rogyott, majd kínosan föl-emelkedett s így szólott:

— Vigyetek engem és családomat a Cseragán palotába. Ott születtem s ott akarok is meghalni.

Amikor Abdul Hamid kijelentette, hogy a Cseragán palotába akar lakni, hozzátette, hogy a palotát azért választja, mert ott életének legszebb időszakát élte át. Abdul Hamid továbbá azt kívánta, hogy ne az utcákon, hanem a kerteken át vigyék oda. Ez volt, úgy látszik, a főök, amiért a palotát választotta. Abdul Hamid a bizottsághoz és később környezetéhez ismételt az a kijelentést tette, hogy a fordulatot kiemeltnek tekinti és úgy látszik, valóban fatalisztikusan belenyugszik sorsába.

Abdul Hamid kizmete.

A „Tageblatt“ konstantinápolyi tudósítója, aki Abdul Hamid szultán letételének szem- és fültanuja volt, azt jelenti lapjának, hogy Abdul Hamid letételekor a következőket mondta:

— Az ottomán alkotmány megújítása óta soha sem tértem le az alkotmány utjáról. E tragédia szerzőinek megbüntetését Isten igazságára bízom. A legutóbbi eseményekben semmi részem sem volt. Ezt azzal is be tudom bizonyítani, hogy innen, azaz a Yildiz-kioszkból egyetlen puskalövés nem történt. Uralkodásom alatt diadalmas hadjáratot folytattam Görögország ellen és országomat nagyon sokszor nehéz helyzetből szabadítottam ki. Ha mindamellett lemondásomat kívánják, akkor menjen teljesedésbe Isten akarata. Csak azt kívánom, hogy önök

megesküdjenek, hogy életemet nem fenyegeti veszedelem. Azt kívánom továbbá, hogy engem és kiskorú gyermekeimet és családomat ne hűrezoljanak végig Konstantinápoly utcáin. Innen a kerten és egy fedett uton át eljuthatok arra a helyre, amelyet számomra rendeltek. Még egyszer nagyon kérem önöket, hogy életemet biztosítsák.

A szultán így fejezte be beszédét:

— Mit tehettem volna? Így volt megírva a végzet könyvében.

Abdul Hamidot Szalonikibe internálták.

Galib ezredes csendőrségi és rendőrségi főfelügyelő tegnap este közölte Abdul Hamid szultánnal, hogy Szalonikiba fogják vinni. Abdul Hamid azt válaszolta, hogy amennyiben életét és vagyonát megkímélik, kész már este is elutazni. Abdul Hamidot éjjel egy óra ötven perczkor külön udvari vonaton Szalonikiba szállították. Az udvari vonatot a legnagyobb titokban éjjelre rendelték meg s csak a beavatott emberek lehettek e történelmi nevezetességi látvány tanúi.

Az elutazás következőképp történt:

Kevéssel éjjel előtt megjelent a pályaudvaron a szultánnak több hadsegéde s néhány pillanattal utóbb katonák elzárták a perront. Félkettőkor több udvari kocsis érkezett a pályaudvarhoz. Az első fogatból Abdul Hamid szállt ki; fakószínű szürke polgári kabát, fehér mellény sötét felöltő és fekete volt rajta. Minthogy a szultán már több nap óta nem festette szakállát, majdnem egészen ősznek látszott. Abdul Hamid egészen nyugodt volt és semmi sem árulta el belső fölhúzását. Egyetlen ajk, egyetlen kéz sem mozdult meg, hogy üdvözölje. Halottí csönd volt. Csak amikor a szultán kezét homlokára tette, szalutáltak neki a tiszték. Abdul Hamid most lassan és fáradtan szállt be kocsijába s vele együtt belépett a kocsiba két fia, a tizenkét éves Ali Káder herceg és még egy körülbelül tíz éves fia. A szomszéd kocsikba az a tizenegy fiatal háremhölgyült, akik osztoznak Abdul Hamid száműzésében. A háremhölgyek arczukon nem a szokásos fátyolt, hanem nagyon átlátszó sálts viseltek, amely sejteti szépségüket. Testükre kaczer köpönyeg volt vetve és rövid szoknyájuk alul kilátszott a párisi szabású cipő és a selyembarisnya. A hölgyeket két eunuch és hat udvari szolgáló követte. A háremhölgyek most először láttak vasutat s a szokatlan szabadság oly jól esik nekik, hogy kocsijuk ablakainak függőngét félretolták és élénken susogva tárgyalták a nap eseményeit. A szultán csak egyszer lebbontette félre a függőngét, hogy egyik fiának vizet, magának pedig cigarettát kérjen.

Ezután megszólalt a jel a vonat elindítására. A kocsik megzökentek, a háremhölgyek ijedten fölkiáltanak s a vonat egy óra ötven perczkor a világ legnagyobb deszpotájával elhagyta Szalonikot. A vonat vezetője azt a szigorú parancsot kapta, hogy Szalonikiig egyetlen egyszer se állítsa meg a vonatot és hogy a víz-állomásokon is a pályaudvaron kívül tartózkodjék.

A nemzetgyűlés határozata.

A nemzetgyűlés által a trónváltás ügyében hozott határozat hivatalos szövege a következő:

Kedd, 1909. április 27-ike, 2 és fél óra (vagyis délután 2 és fél óra). A szenátorokból és képviselőkkel álló nemzetgyűlés a sejk-ül-izlam által fölolvasott és aláírt felvételben foglalt két módozat közül egyhangulag a trónfosztás mellett foglalt állást. Ennek alapján II. Abdul Hamid szultánt az islam kalifátustól és az ottomán szultánságtól megfosztottnak jelenti ki és V. Mohammed névvel Mohammed Resad effendit proklamálja törvényes utódként kalifává és szultánná.

A lapok is külön kiadásban felhivatalos jellegű kommunikét tesznek közzé a trónváltásról. A kommuniké történelmi visszapiantást vet Murad szultán uralkodására és részletesen ismerteti Abdul Hamid abszolutisztikus uralmát, különösen kiemelve az államférfiak ezreinek megsemmisítését és a legutóbb földé.

zett forradalmat. A kommuniké ezt mondja továbbá:

Abdul Hamid uralma történelmi írtópéldaképp szolgálhat az ozmán dinasztíának. Az ég kétségkívül meg fogja büntetni Abdul Hamidot.

V. Mohammed trónraképésének bejelentésével végződik a kommuniké.

A Tevfik-kormány marad.

Az eskütétel ceremóniája után az eddigi kabinet minisztertanácsot tartott, állítólag, hogy a néphez a trónváltás ügyében intézendő proklamáció dolgában határozatot hozzon. Az ozmán „Lloyd“-nak Ahmed Riza kabinet-alakítási megbízásáról és a miniszterek jegyzékéről szóló híre eddig nem nyert hivatalos megerősítést. Porta-körökben és számos képviselői körben igen dicsérik Tevfik basa nagyvezér hazafiasságát, aki ily súlyos válságban a megoldásig helyén maradt és kartársait is kitartásra buzdította. Hírlik, hogy az új szultán a parlamentre bízta, hogy első titkárát és első kamarását kijelölje.

Az új szultán és a trónörökös.

Resad herceg, az új szultán, Abdul Medsid szultánnak másodszületett fia, most hatvanöt éves, tehát csak két évvel ifjabb testvérbátyjánál, Abdul Hamid volt szultánnál. Konstantinápolyban született 1844. november 3-án. Jóságos, de beteges ember. Azt mondják róla, hogy sohasem helyeselte bátyjának rideg abszolutizmusát s híve az európai reformoknak. Együtt tanult bátyjával, de szorgalmasabb tanuló volt nála. Ugy mondják, jól beszélt francziául, de kétségtelen, hogy a keleti nyelveket kitünően ismeri s perszál költeményeket is írt. Bátyjával ritkán látták egymást, mindig feszült viszonyban voltak egymással. Ami eléggé érthető, mert Abdul Hamid a kellemetlen utódot látta benne, kit szívesen forgatott volna ki jogjaiból. Ennek következtében Resad effendi, bátyjának trónralépte óta valóságos száműzöttként élt a Dolma Bagosa palota egyik épületében. Három gyermeke van: I. Ziaeddin herceg, aki 1877-ben, 2. Nedijmeddin herceg, aki 1881-ben és 3. Refia hercegnő, aki 1887-ben született. Az új szultán életben levő testvérei a következők: a most detronizált Abdul Hamid, Djemilé hercegnő, aki 1843-ban, Samiha hercegnő, aki 1851-ben, Mediha hercegnő, aki 1857-ben, Szuleiman herceg, aki 1860-ban és Wahideddin herceg, aki 1864-ben született.

I. Ahmed szultán halála (1617.) óta a trónöröklésre nézve az a törvény van érvényben, mely szerint mindig a legidősebb császári herceg a trónörökös. E törvény szerint most Juszuif Izzeddin herceg, az 1876-ban meggyilkolt Abdul Azab szultán legidősebb fia a törvényes trónörökös. Juszuif Izzeddin herceg 1857. október 9-én született, tehát most 52 éves. Kitünő nevelésen részesült és már kora fiatalágában természetes katonai természetességével általános feltűnést kellett. Katonai nevelői közé tartozott Mukthar Gazi basa is, a karsi győző és Egyiptom főhadbíztosa. Mint hadnagy, az Ertrogul-lovastestőrezredhez került, amelyben azután egészen a parancsnoki rangig vitte. Jelenleg rendelkezési állományban levő tábornagy. Önálló, lojális és előkelő gondolkozású férfunak festik, akit az ifjú-törökök éppen öntudatos individualitása miatt nem igen kedvelnek, mert abszolutisztikus hajlamaitól tartanak. A nép azonban nagyon szereti.

A haditörvényszék működik.

A haditörvényszék, amelynek két nap alatt kell körülbelül 3000 fogoly fölött ítéleketnie, rémes gyorsasággal dolgozik. A legutolsó 24 óra alatt 200 tiszt, 200 altiszt, 50 közlegény, 70 hadosa és 40 rendőrkém fölött mondott halálos ítéletet s ki is végeztette valamennyijét.

Más értesülés szerint a letartóztatottak száma nem 3000, hanem 10,000. Az ifjutörök komité összefogdosztatta az Yildiz-kioszk minden lakóját s mindannyiokat átadta a haditörvényszéknek. Smyrnában is temérdek letartóztatás történt, különösen sok szofta került fogásba s elfogatási parancsot adtak ki Kiamil pasa egykori nagyvezirnek fia, Said pasa ellen is, akit az ifjutörök komité szintén árulónak tart.

Török tiszt — nem politizálhat.

A török hadügyi vezetés legközelebb rendelkezést fog kiadni, amelyvel megtiltja a tisztikarnak, hogy az ifju-török komité tagjai sorába lépjen aktív szolgálatban lévő tiszt. A komité egyébként ezentúl háttérbe fog vonulni, ha ugyan teljesen föl nem oszlik, miután feladatát már betöltötte és akkor csak a nacionalista szabadelvű ottomán párt marad meg a politikai színtéren.

Egy renegát.

Az a szerep, amelyet a detronizáció körül Essad pasa, a főváros rendőrprefektusa, a jelenlegi durazzói képviselő játszott, a tisztességeselemnek és a külföldi diplomatai körében megbotránkozást kelt. Essad pasa egyike volt Abdul Hamid leghirhedebb és legveszedelmesebb kegyeltjeinek, aki a legelvetemültebb módon gazdagodott meg, mikor a skutari-i vilajet csendőrpáncsnoka volt. Reszketett tőle a lakosság és pénzsóvársága nem ismert határt. Mivel a szultán iránt feltétlen hódolatot mutatott, Abdul Hamid rendkívül kitüntette kegyeivel és bármily gazságot követett el, sohasem kellett tartania bünhődéstől. Essad pasa volt a kegyenczek között az első, akit urát cserében hagyta és elárulta. Ő vitte meg a küldöttség élén a trónfosztás hírével Abdul Hamidnak és ridegségével undort keltett a jobbérzelmű diplomaták közt, akik egyuttal megütköznek azon, hogy Essad pasát jelölték ki erre a szerepre.

Ismail Kemal.

Az április 13-iki forradalom tulajdonképeni okozója a megszökött Ismail Kemal bég volt. Ez az ember intézte az akciót az ifju-török komité elen. Mint albán szabadsághős furakodott be az Yildizbe és megnverte a palotát a forradalom tervének, de nemcsak itt sikerült alattomos terve, hanem a monastiri, korsovoi, janinai és skutari-i vilajetekben is fölbujtotta a lakosságot az új uralom ellen. Vállalkozására Ismail Kemal bég az Yildiztől óriási pénzüsszeget kapott, hogy vesztessze meg az albán törzsfőnököket. Ezt a pénzt Ismail Kemal elsikkasztotta, mikor pedig az albán törzsfőnökök nem állottak kötelnek, Ismail Kemal az elsikkasztott pénzzel Athénbe menekült.

Abdul Hamid és az örmény mészárlás.

Feltétlenül hiteles jelentések szerint az ifju-török komité kedélyben megdöntéssel bizonyítékok vannak arra nézve, hogy a keresztényellenes mozgalmat, amely még most is dúl és sok ezer emberáldozatot követelt, Abdul Hamid támasztotta. Kard emisszionáriusok, akik legutóbb Konstantinápolyból elutaztak, egész Örményországban szervezték a keresztényellenes zendülést s ugyanakkor a kamarillának sok hirhedt tagja, köztük Izzet pasa, Cairóba intézte Szíriában és Palesztinában a vérfürdőt, amely az egész török birodalom keresztény népét fenyegeti most. A kemészárolt keresztények minden vagyonát elkobozták s ez magyarázza meg azt, hogy olyan kétes alakok, akik néhány hónap előtt még koldus-czegények voltak, most dúsgazdagok. A komitének kézzel fogható bizonyítékai vannak, hogy Kisásziában maga Abdul Hamid szította a lázadást, így akarván diszkreditálni az ifju-törökök uralmát s abban reménykedett, hogy helyreállítja az abszolútizmust, vagy pedig beavatkozásra kényszeríti a külföldi államok valamelyikét s majd annak oltalma alatt megmenti trónját.

Orosz vélemény.

A „Daily Telegraph”-nak jelentik Pétervárról, hogy az orosz kormány a törökországi trónváltást nemcsak az ottomán birodalomra nézve, de egész Európa szempontjából is veszedelmeknek tartja s az a véleményük, hogy az ifju-törökök uralma nem tarthat sokáig, mert szuronyokra támaszkodik. (!)

A trónváltás és a hatalmak.

Rasad pasa bécsi török nagykövet Konstantinápolyból kapott utasításra notifikálta Abdul Hamid detronizálását, ellenben V. Mohammed trónraképését még nem tudatta hivatalosan báró Aehrenthal külügyminiszterrel. Az új szultán trónralépését ünnepies módon külön követség fogja Bécsben notifikálni.

Fallières elnök táviratilag üdvözölte V. Mohammed szultánt trónralépése alkalmából.

A török sajtó és a trónváltás.

A török sajtó hódol az új szultánnak és új, szerencsés korszakba vetett reményének ad kifejezést. Majdnem az egész sajtó kedvezően itéli meg a trónváltás hatását a belső helyzetre. Általános a nézet, hogy Abdul Hamid átszállítása Szalonikibe egyike volt azon feltételeknek, amelyeket az új szultánnak trónralépése előtt el kellett fogadnia. Az általános, többi feltétel közül a legnevezetesebb az, hogy a Jildiz-regimétől való tökéletes szabadulás céljából Abdul Hamid eddigi környezetének nem szabad megkegyelmeznie, hanem elítéléssel és száműzetéssel teljesen ártalmatlanná kell azt tenni. A lakosság egy részének elkésereése Abdul Hamid ellen állandóan növekszik és utalással a fetva pártatlanul szigorú szövegezésére, sokfelé azt az álláspontot foglalják el, hogy Abdul Hamidnak egyházi vagy hadi törvényszék elé kell kerülnie. Másrészt sok török, keresztény és diplomáciai hang emelkedik amellet, hogy a kedélyek tulságos felizgatásának elkerülésére Abdul Hamid és környezetével lehető enyhén kell bánni.

A konstantinápolyi haderő megerősítése.

Négy zászlóalj gyalogság, hat üteg és több száz lovasság érkezett Drinápolyból a konstantinápolyi helyőrség megerősítésére. A második hadtest parancsnoka, Szali basa is Konstantinápolyba érkezett, hogy a második és harmadik hadtest közti egységet dokumentálja. A katonaságot Stambulban szállásolták el a laktanyákban. Azon hírekkel szemben, hogy az ifju-török bizottság teljesen visszanyerte kezében domináló hatalmát, megállapítják, hogy ez idő szerint nem a bizottság, hanem a marczadón hadsereg uralja teljesen Konstantinápolyban a helyzetet, ami valószínűleg sokáig fog tartani és a megnyugtató, valamint a zillált belső helyzet konszolidálódása érdekében sürgősen szükséges is volna.

Legújabb híreink.

Konstantinápoly, április 28.

Kiamil pasa volt nagyvezért ma délután súlyos tehélt bizonyítékok miatt letartóztatták.

Mikor a volt szultán megbizonyosodott róla, hogy életét veszély nem fenyegeti és hogy elszállítása ellen mit sem tehet, belegyezett abba és ismét visszanyerte önuralmát. Abdul Hamid, mikor a pályaudvaron polgári ruhában megjelent, nem látezott levertnek. Emelt fővel járt és jókedvűen beszélgetett a jelenlévőkkel. Tizenegy gyönyörű hárembölgy utazott vele, kiknek a volt szultán előzékeny segítségére volt a beszállásnál. Vele utazott továbbá Abdur Rahmün herceg és egyik legifjabb fia, valamint két eunuch. A vonat csak két kocsiból állt. A hölgyeken meglátszott, hogy valamennyien síttere öltözködtek és csak félig, vagy egyáltalán nem voltak fátyollal takarva. A podgyásb csak néhány sürgősen összeszedett csomagból állt, melyekben pénz és értéktárgyakat sejtettek. A szultán elszállítására Hussein Huseni tábornok, az operáló hadsereg főnöke és Ghalib ezredes ügyeltek fel. Két katonatiszt és 16 esendőr kísérte a vonatot. Abdul Hamid elszállításához az itteni alsóbb néposztálynak és a mohamedán papság egy részének kedvező hangulata is hozzájárult, mert attól tartottak, hogy e hangulat a helyzet megváltoztatására irányuló kísérletet támaszt, ami nyugtalanságot kelthetett volna úgy, hogy tartósan rendkívüli intézkedésekre lett volna szükség. Ezt az aggodalmat bizonyítják különböző kato-

nai intézkedések, melyeket az elszállításhoz lettek, valamint az a körülmény, hogy a hivatalos helyek még ma délelőtt is tagadták a szultán elszállítását.

Hire jár, hogy Kiamil pasa volt nagyvezért letartóztatták. Az új kabinet megalakításával Tevfik pasa jelenlegi nagyvezért bízták meg. Francia, görög és különösen örmény helyi lapok Abdul Hamid uralkodásának nagyon kedvezőtlen értékelést állítják fel. Minthogy a nyugalom biztosítottnak látszik, visszavonták a diplomáciai misszióktól a katonai őrséget és mindenütt csak egy-egy katonai akadémiust, esendőrt és rendőrt hagytak vissza. Az ostromállapotot a haditörvényeségi bíráskodás befejezéséig fenntartják.

Tulzottak azon kommentárok, amelyeket ahhoz fűztek, hogy a tegnapi kivilágításban néhány sztambuli mecset nem vett részt. Lehetséges, hogy néhány mecsetet azért nem világitottak ki, mert az imám meghalt, vagy el van zárva. Az új szultán számtalan nyilatkozataiból, melyek itt szájról-szájra járnak, az ujságokban közöltetnek, nagy jószágát, egyszerűségét, valamint jó szándékait olvassák ki. Az összes európai és néhány kisázsiai vilajet székhelyeiről igen kedvező hírek érkeznek a trónváltás hatásáról és azon ünnepi hangulatról, amely díszlövészekben, zászlódiszben, zenés felvonulásokban, katonai díszszemlékben és hasonló tüntetésekben nyilatkozik meg. Észak-Albániából és néhány kisázsiai vilajetből még nem érkezett hír.

A Stambul című lap jelenti állítólag jól informált forrásból, hogy Kiamil basa volt nagyvezér, kinek fia, Said ellentengernagy az április 13-iki eseményekben erősen kompromittálva van, angol védelmet kért. A koronázással egyértelmű kardfellekötés ünnepségét a szultán az ejubi mecsetben csak negyven nap múlva ülheti meg. A Yildizben talált óriási mennyiségű fegyverekről és értéktárgyakról érdekes hírek keringenek. Abdul Hamid csak azt kapta meg, ami kétségtelen tulajdona, minden egyéb az államé lesz. Azok a jóslások, hogy Abdul Hamidot Szalonikiben vagy talán még az uton megölik, aligha válnak valóra. Hire jár, hogy nemcsak a nemzetgyűlés és Mahmud Sefked fővezér, hanem az új szultán is kétségtelen módon biztosította arról, hogy életét meghagyják.

TÁVIRATOK.

A német birodalmi gyűlés.

Berlin, április 28. A birodalmi gyűlés második olvasásban elfogadta az építkezési költségvetést és tizennégy tagu bizottsághoz utasította az árpa vámelleses felhasználására vonatkozó javaslatot.

Közgazdasági táviratok.

A német birodalmi bank.

Berlin, április 28. (Saját tudósítónktól.) A birodalmi bank központi választmánya hónap ülést tart, amelyen szóba fog ugyan kerülni a kamatláb, de majdnem ki van zárva, hogy még e hónapban leszállítsa azt a bank vezetősége. Az intézet státusának további alakulásától fog függni, vajjon a kamatlábleszállítás már május első napjaiban bekövetkezik-e. A váltoállomány ez idő szerint mögötte marad a tavalyinak ugyanebben az időszakban, ellenben a kincstári utalványok állománya még mindig fölötte magas.

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Az ujságírói fantázia.

8

A Konstantinápolyban kötelességüket teljesítő hírlapírók föladják öles telegram-jukat, és egyáltalában nem törődnek, mi fog történni azzal a szegény olvasóval, aki azokat a sürgönyöket elolvassa.

A párisi „Matin“ munkatársa a saját szemével látta, amikor a török parlament küldöttsége tudomására hozta a szultánnak a taúfoztást. Négyeszer kellett érte küldeni, „míg végre lassu léptekkel bejött abba a terembe, amelyben a küldöttség várta.“ A londoni „Daily Telegraph“ tudósítója szintén a maga két szemével ezt látta; „Abdul Hamidot a katonák kihurcolták a szobájából s a két társától, két képviselőből és két szenátorból álló bizottság elé állították.“ Kérdés most már, lassu léptekkel jött-e ki a szultán, vagy pedig kihurcolták a katonák?

A berlini „Tageblatt“ (persze fiúl- és szemtanú) munkatársa azt jelenti, hogy a szultán rövid beszédet mondott a küldöttség előtt. Szórol-szóra letelegrafálja a beszédet, amely összefüggő, világos, logikus védekezés. A „Daily Telegraph“ munkatársa ugyanazt a beszédet úgy hallotta, hogy a szultán szaggatott mondatokat lökött ki a száján és minden mondat végén ez volt: miért akarjátok életemet? Minden mondatot pedig siri, drámai csönd követett. A két ujságíró állítása között tehát némi eltérés van.

A „Daily Chronicle“ munkatársa úgy látta, nem kapta meg a „nagy kartelnek“ ezt a hírt (a lemondás notifikálásáról szólót) és ezért elhatározta, hogy ő, a „kis kartel“, valami nagy-nagy szenzációval fogja lefőzni ellenfeleit. A probléma, ugyszólván, tényesen feküdt: meg kell interjúolni az új szultánt. Meg is interjúolta és ez az interview becsületére válnék nemcsak egy a világtól harminczhárom év óta elzárt félig analfabéta töröknek, hanem, ha föltámadna, magának Bismarck herczegnek is.

Természetesen, az interview szavahihetőségében nem szabad kételkedni. Ha a „kis kartel“ azt mondja, hogy ő beszélt V. Mohameddel, akkor ezt el kell hinn. De álmélni szabad az új szultán olyan politikai éleslátásán és iskolázottságán, amely még képzett angol ujságírók között is ritkaság. „Ha igaz az — mondotta az új szultán — hogy karddal a kezükben az emberek hatalmasak, akkor másrészt annak az igazságnak is el kell ismerni, hogy tollal a kezükben sokkal hatalmasabbak.“ Nem, nem; ilyen raffinált szemérmességet nem szabad egy Ozmán szájába adni.

Ha V. Mohamed csakugyan figyelemmel kísérte az eseményeket, akkor láthatta, maga körül, hogy se a toll, se a szó, se a Korán nem ur, hanem csak a kard. És ő ezt alkalmasint igen jól tudja is. Amolyan „hetedik nagyhatalom, leborulok előtted“-féle nyilatkozatokat csak kapaszkodó képviselők és miniszterek szoktak tenni. V. Mohamed még ma nem tud ilyen nagyokat hazudni, — hiszen harminczhárom év óta nem élt a civilizált világban.

Ugy látszik, a „Daily Chronicle“ tudósítója borzasztóan tul akart tenni a nagy kartelen és valami ragyogó dolgot akart ki-vágni. Megtehetette bátran; V. Mohamednek még nincsen felhivatalosa.

Pellengérré a csábitóval.

Budapest, április 28.

A csábitó, már mint a tisztességes asszony csábitója, sok ember szemében szálla és sokan szeretnének borsot törni az orra alá. Az erkölcsös angolok úgy törik ezt a borsot, hogy a házasságtörésből származó válópöröket a lehető legrésztelenebben tárgyalják a lapok (a lapok ott is azt írják, amit a közönség parancsol) és a csábitó nevét, foglalkozását, lakását, családi állapotját pontosan megírják. Kiírják, természetesen, a nőnemű csábitó nevét is, ha házas férfit csábit el és a feleség ezen az alapon indítja meg a válópört. Ilyen válópört tárgyalás volt a múlt héten Londonban. A pört Hickens Sámuelné asszony indította Hickens Sámuel tanító ur ellen.

— Ugyszólván beszélnem sem volt szabad — panaszkodott a bíróság előtt az asszony — mert mi-helyt kinyitottam a számat, rögtön brutálisan bánt velem.

A bíró: „Mihelyt kinyitottam a számat“... ez kissé tág fogalom. Legyen szives, precizizozza, mit ért azalatt?

Az asszony: Teszem, el akartunk valahova utazni. Ő azt mondja: „Félőtkor kimegyünk a pályaudvarra!“ erre én azt jegyzem meg: „Félőtkor? Nem fogunk elkésni?“ Ez az ártatlan megjegyzés elég volt ahhoz, hogy kétszer arczul üssön jobbról és balról.

A bíró: Látszik, hogy Hickens ur elemi iskolai tanító.

Az asszony: Egyszer meg az történt, hogy ő a levést sósnak találta. „Nem is olyan sós — mondom én — meg lehet enni!“ Két pofon ismét. Én tiltakoztam, mire ő előkapott egy üstöt és a fejemre borította, azt gondolván, hogy így majd elhallgatok. De én tovább tiltakoztam a brutálitás ellen, mire ő az ágyba dobott és a fejemet a párnák közé szorította. De én még ott is tiltakoztam a brutalitás ellen. Erre ő... erre ő... megvert!

A bíró: Mondom, hogy látszik, hogy Hickens ur elemi iskolai tanító.

Az asszony: De mindent némán eltűrtem volna. Egy szép napon azonban bevezetett a lakásunkba egy hölgyet, Dunkham Alice kisasszonyt és azt mondotta: „Látod ezt a szép nőt? Ez az én babám!“ Én azt feleltem, hogy azt nem hiszem. „Nem?“ kiáltotta Sámuel és ott a szemem láttára megcsókolta Alice kisasszonyt. „Még most sem hiszem — folytattam én — mert nem tudom rólad föltételezni, hogy házasságtörést kövess el!“ Erre Sámuel...

Hogy mit csinált Sámuel, a szigorú angol lapok megírják a prúd angol közönség számára. A szabadszáju magyar lapok azonban ilyesmit nem írhatnak meg a könnyűvéru magyar közönség számára. Egy magyar lap csak annyit írhat meg, hogy Sámuel igazolt házasságtörés címén elválasztották a feleségétől. Az ember mindezt nem hinné el, ha olyan öreg szavahihető bácsik, mint amilyen a Times, töviről-hegyire meg nem írják.

És az ilyen ügy még csak föltűnést sem kelt. Szárazon, szimplán mondják el és nyomban belekezdenek egy másik ürbe, abba például, melyet egy anglikánus pap indított a felesége ellen, mert az a hölgy Droney, Alter, Yrster, Havey, Herrel és Tenherr urakkal házasságtörést követett el. És publikálják a hat ur nazonálját.

Ez a hírlapírói szokás — amely bizonyára törvényen alapul — aligha fog elterjedni a kontinensen.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, április 29. — Róm. kath.: Péter vt. — Prot.: Hajnalka. — Görög-ország: apr. 16. Irén. — Zsidó: Ijar 4. — A nap két reggel 4 óra 48 perczkor, nyugszik este 7 óra 7 perczkor. — A hold két délben 12 órakor, nyugszik hajnalban 2 óra 2 perczkor.

A miniszterelnök fogad a pénzügyminisztériumban délután 4 órakor.

Az igazságügyminiszter fogad déli 12 órakor.
A honvédelmi miniszter fogad délelőtt 10 órakor.
A pénzügyi államtitkár fogad 12—2-ig.

A közoktatási államtitkár fogad 12—2-ig.
Tavaszi tárlat a Műcsarnokban nyitva 9—6-ig és fel 9-től 11-ig. Este zene. Belépődíj 1 korona. — Nemzetközi női kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5 óráig. Belépődíj 1 korona. — Allandó kiállítás és Márk parodisztikus tárlata a Könyves Kálmánál. Nyitva egész nap. — Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-u. 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum állattára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—6-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma nyitva 10—1-ig. — A Szechenyi Múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aquineumi múzeum nyitva egész nap. — A Technologiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A m. kir. orsz. levéltár oklevélkiállítása nyitva 9—2-ig. — A Ráth György Múzeum nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9—2-ig. — A kereskedelmi múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 9—12-ig és 3—6-ig.

A cserepesinas.

* *

Ma délelőtt valamelyik nagy belvárosi palota födeléről egy kis cserepesinas zuhant le a kövezetre.

Meghalt. Ott azon a helyen, ahol korábban munkában elhivatványkodott kis teste tompa zuhanással elvágódott.

Nem nagy eset. Az ujságírónak alig ér fel három legapróbb, petitsoros rendőri hírt, valahol jól hátul a hirkolumna végén. Mert az ujságírónak, amikor hajnal felé nagy-sietve „ledobálja“ az „apróságokat“, nem igen verődik eszébe, hogy az a rendőri lap-pálya valahol valakiknek nagy fekete gyász. De ha eszébe is jutna! Ki az ördögöt érdekli az, hogy valamelyik piszkos külvárosi bérka-szárnya valamelyik szomorú lanyáján egy agyondolgozott, szükmellű napszámosasszony jár hangtalan sirással a kezeit tördelve?! Ki bánja azt? Ki törődik véle? Attól ugyan a cserepesinas dolga nem lesz érdekesebb.

Hiszen még az intézkedő rendőr is vállat vont rá.

— Maga szerezte magának! — mondja egykedvűen, és beírja a pirosfedelű noteszbe, hogy a gyerek munka közben csintalankodott, a szerencsétlenségért tehát senki nem okolható.

— Nem?! — sivit fel egyszerre a tömeg közül, és egy olyan szükmellű, nyomorékka dolgozott asszony töri keresztül magát a rendőr elé. Keskeny, vértelen ajkai vitus-göresbe rángatóznak és szinte tajtékzik, amikor rikoltva, lihegve nekitámad.

— Nem oka senki? Senki?! Hát ezek a zsványok, itt ni, ezek a munkástestvérek, akik kötetlenül hajszolták végig a föde-len... Egy cserépért... és még egy cserépért... meg a kalapácsért...! Ezt a gyereket...! Ezt...! És volt lelkiük hozzá... Hát az a jó gazda hol van, aki négy méter kötelet nem ad egy emberéletért...?!

Ugy állt ott az az aszottképi, toprongyos viczéné a rendőr előtt, mint a korbács alól lázadó nyomorúság szoborkepe. És a szemébe nézett a rendőr urnak, meg azoknak a „zsvány munkástestvéreknek“...

Lent a kövezeten pedig, abból a szegény gyermektestből lassan, higan, még azon melegen szivárogni kezdett a vér.

Tetemrehívás...! Ott az utcám...

A viczénére a rendőr ügyet se vetett, se a gazda, se a legények... se a piros notesz... És ma éjszaka, kezeit tördelve, néma sirással virrasztani fog valahol künt a külvárosban egy szükmellű, ványadt arcú asszony. Négy méter kötél miatt... komisz, bitang-felkü emberek miatt, meg egy... egy hazugság miatt, amit úgy hívnak, hogy hatósági ellenőrzés...

És holnap éjszaka virrasztani fog és sirni fog a gyerekekért egy másik asszony...

— Személyi hir. Péter Ferdinánd főherczeg, mint a 32-ik gyalogezred parancsnoka résztvesz az ezredparancsnokok részére Királyhidán rendezett lövgyakorlatokon, melyekre a hó 21—29-ig ötven törzstisztet rendeltek be.

— Az igazságügyminiszter audienciája. Félhivatalosan jelentik, hogy Günther Antal igazságügyminiszter további rendelkezésig általános ki-hallgatást nem tart.

— A német császár Bécsben. Újabb jelentések szerint a német császár látogatása királyunknál május hó közepén fog megtörténni. Vilmos császár május 14-én érkezik Bécsbe, s két napot tölt ott.

— Hercegi nász. Glücksburgban Harald dán herceg ma tartotta esküvőjét Heléna schleswig-holstein-sonderburg-glücksburgi hercegnővel.

— A Fejérváry-kormány és a német nagylexikon. Berlinből jelenti tudósítónk, hogy báró Fejérváry Géza, volt miniszterelnök és a lipcei Bibliographisches Institut között, amely tudvalegleg a Meyer-féle Conversations Lexicon kiadója, konfliktus támadt. A Meyer Lexicon legközelebbi kiadása ugyanis a Fejérváry-kormányt így jellemzi:

„A Fejérváry-kabinet hamarosan abszolútizmusnak bizonyult, amely az egyesülési és szólásszabadságot korlátozta, a sajtót megnyomortotta, vagy megvesztegette, közpénzeket elkécszított — mint a zárószámok beigazolták — amely az önkormányzati joggal bíró városokat és vármegyéket, mivel a passzív rezisztencia fegyveréhez nyultak, teljhatalmu királyi biztosokkal és fegyveres erővel üldözte, a törvény erejénél fogva kinevezett és választott tisztviselőket elmozdította, megrabolván őket nyugdíjigényüktől, az alsóbb néposztályokat fellázította, amennyiben az általános választói jognak azelőtt becsürelt jelölését robbantó anyagok dobta a nagy tömeg közé.”

Mikor báró Fejérváry Géza kormányzati tevékenységének erről a jellemzéséről Budapestre értesült, Bécsbe utazott, hogy ott tegyen lépéseket s rávegye a kiadóállalatot, hogy elfogult bizalmát helyesbítse. Bécsi kormánykörökben közölték a volt miniszterelnökkel, hogy a lipcei kiadóra hivatalos nyomást gyakorolni nem lehet s ekkor báró Fejérváry magánútra terelte az ügyet. Panaszát emelt a lipcei irodalmi vállalatnál a helytelen és sértő kritika ellen, egyben felajánlotta, hogy bizonyítékokat fog felmutatni, amelyek megegyeznek az ellene irányuló támadásokkal. A volt miniszterelnök azt tervezi, hogy törvényes útra tereli az ügyet, ha békésen nem sikerül azt elintéznie.

— Berczik István kitüntetése. Jászói Berczik István miniszteri főszámtanácsosnak a király a számvéveségi igazgatói címet és jellegzetes adományozta.

— Újabb földrengés Kalábríában. Reggio di Calabriaiban ismét földrengés volt, mely rémítéletbe ejtette a lakosságot. A hullámszerű földrengés tegnap este hét óra negyvenöt perckor volt s földalatti moraj kísérte.

— Hunyadi-szobor Temesvárott. Temesvár várososa a millénium alkalmával elhatározta, hogy Hunyadi Jánosnak szobrot állít. Az ezredévi ünnepek óta 37,000 korona gyűlt össze a szoborra. Tegnap megalakították a szobor-bizottságot; a bizottság vezetője Wakerle miniszterelnököt, diszelnökül pedig Hertelendy Ferencz főispánt, s Csernoch és Leticz püspököket választották meg.

— Legagneux repülőgépe hajban. Ma reggel ismét kísérletet tett Legagneux a repülőgéppel Bécsben, de ezuttal nem tudott sikert elérni. Az idő sem volt kedvező. Két csinos ivben három perc ötven másodperc alatt hat-tíz méter magasságban már három kilométert tett meg és kiindulása pontjához akart visszatérni. Akkor az aeroplant haves nyugati szél a földre nyomta. Az aeroplant kerékei és szárnyai súlyosan megrongálódtak. A vasárnapra tervezett első nyilvános fölszállás ennélfogva aligha lesz keresztülvihető.

— Greguss Ágost emlékezete. A néhai nagynevű esztétikusnak, Greguss Ágost emlékének megörökítésére alakult végrehajtóbizottság április 30-án, pénteken délután öt órakor a főrendiház első számú bizottsági termében (Országház, XI. sz. kapu, földszint jobbra) ülést tart. Az ülésen Palmer Kálmán főrendiházi osztálytanácsos jelentést tesz a gyűjtés eddigi eredményéről. A jelentés után következik a további teendők megbeszélése.

— Zászlóavatás Czegléden. A czeglédi állami főgimnázium ifjusági diszasszáljának avatását vasárnapra, május 2-ára tűzték ki. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter és Apponyi Albert vállalkozási és közoktatásügyi miniszter kérésére a zászló felállítását elhalasztották.

— Főúri esküvő. Báró Feilitzsch Arthur v. b. t. t. és neje leányát Mária Olgát ma vezette oltárhoz Kolozsvárott dr. báró Bálintitt Károly tartalékos huszárhadnagy, marostordamegyei nagybirtokos. A főúri esküvőn az egész erdélyrészi arisztokrácia megjelent. A polgári esketést dr. Eszterházy László Kolozsvár város főjegyzője vezette. Tanúk voltak: Barcsay Domokos főrendiházi tag és báró Feilitzsch Alfréd bajorországi nagybirtokos. Az egyházi esketésen, amelyet Dialiska Frigyes evang. lelkész végzett, a botos násznagy szerepét báró Feilitzsch Berthold töltötte be. Utána sorakozott a fényes násznép. A menyasszony bátyja báró Feilitzsch Rudolf és Bálintitt György a vőlegény nővérei Márta és Maeda kíséretében vonultak be a templomba. Nyoszolyóleányok voltak: Feilitzsch Ceczel, Bálintitt Márta és Maeda, Bánffy Marianne, Jósika Paula bárónő és Vizeky Tallián Lala; vőfölyök: Hadfaludy István, Bálintitt György, Feilitzsch Rudolf, Feilitzsch Egon bárók; Bethlen György és Bély Pál grófok.

Az előkelő násznép sorában ott voltak még: gróf Bély Györgyné szül. Bruckenthal Bertha grófnő, a vőlegény 83 éves nagyanyja, továbbá báró Feilitzsch Feodorné szül. Lukács Friderika, a menyasszony 75 éves nagyanyja; báró Bálintitt Józsefné, báró Feilitzsch Arthurné örömanya; Vizeky Tallián Béláné, Barcsay Domokosné, gróf Bély Kálmánné leányával Judittal. Báró Jósika Lajosné, báró Bánffy Kázménné, gróf Maldeggheim Arthurné, báró Feilitzsch Bertholdné, báró Feilitzsch Arnóé, gróf Bethlen Sándorné, Jocksmann Nándorné, Bély Judith grófnő, báró Bálintitt József és báró Feilitzsch Arthur örömapák, báró Bánffy Ernő, gróf Bély Ákos, ifj. Bethlen Sándor, Bély Kálmán grófok, báró Huszár Pál, báró Feilitzsch Arnó, Vizeky Tallián Andor ezredes, Bély László, Jocksmann Nándor, gróf Bethlen György, báró Bánffy Zoltán, Zeyk József, Eszterházy László és mások. Az esküvő után a Newyork-szállóban fényes lakoma volt. Az ifjú pár nászútra a Bryoni szigetre utazott.

— A főkapitány és a sütőiparosok. A budapesti sütőiparosok sérelmesnek tartják magukra néve a főkapitányt az az intézkedését, hogy annak a sütőiparosnak, aki boltjában lisztet is tart, vasárnap tíz órakor be kell zárnia üzletét. Ebben a dologban körlevelet adtak ki és ma este hat órakor gyűlést tartanak az Országos Iparegyesület helyiségében. A főkapitányság sajtóirodája ebben a dologban ma hosszabb jelentést adott ki, amelyben a többi közt ezt mondja: A rendőrség több sütőiparos, kihágási eljárás után maga is büntetett azért, mert üzletét tíz órán túl nyitva tartotta. Az eljárást azonban nem újabb keletű főkapitányi rendelet alapján, hanem a kereskedelmi miniszter 28559/903. számú rendelete alapján indították meg, amely kimondja, hogy kenyéret, süteményt, tejet és gyümölcsöt vasárnap egész nap szabad árusítani és házhoz szállítani. Ugyanez a rendelet kimondja, hogy minden a napi élelmézés körébe tartozó cikket csak délelőtt tíz óráig szabad árulni. Viszont ennek a rendeletnek az értelmezése dolgában a belügyminiszternek 1903-ban kiadott 100.828. számú rendelete a kétféle iparágat, vagy kereskedést egy helyiségben üző iparosokról is szól. Ebből az értelmező rendeletből következik, hogy ha kenyéret s péksüteményt, továbbá lisztet egy és ugyanabban a helyiségben árulnak, akkor az ilyen üzlet tulajdonosára a kereskedelmi miniszteri rendeletnek az a pontja irányadó, amely a napi élelmézés körébe tartozó cikkek árusítását vasárnap csak délelőtt tíz óráig engedi meg. Ezt az intézkedést a rendőrség kezdetől fogva végrehajtotta. A rendőrségnek azonban nincs módjában a rendelkezésre álló eszközök elégtelensége folytán a felmerülő visszaélésekről minden egyes esetben tudomást szerezni. Megtörténhetett tehát, hogy a törvényt, rendeletek mellett, egyes üzletekben az árusítást meg nem engedett módon gyakorolták. Panaszok és hivatalos észlelések nyomán konstatálták ezt s a főkapitányság ennek megszüntetése végett adott a kerületi kapitányságnak utasítást a vasárnapi munkaszünetre vonatkozólag a szigorú ellenőrzésre s a törvények és rendeletek teljes végrehajtására.

— Templomrablás. Roszkildeben Vernikevicsét, a királyi kriptában elkövetett lopásban való bűnrészeséggel miatt fogságban tartottak, ma nyolczévi fegyházra ítélték.

— Az egyetemi ifjuság küldöttsége Lembergben. A budapesti és kolozsvári tudományegyetem, valamint a budapesti József-műegyetem és a vidéki akadémiák ifjuságát a lengyel alkotmány visszaállításának századik évfordulóját május 2-án Lembergben nagy ünnepségek között ülték meg. A negyventagu küldöttséget dr. Kovács Ernő országgyűlési képviselő vezeti s a küldöttséghez dr. Nagy György országgyűlési képviselő is csatlakozik. A küldöttség tagjai május 1-én, szombaton délután 2 órakor indulnak el a keleti pályaudvarról s Lembergbe 2-án reggel érkeznek meg, hol ünnepies fogadtatásban részesülnek.

— Oriási erdőégek. Roppant nagy és veszedelmes erdőégekkel érkezik híradás az ország különböző vidékeiről. A Belényes és Belényes-Ujlak között elterülő nagy kiterjedésű erdő vasárnap óta lángokban áll. Mire a tüzet észrevették, már fél hold erdő lángban állott. A szeles, meleg időben az irratlan, száraz, bozóttal telt erdőben gyorsan terjedtek a lángok és mire a falu népe a tűz terjedésének gátat akart vetni, már több, mint nyolcz hold területen lángba borult az erdő. Az öreg fákkal teli rengeteg ég. A környékbeli lakosság a tűz körül kivagdossa a fákat s így már sikerült gátat vetni a tűz terjedésének, de a kigyuladt erdő még mindig ég. Hasonló erdőégek híre jelentik Mediász községből, hol a görög-katolikus püspökség erdeje gyuladt ki és vasárnap déli óta tíz hold erdő lángban áll. Valószínűleg látszik, hogy mind a két erdőt felgyújtották. — Szilágysomlyó város mellett elterülő Magura-hegység erdőseiben tegnap délután három órakor tűz támadt. A tűz óriási kiterjedést nyert az egész környéken, a falvakban zúg-mak a harangok, a rendőrség és csendőrség kényszeríti a lakosságot, hogy az oltásban segítkezzen. A nagy szél mellett rohamosan terjed a tűz, úgy hogy a lakosság faramodása teljesen kárbavész. A kár kiszámíthatatlan. Oltás közben többen égési sebeket szenvedtek. A tűz okát megállapítani még nem lehetett. Azt tartják, hogy gyújtogatás történt. — Szombathelyről jelentik: Nagy erdőtüz pusztított keddi reggeltől ma reggelig a Rohoncz és Léka között elterülő erdőben. A tűz a rohoncz határában keletkezett és a nagy szélviharban rohamosan tovaterjedt. Délután négy óráig négyszáz hold erdő állott lángokban. Valóságos lángtenger volt a rohoncz vidék, hol négy-öt méternyi magasságban égtek a hatalmas fatörzsek. A tűz közelébe ugyszólván lehetetlen volt jutni. Az erdőégek Léka határáig terjedt, hol Eszterházy Miklós herceg nagy erdősege terül el, mely szintén tüzet fogott, itt azonban sikerült a tűznek gátat vetni. Az erdőfelügyelőség megállapította, hogy körülbelül négyszáz hold erdő esett a lángok martalékául. A kár mintegy félmillió korona. Az elhamvadt erdősegek Geiszt Lajos és fia czég, Görz Károly, a rohoncz urhéresek, Ohodász község és Eszterházy Miklós herceg tulajdonát képezték. Emberéletben nem esett kár.

— Égő katonai raktár. Korneuburgban reggel félhárom órakor a vasúti és táviróvezeték nagy raktárában pusztító tűz támadt, amely a raktárt, 33 teljes tábori távirókocsi és a drót nélküli táviratozásra szolgáló nagyszámu készüléket elpusztított. Az összes kár több, mint egymillió korona. Az oltási munkálatok nagy nehézséggel jártak, miután a raktár éghető anyagokkal tömve volt. Gyantják, hogy a tűz gyújtogatásból eredhetett. A szigorú vizsgálatot azonnal megindították.

— Házasság. Dr. jabukai Nemeshegyi Oszkár eljegyezte horogszegi Sütőgyi Erzsikét.

Lőw Andor számtartó Hatvanban eljegyezte Tarnai József leányát, Annuskát Lendva-Ujjalun.

— Nászajándékok, jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művészeti és szertejelen. Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerelhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve kaphatók.

— Meggyilkolt gazda. Donosa Tódor borosjenői jómódu gazdát lakásán halva találták. Feje teljesen össze volt zuzva. A csendőrség megindította a vizsgálatot, amelynek során alapos gyanu merült fel, hogy Donosát István nevű fia ütötte agyon. A fiut letartóztatták.

— Vadászati kiállítás a Vigadóban. A Magyar Tudósító jelenti: Gróf Szechenyi Béla kezdeményezésére május 1-én rendkívül érdekes és nagyszabású vadászati kiállítás nyílik meg a Vigadó épületének dunai nagytermében.

— **Szélhámos fakereskedő.** A főkapitánysegéd ma család miatt letartóztatták Löwinger Samu németáramoszigeti fakereskedőt. Löwinger három évvel ezelőtt betéti társaságot alapított és nagyobb erdőbirtokosokkal szerződést kötött az irtásra, így a többi közt a szaplonceai uradalommal is. E szerződések alapján aztán mindenféle szállításra vállalkozott. A Kronberger Mór és Fia céggel is kötött üzletet talpa-szállításra s fölvetett háromezer korona előleget. Maródi József bécsi fakereskedővel arra kötött szerződést, hogy háromezer korona értékű faszenet szállít neki. Ettől a kereskedőtől aztán azzal az ürüggyel, hogy társának veszi a nagyobb szénegő-telephez, harmincznyolcezer koronát esalt ki. Végül aztán bejelentette, hogy fizetésképtelen. A hitelezők esődtől kértek ellene s az eljárás során Löwinger letette a vagyontalansági esküt. Kiderült azonban, hogy hamisan vezette a könyveit, jobb szállításokról szóló szerződéseit másokra ruházta át, a betéti társaság tagjait sokszor nagyobb összeggel szerepeltette, mint amennyit valóban befizettek. A sok spekuláczió végére rajtavesztett s most a rendőrség kezére került.

— **Gyilkosság szóváltásból.** Sopronban a város legelőnkebb sétatáján, a Bánfalva felé vezető fásorban tegnap este véres merénylet történt. Szép idő lévén, nagyon sokan sétáltak Bánfalvára, köztük Franck Lajos huszonnyolce éves cipész-mester apjával és testvéreivel, míg fiatal felesége kéthónapos gyermekével otthonmaradt. Viszszajövet három legény ballagott Franck után. A legények ittasok voltak és az előttük haladó Franckot kökdösték, hogy térjen ki utjukból, ebből szóváltás eredt, mire Horváth Sándor tizenkilenc éves pékségéd Franckot az utról letaszította, rávetette magát és késével többször mellbe szurta és társaival együtt elmenekült. A szerencsétlent a közeli katonai kórházba vitték, mint-hogy ott orvosok kéznél voltak, segíteni azonban már nem lehetett, mert néhány percre kiszerveődött. A helyszínén azonnal megjelent dr. Heimler rendőrfőkapitány, ki az elfogatási rendeletet kiadta. A gyilkost és farsait még az éjjel elfogták.

— **Hazatérő póttartalékosok.** A hazatérő tartalékosoknak utolsó szállítványai e hét elején utnak indultak, hogy a hadkiegészítő kerületek állomáshelyein leszereljenek. A Magyarországon elhelyezett, illetve kiegészített csapatok tartalékosai a következő sorrendben érkeznek meg: a 4. (budapesti) hadtest körzetébe tartozó 6. gyalogezredbeli tartalékosok e hó 29-én éjjel 3/4 órakor Ujvidékre, a 38. gyalogezredbeliek 28-án déli 12 órakor Kecskemétre, a 44. gyalogezredbeliek 28-án este 3/6 órakor Kaposvárra és a 69. gyalogezredbeliek 29-én délután 3/4 órakor Székesfehérvárra. Ezek a tartalékosok valamennyien Bilekből érkeznek. A többi hadtest (Pozsony, Temesvár, Nagyszében és Zágreb) körzetébe tartozó gyalogezredek tartalékosai közül a 16. gyalogezredbeliek Nevesinjéből e hó 28-án délelőtt fél 9 órakor Belovárra, a 29. gyalogezredbeliek Nevesinjéből 28-án éjjel 11 órakor Nagybecskerekre, a 37. gyalogezredbeliek Mostárból 28-án esti 1/6 órakor Nagyváradra, a 64. gyalogezredbeliek Trebinjéből 29-én délelőtt 9 órakor Szászvárosba, a 72. gyalogezredbeliek Crkwicéből 29-én este 8 órakor Pozsonyba, a 76. gyalogezredbeliek Trebinjéből 28-án este fél 8 órakor Sopronba és a 96. gyalogezredbeliek Nevesinjéből 28-án este 9 órakor Károlyvárosba érkeznek. Egyidejűleg a 14. (felsőausztriai) ezred, valamint több galicziai és a hátralevő cseh ezredek kiegészítő legénysége is utnak indul, akik legkésőbb május elsejének reggelén (a 98. számú Hohenmauthba) érkeznek meg.

— **Szerelmi drámák.** Sellyén, mint Pécsről jelentik, két véres szerelmi tragédia zaklatta a falu nyugalma. Szekeres Sándor cipészlegény szerelmes volt Pavlucsik Lujza varróleányba, de féltékenykedett rá. Tegnap féktelen szerelemföltésében a leányt szivenszurta s aztán föbelőtte magát. A másik szerelmi dráma áldozatai Horváth Matyi és Bálint Juli. A leányt nem akarták hozzáadni szülei a legényhez. Végső elkeseredésében erre Horváth Matyi csak egy megoldást látott, agyonlőtte a leányt s aztán öngyilkossá lett.

— **Földrengés.** A trieszti tengerészeti obszervatórium készülékei ma délután 2 óra 4 perc, 28 másodperckor földrengés kezdetét jelezték, amely vatórium készülékei ma délután 2 óra 4 perc 28 másodperckor érte el maximumát. A földmozgás vége

— **Katonai állatorvosok kitanítása.** A katonai állatorvosok kiképzése érdekében az 1909—10. évi iskolaév elején a bécsi cs. és kir. állatorvosi főiskolába 20, a budapesti magyar királyi állatorvosi főiskolába pedig 10 aspiráns vétetik fel. A pályázók 7 éves aktív katonai állatorvosi szolgálatra kötelezik magukat. Tanulmányaik ideje alatt a hadsereg költségén közös szálláson laknak, élelmezhetnek, ruházhatnak és fegyverezhetnek és sem a kollégiumi díjakat, sem pedig vizsgadíjakat, ugyszintén a diploma kiállítás díját nem kell fizetniük. Ilyképpen alkalmuk van arra, hogy anyagi áldozatok nélkül befejezhessék tanulmányaikat, azután pedig katonai szolgálati idejük alatt elérhetik a törzs (főtörzs) állatorvosi állást és ilyképpen a nyolczadik, illetőleg a letedik rangosztályt.

— **Összeütközés a tengeren.** Fiuméből jelentik, hogy az Ungaro Kroata hajózársaság Salona nevű gőzöse az elmúlt éjjel 1 órakor Velenczétől 5 óra járásnyira összeütközött egy Sziciliából Velenczébe indult és kénnel megrakott vitorlással. A vitorlás ismeretlen okból tűz támadt és ugy összegett, hogy néhány óra letelte után elsüllyedt. A hét főből álló legénységet sikerült megmenteni. A Salona utasai között az összeütközés pillanatában pánik keletkezett, mely alkalommal többen megsérültek. A Salona hatodfél órai késéssel ma délután befutott a kikötőbe. A hajón jelentékeny sérülések mutatkoznak. Ma a révkapitányságnál többen jelentkeztek kihallgatásra az utasok közül és több szemtanu azt vallotta, hogy az összeütközés pillanatában a parancsnoki hidon nem volt kapitány. Ezzel szemben azonban hivatalosan azt jelentik, hogy a Santa Croce vitorlás ment neki a Salona gőzös baloldalának, ott a korlátot tönkretette. A Salona kárát 5000 K, a Santa Croce kárát 80,000 koronára teszik.

— **Kazánrobbanás.** Grünbergben (Szilézia) ma délután öt órakor a Listner-féle kőbányában a kővek kiszáritására szolgáló kazán felrobbant. A robbanás a kazánt 100 méternyi távolságra vetette és nagy körben tetemes pusztításokat okozott. Egy fűtő és egy tüzelő meghalt, egy munkás súlyosan megsebesült.

— **Öngyilkos kereskedő.** Pápai Mór baresi kereskedő félévvel ezelőtt elűnt hazulról. Mint most Barcsról táviratozzák, a kereskedő holttestét ma kifogták a Drávából.

— **Az angol nőmozgalom okai.** Kissé érthetetlennek látszik, hogy éppen a józan Anglia mutatja fel a nőmozgalom legbolondabb hajtásait. A suffragattek semmiféle eszköztől sem riadnak vissza. Legutóbb, mint már megirtuk, ugy iparkodtak Asquith miniszterelnök színe elé jutni, hogy posta útján küldtették magukat hozzá. A jámbor kívánság azonban így sem teljesült, mert a kapus már messziről jelentette az eleven portékát hozó postásnak, hogy a címzett nem fogadja el. Az angol nők ez elkeseredett küzdelmének a férfival való egyenjogosításáért nagyon egyszerű oka van. Angliában a legújabb statisztikai adatok szerint éppen egymillió háromszáz ezerrel több a nő, mint a férfi. Ha ehhez még megjegyezzük, hogy a férfiak egyharmada nem nősül, ugy ezzel éppen eléggé jellemeztük az angol nő helyzetét, aki, nem lévén eltartója, kénytelen-kelletlen kel harezra az erősebb férfival. Meny-nyivel kedvezőbb ezzel szemben a nő helyzete az Egyesült-Államokban. Ott a férfiak vannak többségben, még pedig majdnem két millióval. Igy természetesen Amerikában a nő becsé emelkedett, míg Angolországban süllyd. Annak a fölös számu másfél-millió angol nőnek a sorsa egyáltalában nem irigylésre méltó. A létért való küzdelemben előzönik a különböző pályákat, egyik-másik pedig a legképtelenebb foglalkozásra adja magát. Lassankint már a katonai pálya is megnyílik előttük. Londonban máris létesült egy női csapat, a „betegápolók lovas testülete“, amelynek egy esetleges háboruban nagy szerep jutna. Ezeknek az újkori amazonoknak — akik, mellesleg mondva, piros zubbonyokban, kék szoknyájukban és kaczkias keppijükkel elragadók, söt kívánatosak — a harezban az lesz a dolguk, hogy közvetlenül a hanczolóknak mögött tartózkodjanak és a megsebesülteknek azonnal segítségére legyenek. Hogy női polgármester és pap is van Angolországban, azon ezek után talán senki sem fog csodálkozni.

— **A „körorvos ur“ nősül.** A csendőrség a fővárosi rendőrség megkeresésére ma nagystíli szélhámosra tette a kezét. A már hűvösön ülő ember a legvakmerőbb emberek közül való, olyan, aki mindentmerésében elment a legvégső határig. Révai Manó — így hívják — orvosnak mondta magát, holott csak egyszerű bádogoslegény volt és mint orvos hosszasan működött is. Kontár József természetesen minden embertársának az életét veszélyeztette, aki a kezébe került és ma már nem is lehet megállapítani, hogy hány szerencsétlen vándorolt a másvilágra a „doktor ur“ kezelése miatt. Révai Manó azonban büntetlenül üzte volna továbbra is a kuruzslást, ha egy másik kereseti ágba nem törik bele a bieszkája. Révai Manó ugyanis a gyógyításon kívül házasságközvetléssel is foglalkozik és ez törte a nyakát. Egy hónap óta egymást érik a feljelentések a fővárosi rendőrségen és hét asszony és leány keresi a „doktor uron“ pénzt, meg a becsületét. Mert Révai derűreborura házasságot ígért minden nőnek, alkinél néhány garast sejtett. Működését hét esztendővel ezelőtt kezdte meg, ahol egy nagyon jó családhoz járt és a leánynak a „legkomolyabb“ szándékával udvarolt. Természetesen ott is orvosnak mondta magát. Egy napon imádottjával egy lugasban csevegött, amikor a közelben revolverdörrenés hallatszott és egy halálra szánt ember eszméletlenül összeesett. Révai kénytelen volt az öngyilkoshoz sietni és első segélyt nyújtani. Révai rövid habozás után vizes borogatást rendelt a sebesültnek. A kórházban, ahová az öngyilkost szállították, föltűnt ez a teljesen laikus intézkedés, de gyanus volt a leány apja előtt is. Érdeklődni kezdtek Révai multja iránt s ekkor kisiült, hogy Révai bádogoslegény volt, aki hamis érettségivel becsapozta magát az orvosi egyetemre, ahol azonban csakhamar leleplezték. Ezért annak idején le is tartóztatták. Később külföldre került és Münchenben szélhámosságok miatt két és fél évig ült börtönben. Később újra hazajött és folytatta a hiszékeny nők kifosztását. A fővárosi rendőrség azon a nyomon indult, hogy Révai körorvosnak mondta magát Erdélyben és csakhamar rábukkant a jeles ifjúra Torda-Aranyos vármegyében, Ofenbach községben. Ott élt Révai és a legnagyobb nyugalommal „gyógykezelt“ az embereket, mindaddig, míg ma a rendőrség gondjaiba nem vette.

— **Könyvek fertőtlenítése.** Amióta biológiai kutatások révén az ugynevezett fertőző betegségek lényegével az orvosok megismerkedtek és azok okát a különféle mikrobákban fölfedezték, amelyek emberről-emberre, illetve állatról emberre átvitvelén, a betegséget tovább terjesztik, sokszor történtek már kísérletek arra nézve: hogyan és mily módon lehetne a betegségek ilyenén való átvitelének egyenesen útját vágni, vagy legalább is terjedésükre korlátot szabni. Kiváltképen a rettegett tüdővész terjedésének megakadályozása volt első sorban is a főfeladat. Csiramentessé tették a tejet és szigoru tilalom alá vetették a köpködést a közlekedési utakon, középületekben, gyülekező helyeken, pályaudvarokon, stb. és alapos fertőtlenítéssel akarták ellensúlyozni a mikrobák pusztításait. Ezek a félelmetes mikrobák pedig mindenütt föllelhetők, így a könyvek lapjain is, amelyek tehát nemcsak az ismeretek, hanem a betegségek terjesztői is lehetnek s amelyek feltöltlenítése radikális eljárást tesz szükségessé. Az eddig használatos fertőtlenítési eljárás magának a könyvnek is ártalmára volt és az erőyes fertőtlenítés után tönkrement a legerősebb kötésű könyv is. Sok meggő kísérletezés után végre Gaertner jénai tanárnak sikerült olyan eljárást megállapítani, amely a kívánalmaknak teljes mértékben megfelel. Gaertner tanár erre a célra egy különleges készületet szerkesztett, amelynek segítségével egyszerre ezer könyvet két óra alatt 50—60 Celsius fokra lehet fölmelegíteni; az ily módon fölmelegített könyvek lapjait azután olyan keverék hatásának teszik ki, amely egyforma mennyiségű vízből és alkohóból áll. Ezt a keveréket 60—70 fokra melegítik és a könyveket két-három óra hosszat teszik ki a hatásának, mely idő leteltével a könyv fertőtlenítése tökéletesnek mondható. Ez az eljárás a könyveket nem rongálja s még a színes képek sem szenvednek általa. Fontos ez az eljárás a kölcsön-könyvtárak és a kórházokban használt könyvek tisztántartása céljából, amelyek

leginkább alkalmasok a különféle betegségek szétbuzcolására.

— Ujítás a gyógyszerészképzésben. A gyógyszerészgakornokok egyetemi képzését megelőző, úgynevezett gyakoronoki tanfolyamokat eddig évenként egyszer tartották meg, egyidőben a budapesti és a kolozsvári tudományegyetemen. A jelen iskolaévben azonban ebben változás áll be, részint a hallgatók nagy száma miatt, részint pedig azért, mert sokan már év közben kitöltik kötelező gyakoronoki idejüket és ezek akkor majdnem egy egész évet veszítenek tanulmányaikból. A mostani gyakoronoki tanfolyamot megtartják a rendes időben, június—augusztus hónapokban, de december, vagy januárban, a jelentkezők száma szerint egy újabb tanfolyamot fognak tartani és ilyenformán évente két gyógyszerészgakornoki tanfolyam lesz, ami a vizsgákon esetleg elbukott hallgatóknak is nagy előnyére fog válni.

— Vizbefuladt munkások. A nyergesújfalui Sátori-féle cementgyár 12 munkása a Dunán csónakon indult haza Muzsla községbe. Miután előzőleg bepálinkáztak, dülöngélésük miatt a csónak felfordult és mind a tizenketten a Dunába estek. A partról hamarosan segítségükre sietők nyolezat közülük kimentettek azonban négy munkás a vízbe fulladt. Mind a négy családos ember volt.

— Helyreigazítás. „Kitiltott álhirlapíró“ című mai számunkban megirtuk, hogy Kepes Tibor a szabaddai rendőrség tíz évre kitiltotta, mert „a hatóságok megunták az álhirlapíró üzelmeit“. Téves információ alapján megirt hírtünkét ma odamódosítjuk, hogy Kepes Tibor egy és fél évig volt a Bácsmegegyi Napló napilap helyettes- és három évig a „Menyő“ című újság felelős szerkesztője s a kitiltás a végzés indokolása szerint: „a társadalmi rend megbontása miatt“ érte.

— A gyermek szerencsétlensége. Ma délben a Kecskeméti-utca 13. számú ház második emeletéről lezuhant egy 13—14 éves gyermek és nyomban meghalt. A szerencsétlen fiú idegen a házban s így kitért nem tudták megállapítani. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— Halálozás. Cserneki és tarkeői *Dezsőffy Géza* kuriai bíró hatvanéves korában meghalt Budapesten. Az elhunyt felesége, született *Victória Ida*, több gyermeke és kiterjedt rokonsága gyászolja. A halottat 20-én délután öt órakor szentelik be a Kerepesi-úti temető halottasházában s onnantól Szentmártonkőre szállítják, ahol 30-ikán délelőtt 11 órakor fogják a családi sírboltba temetni. Az elhunyt lelkiúdvéért május harmadikán délelőtt tizenegy órakor rekviem lesz a Ferenczrendi-templomban.

Markgráf Vilmos leánya, *Ninusha* életének 9-ik évében meghalt Kiskunfélegyházán.

Brunner Imre műszaki nagykereskedő leánya, *Vilma* hosszas szenvedés után huszéves korában meghalt.

Hawaii Osvald Károlyné, szül. *Martonffy Erzsébet* életének 21-ik évében meghalt Szászrégenben.

Baróthy Sándorné, *Baróthy Pál* nagyváradi kir. ügyész édesanyja, aki két évtizeden át volt a bihari megyei főjegyző leánya, 61 éves korában Nagyváradon meghalt.

Iklódy Győző, a „Magyar Pénzügyőr“ szaklapnak husz éven át volt szerkesztője, április 26-án, életének 62-ik és házasságának 34-ik évében, szívizélhűdés következtében elhunyt Budapesten.

Súlyos csapás érte dr. *Baró Agost* hírlapíró-társunkat. Kis leánya, *Viktória*, e hó 28-án hosszas szenvedés után 4 és fél éves korában meghalt.

— Az aktuális papiesemények krónikája lett az Apolló-Színház, mely minden új és érdekes eseményt mozgófénykép-felvételben mutat be a színházat látogató közönségnek. E beti műsorában is két ilyen kép szerepel, melyeket a közönség fokozottabb érdeklődéssel néz végig. A „Liverpooli akadályverseny“ ez kép a sportvilágot annyira érdekli, rendkívül izgalmas versenyt mutatja be, a „Könkedés a szandzákban“ ez kép pedig, mint a legutóbb lezajlott balkáni forrongások természetességét, véredényelmeszesedését, ideges szívhibáj és szívzorongási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

x Lapuk mai száma a Rott József és neje, *Róza* kiházasítási alapítvány pályázati hirdetményét közli.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermekorna- és vívárra.

x Szívhibák és véredényelmeszesedés ellen *Finsen-féle* jvlámpafürdők alkalmaz dr. *Hönig Izó* villanygyógyító intézetében (Budapest, IV., Károly körút 24.) Ezt az eljárást a koppenhágai Finsen-intézetben több, mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. *Hönig* próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes és fájdalomtalan gyógyeljárás sikerét szívbillentyűhibák, szívizomhüvelyedés, véredényelmeszesedés, ideges szívhibáj és szívzorongási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

x Fái Géza uri szabó özöget, aki üzletének áthelyezése folytán arait lényegesen csökkentette, olvasóink figyelmébe ajánljuk. Budapest, IV., Váci-utca 37. sz.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

Lola Montez levele.

I. Lajos bajor király kedvesének egy levele jutott e napokban nyilvánosságra. Jules Claretie, a Théâtre Français igazgatója, a Temps-ban cikket írt a nemrégiben elhalt Mogaor táncosnőről és a többi pályatársáról, akik annak idején, vele együtt, Münchenbe költöztek. Ebben a cikkben előkelő hely jutott Lola Monteznek.

Lola egy ideig státisztált az Ambigu-ben, majd a Porte-St.-Martin táncosnője lett. Szeretőjének, Dujarriennek, aki a párisi Presse kiadóhivatali főnöke volt, köszönhette e szerződést, melyet mások követtek. Dujarrier párbaiban esett el. Lola más barátokra tett szert és Münchenben gyakran gondolt a párisi vig körre.

Claretie a táncosnőnek egy levélét teszi közzé, melyet 1846. december 6-án Münchenből Pierre-Angelo Fiorentino kritikusként írt. Ez a levél fényes dokumentuma a nagystilű kalandornők lélektanának. Az alábbiakban bemutatjuk az érdekes írást, sajnos, a francia helyesírás hibáit nem reprodukálhatjuk, pedig ezek nagyon is hozzátartoznak a szilaj Lola jellemrajzához.

A levél így hangzik:

Kedves Fiorentino!

Kétségkívül nagyon fog csodálkozni, amikor ezt a levelet megkapja, annál inkább, mert bizonyára már régen el is felejtette, hogy egy Lola van a világon. De én nem felejtettem el azt a finom és szellemes Fiorentinót, aki mindig olyan szeretetreméltó volt hozzám . . . kivéve az utolsó időben.

Azért írok magának, hogy magától újságokat kérjek, hogy valamit halljak Párisról. Bizonyosan hallott az én szerencsés sorsomról. Mindig azt álmodtam, ami most megvalósult.

Nos, kedves Fiorentino, június elején, mint bolygó nő hagytam el Páris, bejártam a világot, s most azon a ponton állok, hogy a grófné címét elnyerjem. Van szép birtokom, fogatom, eselőd-ségem, egyszóval mindaz, ami Bajorország királyának szeretőjét megilleti.

Itt az összes előkelő dának hódolnak előttem, egész München antiszembriroz nálam . . . miniszterek, tábornokok, mágnáshölgyek . . . és én már nem is ismerem magamban a régi Lola Montezre. A király szívesen szereti. Elethossziglan ötven ezer frank járadékot tűzött ki nekem és az említett birtokért háromszázezeret adott ki.

Körülföttem forog minden. A király nyilvánosan is kimutatja nagy szerelmét. Velem kooszik ki. Minden héten nagy estély van nálam, melyen ő mindig jelen van és nem győz engemet hódolataival elhalmozni.

Tudom, kedves Fiorentino, hogy maga mindig a javamat akarta s hogy ez a hír magának örömet fog szerezni. Ezért írom meg magának, mert bár dicőség és ünneplés vesz körül s bár a legmerészebb reményeim is teljesedtek, mégis olykor álmodom Párisról, gondolok Párisra, a drága Párisra!

Igazat mondva, a valódi boldogság nem a nagyságban rejlik. Olyan sok az irigy, a eselszövő. Mindig előkelő hölgynek kell lennem s örökösen latolgatnom a szavakat, vajjon elég finomak-e. Ah igen, az én vig párisi életem!

De elhatározásom meg van állapítva. Nem hagyom el ezt a kört, melyben mintegy oszdamódra fölemelkedtem. A királynak valódi szerelemből táplált szenvedélye van irántam. Azelőtt sohse volt maitresse-sze. De az én jellemem megtetszett neki. Figyelemreméltó tehetségű ember. Valósággal zseni, egyike a legszellemebb költőknek, akik ma Európában élnek. A legkisebb szépségemet is pa-

rancsának tekinti és egész München meg van döb-benve és nem tudják, mit szóljanak hozzá. Annyira szeret, hogy mindazok az egyének, akik nekem tesznek, rögtön a kegyébe jutnak.

Kérem, kedves barátom, látogassa meg báró Malthgent, ő felsége egyik kamarását, aki most a rue de la Madeleine 51. szám alatt lakik, jőbarátom. Ő majd sokat fog rólam beszélni. Azt hiszem nemsokára vissza jön ide, az udvarhoz.

De most már maga is mondja el, hogy mit csinál. Tudom biztosan, hogy egyre jobban és jobban emelkedik, mert fényes szelleme van és biztos lehet, hogy Párisban nagy utat fog bejárni. Mit csinál barátja, Vatel? És a többi párisi barátaim, mind?

Azt is tudassa velem, előfizethetek-e a „Coursaire Satan“-ra. Szeretném ezt a mulatságos újságot olvasni.

Nemrégiben Lind Jenny vendégszerepelt itt. Őszintén szólva, a hangjának már vége. Egy év múlva visszavonul a szinpadtól és egy évad lak-készhez megy férjhez. Ugy hiszem, hogy tavasszal Londonba is ellátogat, de Párisba nem.

Az itteni színház nagyon szép és művészei kitűnők, úgy táncban, mint énekben is.

Kérem, hogy erre a levélre tüstént feleljen, annak jeléül, hogy még nem felejtett el. Köszön-töm mindazokat, akiket ismerek. Óh Páris! Ott szenvedtem olyan sokat, de ott voltam olyan nagyon boldog is!

Isten önnel, kedves barátom. Csókolom. Bár-csak adná Isten, hogy maga itt lenne, de itt nem lehet se barátom, se . . . Olyan szigorú itt a nagyság!

Mindig az ön híve

Lola.

U. i. Kérem, alkalmilag tudassa a közönség-gel, hogy monsieur Lavigne, aki fagottot játszik, itt van és nagy sikerrel szerepel. Stuttgartban volt, ahol Olga hercegnő — la bella di bella — nagyon belészeretett. Innen Bécsbe ment az ottani fiatal és vén nők fejét elcsavarni.

Czímem: Madame Lola Montez, poste restante, München.

Nemsokára tudatom a grófné-czímemet! És kérem, látogassa meg báró Malthgent.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Opera. Van Dyck Ernő kamarazene-kes, aki Operánkban a múlt héten Tannhauser című szerepében mutatkozott be, ma este Tristán énekelte. Bizonyos árnyalatokban szerencsésebb estéje volt, mint első alkalommal. Tristán szerepe hangjának jobban megfelel a magasság, amely a vendégművész orgánumból teljesen hiányzik, a Tristán énekesében sincs benne és így kevesebb az exponált hely, kevesebb az a pont, amelyet Van Dyck hanggal nem tud elérni. Mai Tristánja játék tekintetében talán wagneri magaslaton állott. De ki nézi a játékot ott, ahol a fülekre vattát kell dugni. Valljuk csak be őszintén. A nuanceokban kifejező jobb benyomás nem változtat azon, hogy Van Dyck ma már nem Wagner-énekes, csak Wagner-színész. Majd ha Wagner zenedrámáit némajátékká fogják átalakítani, akkor Van Dyck lesz a világ első Tristánja. A vendég iránti udvariasság formása bennünket nem köti. O hamisan énekel, folyton és feltartóztatlanul, mi pedig dicserjük? Ez nem udvariasság, ez hazugság volna. Ennek pedig sem ezéja, sem oka nincsen. A vendég mellett Vasquez asszony kiválóan nagy Izoldája magával ragadta a hallgatóságot. Ezuttal rá kell térniünk néhány szóval a zenekar dolgaira. Nem az össz-játékról van szó. Kerner vezényelte a zenekart, nincs szükség, hogy külön megdicserjük. De amit egyes zenekari tagok rövid néhány ütő-szünet alatt véghez visznek, az botránvós. Tár-gyalnak családi és művészi ügyeket, nevetgél-

Reggelizés előtt fél pohár SCHMIDTHAUER-féle Igmándi keserűviz az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

nek, hátat fordítanak színpadnak, karmesternek, leveleket, újságokat olvasnak és mindenféle egyéb súlyos fegyelmi hibát követnek el. Ezt a ténytet ma így szárazon bejelentjük. Holnapról kezdve névszerint fogjuk megnevezni azokat, akik előadás közben az Opera zenekara helyett az Opera-kávéházban képzelik magukat.

c. a.

(*) Mészáros Imre üdvözlése. Mészáros Imrét, az Operaház igazgatóját, abból az alkalomból, hogy az intézet örökös tagjává nevezték ki, minden oldalról érik az üdvözlő levelek és sürgönyök.

A Nemzeti Színház igazgatósága megleghangu ártatban üdvözlötte az igazgatót, az Opera tagjai pedig egyenként járulnak főnökük elé, hogy örömmel tolmácsolhassák a kitüntetés fölött. Ma délután a filharmonikusok nevében Kerner István karmagy kereste fel jókívánásaival az igazgatót, Faludi Károly, a Filharmoniai Társulat alelnöke pedig az Opera zenekarának nyolcz tagból álló küldöttségét vezette Mészáros elé és lendületes beszédben üdvözlötte őt kinevezetése alkalmából. Mészáros hosszabb beszédben válaszolt Faludi üdvözlő szavaira és rámutatva az immár konszolidált viszonyokra, örömet fejezte ki afölött, a Nemzeti Színházban már régebben meghonosított intézménynek, mely szerint az intézet kiváló régi tagjait örökös tagokká nevezik ki, ezután már az Opera arra érdemes művészei is hasznát fogják látni. Az intézet másik kinevezett örökös tagja: Alszegey Kálmán címére is egyre-másra érkeznek a megleghangu üdvözlőlevelek és táviratok. Az Opera tagjai között mozgalom indult meg az iránt, hogy a kitüntetett két férfit tiszteletére nagyobbabásu bankettet rendezzenek. A lakoma megtartását jövő hétre tervezik.

(*) A Nemzeti Színházról. Holnap, csütörtökön lesz a hetedik előadása a Nemzeti Színház legújabb, nagy sikert ért vígjátékának, a *Passe-partout*-nak, amelynek eddigi hat előadása zsufoolt nézőtér előtt és egyre fokozódó érdeklődés mellett folyt le. Pénteken lesz a bemutató előadása *Balázs Béla* háromfelvonásos színművének, „Dr. Szélpál Margit”-nak, amelynek fő női szerepét P. Márkus Emília fogja játszani. Az új darab nyilvános főpróbája a sajtó meghívott képviselői számára holnap, csütörtökön délelőtt fél 11 órakor lesz. „Dr. Szélpál Margit” második előadása szombaton, harmadik előadása vasárnap lesz. Vasárnap délután „Az ember tragédiája”-t, hétfőn mérsékelt helyárral mellett „A boszorkány”-t adják, P. Márkus Emíliával a főszerepben.

(*) Az Akadémia nagygyűlése. A Magyar Tudományos Akadémia ma délután tartotta nagygyűlését, amelyen az osztályok megtették jelentéseiket a pályázatokról, a jelölésekről és az új pályázatkérdésekről, megállapították a vasárnapi ünnepes diszülés programját és döntöttek a Bródy-jutalom odaítéléséről. A nagygyűlésen Berzeviczy Albert elnökölt.

Az Akadémia nagy jutalmára és a Marczibányi mellékjutalomra vonatkozólag a nagygyűlés elfogadta a II. osztály ama javaslatát, hogy az előbbi *Thaly Kálmán*, az utóbbi pedig *Hampel József* kapja.

A Bródy Zsigmond publicisztikai jutalmát a bíráló-bizottság jelentése alapján a nagygyűlés egyhangulag báró *Kaas Ivornak* ítélte oda. A jelentést, amely a legnagyobb elismerés hangján emlékezik meg *Kaas Ivor* publicisztikai működéséről, lelkesen megjelenezték. A *Wahrman-díjat*, amely ipari érdemek jutalmazására szolgál, a felbontott jellegű levél szerint *Bláthy Ottó* Titusz, udvari tanácsos nyerte el. A nagyobb költői beszélyre kitűzött *Nádasdy-díjat* *Zempléni Árpád* kapta. A Pesti Haza Első Takarékpénztár Fáy-pályázatán dícséretet nyert munka szerzője dr. *Rajnik Béla* budapesti ügyvéd. A Forster-pályázaton, amelynek jutalmát néhai *Cserháti Sándornak* ítéltek oda; elismerő dícsérettel emlékeztek meg *Kovács Imre* királyi fővegyésznek a gyapjútermelésről és juhászatról irt munkálatainak sorozatáról is. Az Oltoványi-jutalmat, amely a káptalani iskolák történetére volt kitűzve, *Békési Remig* nyerte. A Forster, *Bécsán és Lukács Krisztina* jutalomra vonatkozólag a nagygyűlés elfogadta az osztály javaslatát. Az egyetemi hallgatóknak szánt jutalmak közül a nyelvtudományi jutalmat *Steuermann Mihály* budapesti és *Csiri Bálint* kolozsvári egyetemi hallgató, a történeti jutalmat pedig *Galamb Ödön* budapesti és *Pataj József* kolozsvári egyetemi hallgató nyerte meg. A nagygyűlés végül titkos szavazással elhatározta, hogy *Thán Károly* és *Kaulz Gyula* volt másod-elnökök, továbbá *Pauler Gyula* és *Hajnik Imre* elhunyt rendes tagok arezképét a képes terem számára megfesteti. Holnap délután az igazgatótanács tart ülést, délután öt órakor pedig tagválasztó nagygyűlés lesz.

(*) „Lupin Arzén.” A Vigszínházban szombaton kerül színre a „Lupin Arzén”, Croisset Francis és Leblanc Maurice szenzációs színműve. Lupin Arzén a nagystilű nemzetközi kalandor típusa; Leblanc már több regényt irt róla, amelyeket már minden európai nyelvre lefordítottak. Vasárnap és hétfőn is a „Lupin Arzén”-t adják a Vigszínházban.

(*) A Magyar művészet ünneplése Velencében. Radics Jenő miniszteri tanácsos, aki mint miniszteri biztos gróf *Apponyi Albert* kultuszminiszter képviseletében vett részt a velencei magyar művészfény felavatásán és a nemzetközi műtárlat megnyitására, ma érkezett haza küldetéséből és nyomban jelentést tett Apponyi miniszternek, valamint dr. K. *Lippich Elek* min. tanácsosnak, a művészeti osztály vezetőjének. A jelentés beszámol ama nagy művészeti és erkölcsi sikerről, melyet Maróthi Géza gyönyörű műve, az új magyar művészfény és a magyar művészvilág Velencében kivívott. A magyar küldöttek hivatalosak voltak a *Üdinei herceg* reggelijére, a velencei királyi palotába és a megnyitást követő díszbédre, a Fenice-színházba, ahol mindenütt tüntetően rokonszenves fogadtatásban részesültek.

(*) „Jánoska” bemutatója. A Király-színház évzáró ujdonságának, *Martos Ferenc* és *Jacobi Viktor* énekes és táncos, látványos vígjátékának, a „Jánoska”-nak próbái annyira előrehaladtak már, hogy a színház igazgatósága a jövő hét péntekjére, május 7-ikére, kitűzhetette a bemutató előadást. A fantasztikus, rendkívül mulatságos játék első felvonása egy budapesti polgári lakásban, kárcsöny estéjén történik, második felvonása „a gyermekek paradicsomában” játszik, harmadik felvonása ugyanott, ahol az első.

(*) A Deutsches Volkstheater személyzete. A Deutsches Volkstheater pénteken, 30-án kezdi meg „Az ördög” előadásával öt estére terjedő vendégszínházát. Igazgatója, *Weisse Adolf*, aki ma érkezett Budapestre, saját színházának maga is egyik legkiválóbb művésze, a következőképpen állította össze Budapest vendégszereplő társulatát. Urak: *Kramer, Klitsch, Ammon, Leyrer, Thaller, Lackner, Edthofer, Homma, Schreiber, Fürth, Czasta, Preu, Bradi és Pongrácz*; hölgyek: *Müller Paula, Marberg Lili, Hannamann Kaethe, Schweighofer Paulina, Galafres Elza, Glöckner Józsefin, Pellár Mici, Hermanotti Amália, Foery Elza, Braun Thekla, Nemé Ernesztin, Pohl Charlott és Krafft Mici*.

(*) Fráter Lóránd Ujpesten. Az ujpesti közönség általános óhajására *Fráter Lóránd*, az országos hírv magyar dalénekes május hó 4-én, kedden, hangversenyt rendez Ujpesten, *Dienst Oszkár* zongoraművész közreműködésével.

(*) Képarverés a Gyermekvédő Liga javára. Legnevesebb festőművészeink elhatározták, hogy kivesszük a részüket a *Gyermekvédő Liga* munkájából és ennek érdekében harcba viszik a magyar festőművészet minden erejét és szépségét. Gyönyörű szövetkezőse ez a kultúra két hatalmas tényezőjének: az emberszeretnek és művészetnek. Festőink, csaknem kivétel nélkül lelkesedéssel sorakoztak annak a legjobban átértett és talán legfontosabb emberi kötelességnek a szolgálatába, hogy az élet apró elesett vándorai minél nagyobb mértékben érezhessék a társadalom gondosságát és szeretetét. Május hó 4., 5. és 6-án naponta délután 5 és 8 óra között nagy művészeti árverést rendeznek a *Könyves Kálmán Társulat* szalonjában (V., Nagymező-u. 37. szám alatt), ahova már eddig is több, mint 400 gyönyörű festményt hordott össze a művészek áldozatkészsége és nemes emberbaráti versenye. Az auctióra bocsátott eredeti olajfestmények legnevesebb művészeink munkái és valamennyin rajta van a magyar géniusz diadalmas teremtő ereje. Kettős ezelt szolgál ez a ritka alkalom, mert gyarapítja előre látható szép jövedelmével a Gyermekvédő Liga alapját és terjeszti a művészet szárnyalásával a műzülést.

A nagyszabású képarverésen ez a kiváló művészgárda vesz részt: *Basch Árpád, Boemm Ritta, Bruck Miksa, Bruck Hermína, Cserna Rezső, Csók István, Edvi Illés Aladár, Fényes Adolf, Freesky Endre, I. Grünwald Béla, Herrer Császár, Komáromi Katz Endre, Knopp Imre, Keményffy J., Kézdi-Kovács László, Kóber Leó, Koszta József, M. Mannheimer G., Márk Lajos, báró Mednyánszky, P. Molnár János, Nagy Zsigmond, Neogrady Antal, Nyilassy Sándor, Olgyay Ferenc, Pataky László, Rippl-Rónai József, K. Spányi Béla, Székely Andor, Tolnay Ákos, Tull Ödön, Ujváry Ignác, Vágó Pál, Vajda Zsigmond, Zombory Lajos.* Az elárverendő festmények már pénteken, e hó 30-án megtekinthetők a *Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában*. Beléptidij nincs.

(*) Magyar bemutató Stuttgartban. Ifj. *Hegedüs Sándor* „A rab” című fantasztikus drámája holnap, csütörtökön, kerül bemutatásra a stuttgarti udvari színházban. A magyar darabot *Stephany Viktor* dramaturg-rendező alkalmazta színre, s a színház díszes kiállításról gondoskodott. A bemutató jelen lesz a württembergi királyi család is.

(*) A tiszteletdíj nem foglalható le. *Dalnoky Lajos* fővárosi asztalosmester, mint tudjuk, „A pesti gyerek” című népies darabjával elnyerte a szegedi Dugonics-társaság ezer koronás pályadíját. A szerencsés szerző az ezer koronát jókor felvette, de az egyik hitelezője a darab szegedi előadásai után járandó írói tiszteletdíjai ellen kielégítési végrehajtást vezetett, amelyet a járásbírósg tegnap megszüntetett. A végzés megokolása kimondja, hogy az írói tiszteletdíj nem foglalható le, mert az összeget nem lehet előre megállapítani.

(*) Hangverseny Kaposvárott. A Kaposvári Zenekedvelők Egyesülete, amely a komoly zene kultiválására alakult, vasárnap este fényesen sikerült hangversenyt rendezett, *Dömötör Ilonkának*, a fiatal kiváló énekesnőnek közreműködésével, aki a zeneakadémiának legutóbbi hangversenyén általános feltűnést keltett. A hangversenyen a város egész élőköltsége jelen volt és a művésznőt zajos tapsokkal tüntette ki.

(*) *Pekár Gyula* felolvasása. A Magyar Közművésznők Egyesülete, nemzetközi kiállítása alkalmából tegnap tartotta első felolvasó estélyét a Nemzeti Szalonban, melyen *Pekár Gyula Van Dyck* művészetéről értekezett. Az élvezetes előadást nagy és élőkölő közönség hallgatta végig.

(*) *Benczur millenáris festménye*. *Benczur Gyula* hatalmas millenáris festményéről, amelyet megnézni még mindig zárandokolnak az emberek a Múcsarnokba, a képkiallítás bezárulása után színes reprodukciót készítenek, hogy módjában álljon mindenkinek a mesteri alkotás mását megszereznie. Ezekre a másolatokra már most elfogadnak előjegyzéseket a Múcsarnok pénztáránál.

(*) A *Nádasdy-díj* nyertese. Jelentettük már, hogy az idei *Nádasdy-jutalmat*, amelyet mindenkor hosszabb elbeszélő költemények versengenek, az Akadémia bíráló-bizottsága „A kalapács” című *Edda* jelgűjű költői elbeszélésnek ítélte oda. A pályanyertes költemény szerzője *Zempléni Árpád*, a neves költő, akit tavaly a Kiszalud-társaság is megkoszorozott. A jutalmazott mű két eaddai ének, a *Thrymskvídh* és a *Volundarkvídh* nyomán készült, de az északi mítosz összekapcsolja a finn-ugor ósvilággal s ezzel mintegy hazai vonatkozást is ad a tárgynak, melyet különben is szabadon alakít át, a személyeket és viszonyokat is megváltoztatja.

(*) A *Fodor-féle zeneiskola* e hó 30-án, pénteken este fél nyolcz órakor a Royal nagytermében tartja harmadik nyilvános hangversenyét. Ez alkalommal *Bahovits, Berényi, Halász, Kelen, Korcsák, Lichtenstein, Nagy, Senn, Südfeld, Térei* és *Tóth* tanárok növendékei szerepelnek. Jegyek az igazgatósági irodában (Liszt Ferenc-tér 4.) kaphatók.

(*) Hangverseny a Múcsarnokban. A két fényesen sikerült Wagner-est után csütörtökön, e hó 29-én nagyszabású vegyes műsoru hangverseny lesz a tavaszi tárlaton, amelyen a honvéd-zenekar *Bachó István* vezetésével több magyar szerző alkotását is előadja. A kiállítás délután 6 órakor zárul és este 7 órakor nyílik meg ismét. A hangverseny nyolczadfél óráról tizenegyig tart, s arra az egy koronás belépőjegyeken kívül a tag- és a családtagjegyek is érvényesek.

(*) A tavaszi tárlat pályadíjai. A Közművészeti Társulat tavaszi tárlatán odaítélendő Társulati-díj és báró *Harkányi Frigyes-féle* díj pályabírósga ma tartotta meg itélkező ülését a városligeti Múcsarnokban dr. *Berzeviczy Albert* elnökölésével. A négyezer koronából álló Társulati-díjat a pályabírósg *Zala György* a kiállítási palota homlokzata előtt kiállított „Háberu” című allegorikus szoborcsoportjának ítélte, amely az Ezedévi Emlékre kerül. A négyezerötven koronás *Harkányi-díjat* egyhangulag *Sámuel Kormel* fiatal szobrászművész kapta meg, 174. kat. szám alatt kiállított „Tanulmány” című szobrárt. A tehetséges fiatal művészek ezenkívül még egy sikerült mellszobra is van a kiállításon.

(*) A Gyermekszínház utolsó előadása. Holnap, csütörtökön van a Gyermekszínház ezidei szezon utolsó előadása, mely alkalommal *Komor Gyula* nagyhatásu látványossága „*Robinson Crusoe*”, vagy *harcz az emberevőkkel*” kerül színre jótékonykedő előadásul a „Budapesti tanítók árvái alapja” javára. A látványosságokban, ének és táncokban bővelkedő s kacagató meséjüket íránt — melynek legutóbbi előadása is teljesen zsufoolt házat vonzott — nagy érdeklődés mutatkozik. Jegyek már ma válthatók a szokásos elővételi helyen és a színház pénztáránál. Az előadás 4 órakor kezdődik.

Ha fáj a feje ne téovázzék hanem használjon azonnal Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a lezmarkacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. Készítél Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten.

Ára 1 korona 20 fillér. Orvosok által ajánlva.

Kapható minden gyógyszerertárban Három doboznál ingyen postai szállítással.

FŐVÁROS.

(C) A főváros közgyűlése. A főváros törvényhatósági bizottsága ma délután Fülepp Kálmán főpolgármester elnöklésével ülést tartott.

Az elnök megnyitotta az ülést és bejelentette, hogy a Sándor Tibor halálával megüresedett árvaszéki ülnöki állásra a kijelölt választmány dr. Beregi Kornélt, dr. Zoltán Menyhértet és dr. Betznik Jenőt, a megüresedett kerületi orvosi állásra pedig dr. Gönczi Mórt, dr. Szócs Elekot, dr. Hammer Dezsőt és dr. Tomka Istvánt jelölte. Ezeket az állásokat a legközelebbi rendes közgyűlésen fogják betölteni.

A napirendre áttérve a közgyűlés vita nélkül hozzájárult a tanácsnak az Erzsébet-téri kiosk bérletére, valamint a sertésközbűvághídi vendéglő bérletére vonatkozó előterjesztéséhez. Elfogadta a közgyűlés a tanácsnak azt az előterjesztését is, hogy a Teleki-téri zsidóruhácsot nyitl vásártérnek nyilvánítsák. Ezt a határozatot a karzaton nagy számban megjelent zsidóruhácsok élénken megéljenzék.

A városi villamos vasut újpesti rakparti vonalának a Váci-utig való meghosszabbításához a közgyűlés dr. Pető Sándor hozzászólása után, aki a vonalnak a Terézváros külső részéig való vezetését kívánta és Antal Gyula tanácsjegyző felvilágosító szavai után hozzájárult.

A Király-utazás rendezési munkálataival kapcsolatban tudvalevőleg a tanács azzal a javaslattal járult a közgyűlés elé, hogy a villamos vasuti vágányokat az utastól az ut közepére helyezték át. Dr. Komlós Ágoston külön véleményével szemben a tanács javaslatát majdnem egyhangulag elfogadták.

A folyó évben megtartandó községi választások ügyében kiküldendő összeíró küldöttségek megalakításánál beadott s a névsor megváltoztatására irányuló indítványokat tárgyalta ezután a közgyűlés s az összes ajánlott módosításokat elfogadta.

A fogadói, vendéglői, kávéházi és kávémérői ipar gyakorlásáról alkotott szabályrendelet ügyében a közgyűlés Boross Soma, Gundel János és dr. Szócs Elek hozzászólásai után hozzájárult a tanács javaslatához. Pozsony város átíratot küldött a fővárosba a pornografikus irodalmi termékek és detektívregények árusításának megtiltása és a magyar-gyűlés külföldi lapoktól a postai szállítás megvonása tárgyában. A tanács pártolólárg terjesztette elő a köriratot a közgyűlésnek. Kanter Károly apátplébános, Boross Soma, Andreánszky Jenő pártolták a javaslatot, míg dr. Oláh Dezső és dr. Pető Sándor ellene szólaltak fel. A közgyűlés többsége a tanács javaslatát tette magáévá.

Ezután áttértek az interpellációkra, amelyeket kiadtak a polgármesternek. Majd dr. Demjén Géza tanácsjegyző válaszolt Borossnak a tanoncziskolák ellenőrzése tárgyában intézett interpellációjára. A választ az interpelláló és a közgyűlés tudomásul vette.

Vosits Károly tanácsos dr. Baránszky Gyulának a budai vízmű kiépítésére vonatkozólag benyújtott interpellációjára válaszolt. Baránszky a választ nem vette tudomásul és nem vette tudomásul a közgyűlés sem, amely már csak alig tíz budai városatyából állott.

A gyűlés fél 8 után véget ért.

(C) Az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzéke. A főváros központi választmánya közhírré teszi, hogy a székesfővárosi országgyűlési képviselőválasztók 1910. évre kiigazított ideiglenes névjegyzékét, a kihagyottak névjegyzékével együtt 1909. évi május hó 5-től 1909. évi május hó 25-ig bezárólag közszemlére teszi és pedig:

1. az I. választókerület (I-ső közigazgatási kerület) választóinak névjegyzékét az I-ső kerületi elüljáróság helyiségeiben (I. ker., Szentháromság-utca 2. sz. a.);
2. a II. választókerület (II-ik közigazgatási kerület) választóinak névjegyzékét a II-ik kerületi elüljáróság helyiségeiben (II. ker., Fő-utca 3. sz. a.);
3. a III. választókerület (III-ik közigazgatási kerület) választóinak névjegyzékét a III-ik kerületi elüljáróság helyiségeiben (III. ker., Fő-tér 3. sz. a.);
4. a IV. választókerület (IV-ik közigazgatási kerület) választóinak névjegyzékét a IV-ik kerületi elüljáróság helyiségeiben (IV. ker., Váci-utca 62-64. sz. a.);
5. az V. választókerület (V-ik közigazgatási kerület) választóinak névjegyzékét a V-ik kerületi elüljáróság helyiségeiben (V. ker., Honvéd-utca 12. sz. a.);
6. a VI. választókerület (VI-ik közigazgatási kerület) választóinak névjegyzékét a VI-ik kerületi elüljáróság helyiségeiben (VI. ker., Aradi-utca 23. sz. a.);
7. a VII. választókerület (VII-ik közigazgatási kerület) választóinak névjegyzékét a VII-ik kerületi elüljáróság helyiségeiben (VII. ker., Dob-utca 51. sz. a.);
8. a VIII. választókerület (VIII-ik közigazgatási kerület) választóinak névjegyzékét a VIII-ik kerületi elüljáróság helyiségeiben (VIII. ker., Baross-utca 63-67. sz. a.);
9. a IX. választókerület (IX. és X. közigazgatási kerület) választóinak névjegyzékét: a) a IX-ik kerületi elüljáróság helyiségeiben (IX. ker., Bakáts-tér 14. sz. a.); b) a X. kerületi elüljáróság helyiségeiben (X. ker., Szent László-tér 5. sz. a.)

Ez alatt az idő alatt reggel 8 órától déli 12 óráig a névjegyzékeket, valamint az azok ellen netán beadott felszólalásokat az elüljáróság egy tagjának jelenlétében mindenki megtekintheti és d. u. 2-6 óráig lemasolhatja. Az esetleges felszólalások írásban adandók be legkésőbb f. évi május hó 15-ig.

(C) Dunafürdő a II. kerület számára. Dr. Németh Imre orsz. képviselő a II. kerületi fővárosi bizottsági tagok képviseletében azt a kérelmet nyújtotta be ma a tanácshoz, hogy a főváros állítasson fel a budai oldalon egy Duna-fürdőt. Kérelmüket avval indokolják meg, hogy az I. és II. kerületi közönség rendelkezésére eddig csak egy Duna-fürdő szolgált, a volt Margit-uszoda; ez azonban már teljesen hasznavehetetlen és emiatt nem is állították fel. A katonai uszodát pedig leginkább katonatisztek családjai használják, de különben is nagyon kicsiny.

(C) Kinevezés. A főpolgármester dr. Oppenheim Ödönt kórházi segédorvosnak nevezte ki.

(C) A Magyar Színház az Urániában. Az Uránia Egyesület igazgatósága arra kérte a fővárost, engedje meg, hogy a Magyar Színház tagjai játszanak az Urániában, amíg a Magyar Színházban idegen társulat játszik. A színházvizsgáló-bizottság ma tartott üléséből azt a javaslatot tette, hogy a tanács ne teljesítse a kérelmet.

(C) Pályázat tanítói állásokra. A tanács a szervezett tanítói állásokra pályázatot hirdetett. Az elemi iskolákhoz három igazgatói és nyolcvan tanítói és tanítónői, a polgári iskolákhoz négy igazgatói és harmincegy tanítói, a felső kereskedelmi iskolákhoz egy igazgatói és három tanári, a felső leányiskolához egy igazgatói és három tanári állásra, továbbá hat övönői állásra hirdetett pályázatot. A kérelmet május nyolcadikáig kell beadni.

(C) A Bródy-alapítvány. Bródy Zsigmond végrendeletében négyszázezer koronát hagyott a pesti zsidó-hitközségnek, hogy abból női kórházi pavillont építsen. A hitközség és a Bródy-örökösök megállapodását a belügyminiszter ma megerősítette.

EGYESÜLETEK.

(—) A Hirdetőiroda Tulajdonosok Országos Egyesületének közgyűlése. Az egyesület kedden délután tartotta meg éves közgyűlését, melyen mint vendégek résztvettek Lessner Imre a bécsi Hirdetőiroda Tulajdonosok Egyesületének elnöke és Schalek Norbert az egyesület titkára. Blockner I. elnök megnyitotta és Leopold Gyula titkári jelentése után a budapesti egyesület elfogadta a netto fix árszabásokra vonatkozó határozatokat. Ezután a régi tisztikart újból megválasztották, elnök Blockner I. alelnök Abel József, titkár Leopold Gyula, pénztáros Goldberger Jenő lett. A bécsi vendégek tiszteletére szerdán délben ebédet rendezett a Budapesti Hirdetőiroda Tulajdonosok Egyesülete a Royal szálló külön termében, melyen a hirdetőiroda tulajdonosok teljes számban, a napi és hetilapok képviselői pedig szintén számosan jelentek meg. Ott voltak a többek között Zilahy Simon, Sümeji Vilmos, Kiss József, Illés József, Vadnai Henrik, Barta Manó, Vári Dezső, Márkus Ignác, Zilahy Dezső, Mérey Miksa, Pajor Mátyás és mások. Az ebédet sok felkőszöntő hangzott el, mely mind a lapok és a hirdetőirodák közötti jó viszonyra és egyetértésre vonatkozott. A kiadók, a hirdetőirodák tulajdonosai, valamint a bécsi vendégek a késő délutáni órákig maradtak együtt a leglelkesebb hangulatban.

(—) A Matematikai és Fizikai Társulat május hó 1-én délután 6 órakor a tud. egyetemi fizikai intézetben (Eszterházy-utca 3. sz.) tartja évi rendes ülését, melynek tárgyai Frölich Izidor és Visnya Aladár fölolvasásai lesznek. A fölolvasást társasvacsora követi az Országos Casinó helyiségében.

(—) Alkohol-szanatórium. Az Általános Közjótékonsági Egyesület rákospalotai sanatóriumában, ahol különösen alkoholbetegek nyernek elhelyezést, május 1-én újabb felvételeket eszközölnek. A felvétel végett az egyesület főorvosához, dr. Stein Fülöpöz (Semmelweis-u. 11. sz.) vagy az egyesület főtitkárához, dr. Lányi Mártonhoz (I., Fehérvári-ut. 27.) lehet fordulni. A sanatóriumban a betegek rendszeres orvosi kezelésben részesülnek és napi ellátási díjuk szobával 5 koronánál kezdődik. Az eddigi eredmények is mutatták, hogy a sanatórium működése minden tekintetben megfelel a belhelyezett követelményeknek.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A zágrábi pör. A mai tárgyaláson folytatták Matijevics Luka tanu kihallgatását. A tanu azt mondja, hogy amikor Petrovics tanító ellen a vizsgálóbíró előtt terhelő vallomást tett, valaki fölguyjtotta az istállóját. Ő azt hiszi, hogy ez Petrovics műve. Petrovics tanító a koalíciónak egyik népgyűlésén azt mondta, hogy Bosznia Szerbiához tartozik. Malobics vádlott, aki ellen szintén terhelően vallott, arra buzdította az ő testvérbátyját, hogy ölje meg őt (a tanut). Petrovics vádlott kijelenti, hogy ő a tanu által említett népgyűlésen teljesen Kállay könyve alapján beszélt Boszniáról. A vádlott panasolja, hogy a népgyűlésen jelen volt több száz főnyi tömegből csak annak a két embernek a vallomását vette jegyzőkönyvbe a vizsgálóbíró, akik ellene vallottak. A következő tanu. Ozsanics Luka földműves. Beszélt egyszer Petrovics tanítóval a politikáról. Petrovics azt mondta, hogy a magyarok Kossuth vezetésével azért küzdenek, hogy elszakadjanak Ausztriától. A szerbeknek és a horvátoknak támogatniuk kell a magyarokat ebben a küzdelemben. Az elnök konstatálja, hogy immár három tanu bizonyítja, hogy a vádlott ezeket mondta, Petrovics vádlott: Ez érthető, Frank kioktatta őket. Az elnök e szavakért megrójjá a vádlottat. Ozsanics tanu Hinkovics kérdésére nem felel, mert azok, egymond, akik szerbeket yedenek, nem érdemlik meg, hogy az ember szóba álljon velük.

Szünet után elsőnek Rozsankovics Nikola földművest hallgatják ki. A tanu kijelenti, hogy nem látott és nem hallott semmi olyat, ami a nagyszerű propaganda létezésére engedne következtetni. A következő tanu, Abramovics Sztankó földműves, lopámiatt már büntetve volt. Ő sem tapasztalt semmi olyat, amiből felségárulásra lehetne következtetni. Ezután áttértek Kramarics Nikola földművesnek a kihallgatására. Az elnök kérdésére szintén azt mondja, hogy sohasem hallotta, hogy valaki Horvátországnak Szerbiához való csatlósáról beszélt volna. Mivel a beidézt tanuk közül más senki sem volt jelen, a tárgyalást berekesztették és folytatását holnapra tűzték ki.

§ Megfizetett protekció. A budapesti törvényszék felebbviteli tanácsa ma mondott ítéletet abban a pörben, amelyet Klein Gyula rövidárkereskedő indított Simkó József országgyűlési képviselő felesége ellen, 300 korona jutalomdíj visszafizetése és 700 korona kártérítés megfizetése iránt. Simkóné ugyanis vállalkozott arra, hogy 300 korona tiszteletdíj ellenében trafikjogot szerez Kleinnak. Klein lefizette a 300 koronát, de a trafikjogot nem kapta meg. Mivel Simkóné a pénzt nem adta vissza, Klein perrel támadta meg. A per folyamán Klein Gyula produkált egy levelet, amelyet Simkóné írt dr. Nagy Dezső orsz. képviselőhöz, akit felkért arra e levélben, hogy a függetlenségi párt lelkes harcosának, Klein Gyulának trafikjog iránti kérelmét támogassa. Klein Gyula azonban nem merete dr. Nagy Dezsőnek átadni a levelet, mert ő a választás alkalmával dr. Nagy Dezső ellenjelöltjének, dr. Havas Rezsőnek volt buzgó kortese. Simkó Józsefné a járásbírósi tárgyalás után, amelyben pervesztes lett, feljelentette levéltitok megsértéséért Klein Gyulát a büntető járásbírósnál. Panaszában előadta, hogy Klein Gyula nem volt jogosítva a neki kézbesítés céljából átadott, dr. Nagy Dezsőnek címzett levelet felbontani és annak tartalmát, vele, mint levélíróval szemben a perben bizonyítékul felhasználni. A büntető járásbírósnál május hó 21-én lesz e levéltitoksértési ügyben a tárgyalás.

§ A csernovai zendülés. A kir. Kuria kétnapot tárgyalás után ma délben hirdette ki ítéletét a csernovai véres zendülés bünpörében. A legfelsőbb bíróság a pozsonyi főügyészség semmisségi panaszát alaposnak találta és megállapította az anyagi bűnhalmazatot azokra a vádlottakra nézve, akik a Stoll Ferencné és Grosz Antalné vásárosok ellen elkövetett magánosok elleni erőszakban is részt vettek. A Kuria ennek folytán felemelte Schlachta Gyula és hat társának büntetését 8-8 hónapi

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert első-rangu uri szabó-termék szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, több sz öri próbával.	Atmeneti kabátot) angol kelméből)	35 frtért	IV., BELVAROS, Magyar-u. 3.
	Felöltöt	30 "	I. emelet,
	Smoking-öltönyt) selyem béléssel)	35 "	Kossuth L.-u. mellett.
prima munka.	Prima utcai öltönyt	30 "	Telefon 116-95

fogházra, Urbán Jánosné és tíz társa büntetését 4-4 hónapi fogházra, Hancsik Istvánné és Urbán György büntetését 5-5 havi és Jelenek Mártonné büntetését 2 havi fogházra. A védők semmisségi panasza a Kuria elutasította és így a főbírókhoz kimért büntetéshez jogerősen hozzájárult. Indoklásában kimondotta a Kuria, hogy a csernovai véres zendülésben résztvettek mindannyian tudatosan és tervszerűen jártak el Pereszélyi Zoltán szolgabíró, Pazulich és Fischer esperesek és a vásárosok ellen intézett erőszak alkalmazásánál.

§ Az országos patronage-kongresszus 1909. évi szeptember hó 10. és 11-én tartja üléseit Budapesten. A kongresszus elnöke Bélyei Riekl Gyula igazságügyi min. tanácsos, az Országos Patronage Szövetség elnöke lesz. A kongresszus védnökéül ő felsége a király fog felkérni.

§ Megszüntetett eljárás. Borda Gyula kereskedő és Grád Vilmos tőzsdéigényző a múlt év folyamán „Export-társaság Borda és Társa” néven terménykivitel közkereseti társaságot alapítottak, amely baromfiaknak külföldre való szállításával foglalkozott. Utóbb Bleier Gábor kiskunlachzai földbirtokos is belépett a társaságba 4000 korona betéttel. Időközben újabb bevásárlásokra volt szükség és e célra Borda és Grád újból pénzt kértek Bleiertől, aki azonban kijelentette, hogy a cégből kiválik. Minthogy pedig nem kapta vissza betétjét, feljelentette Bordát és Grádot család miatt. A vádtanács ma tartott ülésében megszüntette az eljárást úgy Borda, mint Grád ellen, mert igazolták, hogy Bleier vártalan kiválása következtében nem volt alkalomuk lebonyolítani üzleteiket és így nem állott módjukban Bleiert végleg kielégíteni.

SPORT.

Tavaszi versenyek Bécsben.

— Tizenegyedik nap. —

Nagyon meglátszik a mai programmon, hogy a meeting vége felé közeledik, mert az egyes futamokra kis nevezések történtek. De mindamellett két érdekesebb verseny is van kiírva.

Az egyik a *Victorony-díj*, amelynek 2800 méteres távján a következő társaság van indulónak jelölve: Salome, Virgilius, Gánna, Arlesienne, Lángoló. Elég szép teljesítményekkel dicsekedhetik mind megannyi, de különösen ki kell emelnünk a tavaly ősszel oly szép formát mutatott *Virgiliust*, melynek a táv is teljesen megfelel és ha még az idén nem is futott, mi mégis benne látjuk a díj nyerőjét az idén már nagyon előnyösen szerepelt *Gánna* előtt.

A másik futam, amelyvel foglalkozni akarunk, a *Horkay-handicap*, melynek mérföldes távján jobb háromévesek találkozhatnak. Nagyon kedvvel látjuk elbírálni az értékes handicapban *Feszest* és ezért jelöljük is az első helyre *Hypnose* és *Mc. Lyn* előtt. A többi futamokban tippeink szolgálhatnak utmutatásul.

Jelöltjeink:

- I. Hewitt lov.—Gaillardin.
- II. Maillart—Mayenne—Galette
- III. Virgilius—Gánna.
- IV. Belle Reine—Rugany.
- V. Feszest—Hypnose—Mc. Lyn.
- VI. Mautner-ist.—Szemere-ist.
- VII. Adige—Vendetta—Resina.

Budapesti ügetőversenyek.

— Hetedik nap. —

Csunya esős, szeles idő köszöntött be a mai délutánra, ami nagyon befolyásolta a versenyeket, mert istállótulajdonosaink nagyon gyér számmal indították lovaikat az egyes futamokban.

A *Turf-díjban* határozott favorit nem volt és még legjobban Ferit és a múlt évben oly imponáló formákat mutatott Rabló P.-t fogadták, de elég híve akadt Bothának is. A nyerő tényleg a trióból került ki. Heves finish után *Botha* ragadta magához az elsőséget Feri előtt, míg harmadik Rabló P. lett.

Az *Áprilisi-díjban* csak három ló indult. Allein lett a favorit, de egyáltalán semmi szerepe sem volt a versenyben, ami nagy részben hajtója ügyetlenségének tudható be. A győztes végre is *Fantazy* lett, amely csak erős küzdelem után tudta a nagyon szívesen küzdő Grilletől a győzelmet elragadni.

Részletes eredmény a következő:

- I. Rádi-díj. Díj 2000 korona. Táv 2100 méter. 1. Pusztaberényi ménes Balaton (Capovilla). 2.

Mr. Ralph ménes Czankó. 3. Adutt H. Schiab i den nev eh' an. Nem helyezve: Gábor, Pardon, Flóra, Waselbua, Flush Royal, Feniks. Tot.: 10:30, 20:33, 164, 42.

II. Kőbányai díj. Díj 2000 korona. Táv 2600 méter. 1. Kohner W. Pandur (Switzer). 2. Schlesinger V. és társa Easter child. 3. Körömdi ménes Florian. Nem helyezve Foudor, Pepsi, Cypresse, Junta. Tot.: 10:63, 20:38, 42, 28.

III. Turf-díj. Díj 3300 korona. Táv 2600 méter. 1. Wolai ménes Botha (Keefe). 2. Körömdi ménes Feri. 3. Winans W. Rabló P. Nem helyezve: Fahrafelder, Charley, Brigadier. Tot.: 10:29, 20:32, 35.

IV. Áprilisi díj. Díj 4000 korona. Táv 2200 méter. 1. Kohner W. Fantazy (Switzer). 2. Körömdi ménes Grille. 3. Hg. Ypsilanti T. Allein. Tot.: 10:23.

V. Szt.-Lőrinczi díj. Díj 2500 korona. Táv 2500 méter. 1. Winans W. Hugó (Armstrong). 2. Adutt Henrik Gyimes. 3. Körömdi ménes Elemér. Nem helyezve: Imperator. Tot.: 10:28, 20:37, 37.

VI. Vigasz-verseny. Díj 1700 korona. Táv 2500 méter. 1. Zsombokakoli ménes Onyx (Potzi). 2. Sharovai ménes Jubilee Boy. 3. Winans W. Bráncos S. Nem helyezve: Peilstein, Ernő, Gáni, Czimbalmos S. Tot.: 10:44, 20:29, 31, 33.

VII. Kettesfogatu urkocsis-verseny. Díj 2500 korona. Táv 5500 méter. 1. B. C. Szövetség Venedg—Vezér (Osapó). 2. Br. Sennyei G.-fogat. 3. Ruzicska F.-fogat. Nem helyezve: Blauer F., br. Sölymossy J., B. C. Szövetség., Homoki ménes-fogatok. Tot.: 10:75, 20:29, 23, 25.

() **Vívóünnep Budán.** A Budai Tornaegylet évzáró vívóünnepélyt tartott, melyet egy házi vívóverseny előzött meg. Az ünnepély sikerét a résztvevő vívók nagy száma, a kitűnő zsűri, az akadémián résztvevő mesterek és végül a szokatlanul nagy számban megjelent közönség biztosította. Kétségtelen, hogy az eddig megtartott évzáró vívóünnepélyek között ezen legutóbbi a legsikerültebb s nem lehetetlen, hogy a siker közvetlen hatása a jövőre egy országos vívóverseny megrendezése is lehet, amelynek immáron csak egyetlen nehézséget a helyiség alkalmatlan volta képezi. A versenyem kard és tör volt, kezdők és képzettek részére. Mindkét fegyvernemben az egyesület 23 vívója indult s a kezdők kardversenyében győztes lett Szikora Vilmos 6 győzelemmel. II. Kulesár József 5½ győz. III. Szentgyörgyi Lajos 5 győz. IV. Huber Ferencz 3½ győz. A képzettek törversenyében a döntőnek eredménye: I. Dr. Apáti János 5 győz. II. Dunai Bertalan 4 győz. III. Homolya István 3 győz. V. Jankovits László 2 győz. IV. Kubik Lajos 1 győz. VI. Miklós Kálmán. Apáti az idén másodszer nyeri a kardversenyt; választmányi határozat szerint 3 egymásutáni győzelem esetén az egyesület aranyérmét nyeri. A zsűri szerepét Hofield Henrik al-elnök, Zulauski Béla százados, Schenker Lajos és Hoffmann Géza főhadnagyok, Tóth Ferencz és Borsodi László mesterek töltötték be. A versenyt követte a vívóakadémia, az ünnepély kétségtelenül legszebb száma. A közönség minden egyes assaut lelkesen megtapsolt. Az akadémiában, melyben a maitre d'assaut szerepét Zulauski Béla töltötte be résztvevők: Jausovecz Jakab, Tóth Ferencz, Schlöter Gáspár, Bach Benő, Borsodi László, dr. Gerecsér László, Jancsó János, Leszák Károly mesterek, Schenker Lajos főhadnagy, Gellér Alfréd, Prbljanin Károly, Csizler Frigyes segédvívó-mesterek és az egyesület néhány vívója. A versenyt kedélyes társasvacsora fejezte be, amelyben a vendég-szereplő mesterek és a társaságok képviselői nagy számban vettek részt.

Nyilttér.

Frovatban kösölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN

jogi szeminárium

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Értesítés.

Azon t. betegeket, akiknek gyógyítását tavaszra elhalasztottam, ezennel értesítem, hogy tavaszi kúrát most megkezdem. Ezen vérgyógyító kúrát 20 évi orvosi gyakorlatom alatt több ezer betegnél alkalmaztam és eredményeképpen találtam, hogy rendkívül fényes és tartós sikerrel beváltak: görvéllykór, köszvény, asthma, idült szív-, gyomor-, máj-, vese-, nehéz ideghajokban (neurasthenia, paralysis, tabes) és némely bőrbetegségekben (psoriasis, lupus, eczema). Szélhűdések és elmezavar kitörését meg lehet akadályozni. Betegeket fogad rendelőtintézetemben (Budapest, V., Váci-körút 18 sz. I. em.) naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Meghívásra fekvő betegeket is látogat a fővárosban és vidéken.

Med. Dr. Kovács Izó,
a vérgyógyítás megalapítója.

KÖZGAZDASÁG.

A Budapesti Közuti Vaspálya-Társaság közgyűlése.

Budapest, április 28.

Ma délután tartotta meg Jellinek Henrik udvari tanácsos elnökléte alatt XLIV. rendes közgyűlést a Budapesti Közuti Vaspálya-Társaság a részvényesek élénk érdeklődése mellett. Ezt az érdeklődést az a küzdelem is magyarázza, mely tudvalevőleg az év elején folyt le a pénzpiacra a társaság részvényeiért s amelynek eredménye volt az, hogy az igazgatóságban — mint már előre jeleztük — helyet kaptak a jelzett új pénzsoportnak a képviselői is. Maga a közgyűlés szokatlanul hosszú volt. A kisebbség részéről számosan szólaltak fel s indítványokat is nyújtottak be, azonban Jellinek Henrik vezérigazgató felvilágosításai után a közgyűlés napirendre tért a benyújtott indítványok fölött s 4055 szavazattal 148 szavazat ellen elfogadta az igazgatóság összes javaslatait. A választások aztán már programmszerűleg folytak le s a következők választották meg az igazgatóságba: dr. Madarassi Beck Marcell, Hatvány-Deutsch Károly, budahegyi Pauer Leó, Sándor Pál, gróf Szápáry László, gróf Szápáry Pál és baranyavári Ullmann Adolf (mind újak.) A felügyelő bizottságba pedig beválasztották: dr. Gruber József, Grünbaum Miksa, dr. Krausz Ede, Rupp Zsigmond, Steiner József, Fleissig Sándor (új), Krausz Simon (új) és Munk Péter (új.)

A közgyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőket jelenti:

A Budapesti Közuti Vaspálya-Társaság ma délután tartotta XLIV-ik évi rendes közgyűlést Jellinek Henrik m. kir. udvari tanácsos, igazgatósági elnök elnökléte alatt. Elnök megnyitván a közgyűlést, konstatalja annak határozatképességét, amennyiben letétetett a közgyűléshez 91.600 részvényes 4504 szavazattal, megjelent pedig 180 részvényes 4255 szavazat képviselőiben. Bemutatja a kereskedelmi kormány megjelent képviselőjét, dr. Hegyeshalmy Lajos min. tanácsost és bejelenti, hogy a jegyzőkönyvet dr. Gaszner Béla kir. közjegyző fogja vezetni. Majd szavazatszedő bizottságot küld ki Földiák Vilmos részvényes elnökléte alatt. Az elnöki bejelentések után következett a napirend első pontja, az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentésének előterjesztése és az erre vonatkozó határozat.

Az évi jelentés.

A társaság, mely a leghatalmasabb e nemű vállalatok hazánkban, az elmúlt esztendőben is az egész vonalon az erőteljes fejlődés jeleit mutathatja föl, minnek élénk bizonyossága az a nagy gonddal megszerkesztett igazgatósági jelentés, melyet a mai közgyűlés is elismeréssel vett tudomásul. És ezt a fejlődést nemcsak a társaság pénztári tételeinek növekedése mutatja; kitérnek az az üzem fejlesztésének és kiterjesztésének nagy méreteiből is. Az elmúlt évben — mint az igazgatóság jelentése is tanúsítja — igen jelentékeny építkezéseket végzett a társaság. Így a Külső Váci-utnak a Ferdinánd-hídtól a nyugati pályaudvarig terjedő szakasza 1908-ban kerülvén szabályozás alá, itt a vágányok áthelyezése és fölemelése vált szükségessé. Ezzel kapcsolatban 1725 m. hosszú új alsóvezetékes vonal létesült. És ezt a munkát a társaság műszakilag is oly fényesen oldotta meg, hogy a forgalom soha meg nem akadott. Nagyobb vágányátalakítások voltak a Thököly-úton, az állatkerti körúton, a Lónyay-utczában, a Vörösvári-utczában, az öbudaí Lajos-utczában és a Thököly-uti kocsisziben. A nagyobb felépítmények közül befejeztetett a Thököly- és a Hajtsár-ut sarkán tervezett hatalmas kocsiszín építkezése 4600.92 négyzetméter beépített területtel. A Pálffy-utczában lévő telepen egy 2200 lóerős gőzgéppel hajtott 1500 K. W.-os dynamó helyreteleztettembe, míg ugyanott egy 600 K. W. teljesítőképességű motordynamó állítottatott föl tartalék gyanánt. A forgalmi eszközök az 1908. év folyamán 100 drb. újonnan készült kétmotoros és 11 drb. pótkocsival szaporítottak és épült öt új várócsarnok. Ez azonban még nem merítette ki az 1908. év főbb üzemfejlesztési programját. Számos nagyobb vonalépítési terv előmunkálatai indultak meg az évben. Így a Farkasréti vonal meghosszabbításának tervei az Izraelita temetőig s innét esetleg a Sváb-

hegyre ez évben már el is készültek. Legnagyobb szerű új alkotása azonban a társaságnak mégis az, hogy kezében összpontosította a Budapest környéki helyiérdekű vasutaknak elektromos üzemre már törvényhozással is biztosított átalakítását, ami nemcsak nagy műszaki és üzemi, hanem egyúttal nagy pénzügyi műveletet is jelent. Ez új beruházásokkal 1908. december 31-én beruhasztotta a társaság.

Az I. felülvizsgálat megállapítása szerint 20897963.69 K. A II. felülvizsgálat szerint 18757924.54 K. Felülvizsgálható beruházások 7409395.86 K. Összesen 57065284.09 K. A folyamatban levő és az építési tőkét teherelő építkezések és berendezésekhez szükséges összegek az engedélyezett tőkének hátralevő, illetve fel nem használt részeit ki fogják meríteni és a társaságban levő értékek tényleges értékesítéséig szintén a társaság szabad tulajdonát képező vagyonából előlegezendők lesznek. E hatalmas beruházásokkal arányban állnak a társaság tartalékai is. Az alapszabályszerű rendes tartalékalap 1908. december 31-én 3054160 korona állagot mutat. A kibocsátott új részvények után fennmaradt netto felpénz a külön tartalékba helyeztetett. A külön tartalék 1908. december végével a következő állagot mutatja: Állag 1908. január 1-én 35882208.24 K. Hozzá jött 6636212.84 K. Összesen 42518421.08 K.

Az ebből történt kisebb leírások után a tartalékok állaga az év végén 42274236.44 K volt. Az alább közölt pénztári adatok hű képét adják a társaság óriási forgalmának. Azok kiegészítésül álljanak itt a következő érdekes statisztikai adatok.

A szállított személyek száma volt 1907-ben 65397391, 1908-ban 74667664. Tehát több 1908-ban 9270273 személylyel. A társaságnak van 15 drb bérháza, 19 drb telke, 480 drb motoros kocsija, 143 drb pótkocsija és 84 drb egyéb járműve. Üzemben volt vágányainak hossza 159338 folyóméter.

Vita az évi jelentés felett.

Az évi jelentésre vonatkozólag dr. Kemény Miklós, dr. Oppler Emil és dr. Schwarz Vilmos részvényesek tettek megjegyzéseket, részletesebb felvilágosításokat kérve az üzleti zárszámadás egyes tételeire, különféle követelésekre, beruházásokra, új vonalak építésére vonatkozólag. Jellinek Henrik elnök kijelentette, hogy bár az évi jelentés eleendő részleteket tartalmaz a társaság üzemére, pénzügyi műveleteire és forgalmi tevékenységére nézve, készséggel adja meg mindama felvilágosítást, amit a társaság érdekeinek szem előtt való tartásával megadhat. Az évi jelentés világosan és részletesen beszámol az egyes üzemsoportok működéséről és az általuk elért eredményekről s tiszta képet nyújt a társaság által követett forgalmi politikáról. Az igazgatóság tartalékjainak elhelyezéséről tekintettel volt arra, hogy alkalmazottainak segítségére legyen, amennyiben a társaság házáiban 777 családnak és 517 nőtlen alkalmazottnak olosó bérért nyújtott megfelelő otthont. Az igazgatóság a jövőben is ezeket a szempontokat fogja szem előtt tartani. Zajos helyeslés és éljenzés követte e beszédet. Dr. Oppler Emil viszonzásául és Kiss Ernő felszólalása után az elnök előterjesztette az évi jelentésre vonatkozó határozati javaslatot.

Határozat.

A közgyűlés névszerű szavazás útján 4055 szavazattal 148 szavazat ellenében elfogadta a határozati javaslatot, mely kimondja, hogy az előző évi nyereménymaradvánnyal együtt rendelkezésre álló 4.142.417 K 94 fillér feleslegről részvényenként 27 korona osztalék (összesen 3.543.939 K), az élvezeti jegyek után 17 korona osztalék (összesen 151.232 K) fizetessék ki s a jutalékok levonása után fennmaradó 126.669 K 94 fillér új számlára vitessék elő. Az esedékes szelvényeket május 1-től fizetik ki a társaság pénztáránál. A közgyűlés a határozati javaslat elfogadásával egyben a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadta.

Választások.

A határozat kihirdetése után Jellinek elnök a közgyűlésnek bejelenti, hogy az igazgatóságnak három tagja leköszönt, Hodossy Imre igazgatósági

tag pedig elhalálozott. Az elnök meleg szavakban méltatta a leköszönt igazgatók érdemeit, majd meghatottan parentálta el Hodossyt és ezt a közgyűlés jegyzőkönyvébe foglalta.

A napirend második pontja volt az igazgatóság előterjesztése az alapszabályok két pontjának módosítására vonatkozólag. Elnök előterjeszti, hogy egy érdekesoport a társaság részvényeinek egy részét — mintegy 30.000 darabot — megszerezte s az igazgatósággal megállapodásra jutott néhány igazgatósági és felügyelő bizottsági tagsági hely betöltése iránt. Ez a körülmény teszi szükségessé az alapszabálymódosítást, amelyhez a közgyűlés egyhangulag hozzájárult. Következett a napirend harmadik pontja, néhány részvényesnek az alapszabályok módosítására vonatkozó indítványa, amelyet a közgyűlés egyhangulag elvetett. Végül az igazgatóságot egészítették ki hét új taggal, a felügyelő bizottságot pedig újból választották. Ujjonnan megválasztott igazgatósági tagok lettek — amint már bevezető sorainkban is megemlítettük — Madarassi Beck Gyula, Hatvany-Deutsch Sándor, Pauer Leó, Sándor Pál, Ullmann Adolf, Szápáry László, Szápáry Pál. A választás eredményének kihirdetése után a közgyűlés az elnök lelkes életetése közben este nyolcz óraker véget ért.

93 korona a magyar koronajáradék. A nemzetközi pénzpiacokon észlelhető nagy pénzűbőségnek a magyar értékekre is igen jótékony hatása van. Leginkább a magyar koronajáradék emelkedése mutatja ezt, mely papirunk ma 93 koronás árfolyamon áll, tehát olyan magas, amióra régebbi idő óta ma volt példa. Ez az árfolyamemelkedés pedig annál értékesebb reánk nézve, mert az egyik oka éppen az utóbbi időben megnyilatkozott nagy külföldi keresletben rejlik, ami pedig újabb külföldi tőkének a magyar közgazdasági életbe való bevonulását jelenti, ami az adott viszonyok között igen kedvező hatással lehet.

Védőoltások sertésvész ellen. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület állategészségügyi és állattenyésztési szakosztálya ma délután ülést tartott, melynek egyedüli tárgya dr. Hutyrá Ferencz, az állatorvosi főiskola rektorának előadása volt a sertésvész ellen való védőoltásról. Kísérletei közben — mondta — azt tapasztalta, hogy olyan sertések, melyek a betegségben egyszer már átesetek s melyeknek azután ismételtelen beteg állatok fertőző vérével fecskendezte a testükbe, olyan vérsavót szolgáltattak, mely egészséges sertéseket úgy a mesterséges, mint a természetes fertőzéssel szemben immunizál. Az elért eredmények megokolttá teszik a védőoltás foganatosítását olyan sertés-falkákban, melyekben a sertésvész rövid idővel megelőzőleg fellépett és pedig annál inkább, mert a járvány megszűnté után életben maradó beoított állatok később, épp úgy ellenállanak a természetes fertőzésnek, mint a betegségből meggyógyult sertések. Az eddigi kísérletek kedvező eredménye folytán Darányi Ignác földmívelési miniszter az állatorvosi főiskolával kapcsolatban az ojtóanyag nagyban termelésére és emellett a betegség további tanulmányozására külön laboratórium létesítette. Az új laboratórium máig meg is kezdte a működését, az ojtóanyag előállításának nagyon körülményes volta miatt azonban azt egyelőre még csak korlátozott mennyiségben boosáthatja a gazdaközönség rendelkezésére. Az előadás után élénk vita indult meg, majd az elnök a szakosztály köszönetét tolmácsolva a tartalmas előadásért, a gyűlést bezárta.

Kevesebb az osztálysorsjegy. Ismeretes, hogy az osztálysorsjáték igazgatósága már hónapokkal ezelőtt elhatározta, hogy a sorsjegyek számát 125.000 darabról 110.000 darabra szállítja le. Az igazgatóságnak ez a terve immár keresztülvitelre került, amennyiben a május 19-én kezdődő új sorsjátékra vonatkozó s legutóbb kiadott nyereménytervezet szerint csak 110.000 darab sorsjegy kerül kiadásra. A sorsjegyek árai s a főnyeremények összegei változatlanok maradnak.

A Duna biztosító közgyűlése. A Duna Biztosító Társaság ez évi közgyűlését április 26-án tartotta meg. A közgyűlés elé terjesztett jelentés szerint a társaság üzletállománya ismét tetemesen gyarapodott. A tüzbiztosítási üzleteredmény kevésbé volt kielégítő, mint az előző évben, ennek ellenében azonban a többi elemi ágazat nyereséghozó volt, kivéve a jégbiztosítást, mely veszteséggel zárult. Az életbiztosítási üzlet fokozatosan tovább fejlődött. A zárszámadásnak az utolsó öt évről szóló számadatai szerint az üzletállomány szá-

porulata 1908-ban az 1904. évvel szemben csaknem megnégyszereződött. Összesen 33,551.777 K tőkéből szülő 6813 ajánlat került kezelés alá. Az újbóli érvénybehelyezések beszámításával összesen 20,588.491 K tőkéből szülő 5611 kötvény lett kiállítva. A biztosított tőkék állománya ezáltal az évközben kiessett biztosítások leszámításával 120,470.288 K összegre emelkedett, ami az előző évhez viszonyítva 13,508.907 K tiszta szaporulatot jelent. Az 1907. évi nyereség-áthozat hozzászámításával az üzleti nyereség 650.198.94 K-t tesz ki és ebből kapnak a nyereségrészesedéssel életbiztosítottak 152.916.14 K összeget. A vezetőség javaslatának megfelelőleg a közgyűlés elhatározta, hogy osztalék gyanánt 10%, vagyis részvényenként 40 korona, azaz 5000 részvény után 200.000 K fizetessék ki. Az alapszabályszerű jutalék levonásával azután még megmaradó összegből 175.000 K a rendkívüli tartalékhoz lett utalva, míg a fennmaradó 97.259.68 K (tavaly 85.461.98 K) mint fel nem osztott nyereség új számlára lett átvéztve. A díj- és illetmény-bevétel a számadási évben 1,909.399.17 K-val gyarapodott, tehát 17,463.473.57 K-ra rugott. A tartalékok 2,525.820.59 K-val gyarapodtak, úgy hogy a biztosítási alapok, a társaság alkalmazottjai nyugdíjalapjának leszámításával, 37,703.953.38 K-át tesznek ki. A következő években esedékes tüzbiztosítási díj kötvények 32,444.591.74 K-át tesznek ki. A társaság fennállása óta biztosítottjainak 195,240.398.16 K összeget fizetett ki.

Gelléri Mór negyvenéves jubileuma. Közgazdasági életünk lassan bár, de lépésről-lépésre izmosodik. Immár beszélni lehet hazánkban, ha nem is a szó legteljesebb értelmében, közgazdasági közvéleményről is. És már vannak közgazdasági nagyjaink is, akiket ünnepelni lehet s akik az ünnepelésre méltók. Matlekovits Sándor v. b. t. t. jubileumát méltán egészíti most ki hűséges munkatársának, Gelléri Mór kir. tanácsosnak, az Országos Iparegyesület igazgatójának jubileuma, melyet szülővárosának kezdeményezésére az ország ipari világa fog rendezni tiszteletre. Egy hosszú, nagy évtizedes, mozgalmas és jóformán pihenés nélkül való közgazdasági tevékenység megbecsülése lesz ez az ünnepély; olyan tevékenységé, amely mindig a közé volt s amelynek eredményességénél csak sokoldalúsága volt nagyobb. Közgazdasági életünknek nem egy intézménye köszönheti neki létezését, amint hogy egy a szakirodalomban, mint a tanácskozó asztal mellett kevés ember agitálása és kitartása közelithette csak meg. Mint egyszerű újságíró kezdte pályafutását és ma mint gazdasági életünknek kimagasló és igen munkás tényezője tekinthet vissza hosszú és termékeny életpályájára. Szeged városa, mely büszkén vallja Gelléri Mór fiának, ünnepélyt rendez Gelléri tiszteletére és e célból a következő tartalmu felhívást intézte az ipari és kereskedelmi egyesületekhez és testületekhez:

Mélyen tisztelt Elnökség! Gelléri Mór kir. tanácsos ur, az Országos Iparegyesület igazgatója, aki egy egész emberöltőn át a magyar ipar és kereskedelem érdekében úgy toltal, mint tettel és szóval a legkitartóbb, önzetlenebb és eredményekben gazdag munkásságot fejtette ki, elérkezvén Szegeden megindult fényes pályájának 40-dik évfordulójához, őt a szegedi írók és iparosok együttesen óhajtják ünnepélyesen megtisztelni. Az ünnepélyre, melynek sorrendjét alább közöljük, van szerencsénk tisztelettel meghívni a vezetése alatt álló érdemes egyesületet, kérvén, hogy a legközelebbi választmányi ülésen jegyzőkönyvileg méltóztassék Gelléri Mór ur munkásságát méltatni s az erről szóló jegyzőkönyvi kivonatát lehetőleg menél előbb Szmolány Nándor tanár urhoz eljuttatni. Kérjük továbbá, hogy az ünnepélyen küldöttéleg képviseltesse magát az érdemes egyesület, az esti társas-lakomára pedig a tagok között a mellékelt aláírási ívet köröztesse. Amidőn bizást reméljük, hogy az iparosok és kereskedők nagynevű vezérét önök is örömmel fogják ünnepelni, kérjük, hogy a küldöttétség névsorát, valamint a társas-estélyre szóló ívet május hó 20-ig Szmolány Nándor tanár ur címére (Szeged, Szücs-uteza 9) beküldeni sziveskedjék. Az ünnepély első része a Dugonics Társaságban ez év május hónap 23-án d. u. 4 óraker a városi széképtület közgyűlési termében lesz, melyen Gelléri Mór ur, mint rendes tag résztvesz. Az ünnepély második része Gelléri Mór ur tiszteletére a Kass-vigadó Lloyd-termében este nyolcz óraker rendezendő társasestélyből áll, melyre egy teríték ára 4 korona.

A Magyar Fém- és Lámpaárugyár új igazgatói. Megírtuk, hogy a Magyar Fém- és Lámpaárugyár Részvénytársaság igazgatóságából Ullmann Adolf,

a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatója ki lép s helyét átengedi szegedi Lukács Józsefnek, a Hitelbank igazgatójának. Ez a legutóbbi közgyűlésen meg is történt, amennyiben a közgyűlés Lukács Józsefet, Pfeiffer Gézá és Dittrich Gusztávot be választotta az igazgatóságba s egyúttal tudomásul vette Ullmann Adolf lemondását.

Az „Adria” biztosító közgyűlése. Az Adria Biztosító Társulat rendes közgyűlését 24-én tartotta meg Triesztben. A különféle tartalékok dotálása és az összes jelentékeny szervezési költségek leírása után, melyek a magyarországi és olaszországi igazgatóságok felállításánál felmerültek, részvényenként, úgy mint a múlt évben, 250 K osztalék kerül kifizetésre. A társulat tartalékai a függő károk fejében tartalékba helyezett 3,865,083 K-t leszámítva, 1908 december 31-én meghaladják a 125 millió koronát.

Kornfeld Zsigmond emlékezete. A tőzsdetanács ma délután öt órakor Simon Jakab alelnök elnöklésével teljes ülést tartott. A tanács elhatározta, hogy a néhai elnöke, báró Kornfeld Zsigmond emlékének szentelendő rendkívüli közgyűlést ez év május havának végére fogja egybehívni, és fölkéri Székely Ferenc tőzsdetanácsost, hogy a megboldogult elnökről emlékbeszédet tartson.

A Hajózási Egyesület közgyűlése. A Magyar Hajózási Egyesület május 9-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja Budapesten, a budapesti kereskedelmi és iparkamara dísztermében (V. Szemere utca 6. sz., I. emelet) rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen „Oroszország belvízi útjai” ezimén felolvasást tart Macher Ernő kir. főmérnök.

A Valuta Bank felszámoló. Ismeretes, hogy a Valuta Bank kimondotta a felszámolást. Felszámoló Ponger Bernát, Herczeg Ede, Réna Arnold és ifj. Braun Ignác.

Kik építik a bécs—pozsonyi villamos vasutat? A néhány esztendői huzavona után tető alá került törvényjavaslattal elfogadott bécs—pozsonyi villamos vasut kezd a megvalósuláshoz jutni. A vasutat a Ganz-féle villamossági társaság fogja építeni. E célból két részvénytársaságot tervez a társaság. Az egyik magyar részvénytársaság lesz, melynek részvénytőkéje 1,44 millió koronára fog rugni. A másik az osztrák társaság, amely 900,000 korona törzsrészt, 4 millió korona elsőbbségi részvény és 10,7 millió 4 százalékos kölesönkötvény kibocsátása által hozza össze a szükséges tőkét. A 10,7 millió korona kölesönkötvényért. Alsóausztria vállal garanciát, a törzsrészt pedig 600,000 korona erejéig az osztrák állam, 300,000 korona erejéig az érdekelt községek veszik át. A két részvénytársaság pedig forgalmi szerződést köt egymással.

Luxuslövésár. Ma fejezték be a Tattersall telepén rendezett második tavaszi luxuslövésárt. A vásár eredménye igen kielégítő volt, amennyiben a felhajtott loányag 51 százaléka kelt el 1200 koronán felüli átlagáron. A gazdát cserélt lovak nagy része Ausztriába, Németországba és a Balkán államokba került, de eladtak lovakat Brüsszelbe és Párisba is. Tekintettel arra, hogy az elkelt loányag a vásár színe-javából került ki, ajánlatos volna, ha a gazdák a jövőben csak a legjobb lovakat küldnék fel a vásárra. A legközelebbi luxuslövésárt október 3-án tartják.

Gazdasági szakértők. A birtokrendezésről, arányosításról és tagosításról szóló 1908. évi XXXIX. t.-cz., illetőleg az ezen törvényben kapott felhatalmazásnál fogva kiadott földmivelésügyi és igazságügyminiszteri rendeletek május elsejével életbelépnek. A végrehajtás körüli előmunkálatok a két minisztériumban befejeztettek, amelyekből kifolyólag a földmivelésügyi miniszter a hivatalos lap mai számában közli a gazdasági szakértők ki nevezését. A Királyhágón inneni jogterületre 652 gazdasági szakértőt jelölt ki a miniszter és pedig minden vármegye területére arányosan három-négyet a kisgazdák közül is.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Üzletáthelyezés és nagyobbítás miatt
az összes raktáron levő legfinomabb angol szövetekből

33 forintért készíték prima utcazi
öltönyt vagy felöltőt
mérték után elsőrendű kivitelben.
FÁI GÉZA — uri szabó cégnél,
Budapest, Váci-utca 37.
MERCUR-palota

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, április 28.

A készáru piacon a forgalom ma kissé meg élénkült. A malmok meglehetősen tartózkodást mutatnak és a tegnapi árnál csak 20—30 fillérrel olcsóbban akarták az elég bőven kínált búzát megvenni. Előadásra került összesen 14.000 mm. buza. A rozs és a zab irányzata csendes. A tengeri és takarmányárpa ára nem változott.

A határidőpiacon ma lanya irányzat került felszínre. A tengerentúli piac 2¼ czentig terjedő árdíjazásról számolt be, melyre azonban a mi piacunk nem reagált. A barométer az eső felé süllyedt és az idő is boros volt s ezért a spekuláció mindjárt az üzlet kezdetén nagyobb véleményeladásokat eszközölt, minek folytán olcsóbb árak juttak kifejezésre. A borulás, vagyis az esőre való kilátás mind nagyobb lett s ezért a hausse is igyekezett még jó áron eladni az olcsóbban vett kötéseit, miáltal az októberi buza legalacsonyabb árfolyama a tegnapi zárathoz képest 34 fillérrel olcsóbbodott. A májusi buza irányzata ugyancsak lanya volt. A malmok tartózkodó vételkedve a hausse-pártot visszavonulásra készíti, mert úgy vélekednek, hogy ha a malmok csak napról-napra olcsóbb árak mellett veszik a búzát, a jelenlegi magas árnál nem érdemes a buza szállítást követelni és jó realizálási kedv következtében a májusi buza ára 40 fillérrel olcsóbban zárult, mint tegnap. A többi ezek irányzata kevés forgalom mellett csendes. A ma megállapított részlelt árfolyamok ezek: májusi buza 27.66, májusi rozs 19.60, májusi tengeri 15.02, májusi zab 17.50.

Ma megint elkelt két tétel boszniai buza: 4000 mm. 75 kilogrammos és 2295 mm. 76 kilogrammos 27.80 K-án, továbbá 1020 mm. 72 kilogrammos 26.20 K-án.

Treméskilátások Romániában.

Bukarestből érkezett magánjelentések a vetések állapotát igen kedvezőtlennek mondják és állítólag nem kevesebb, mint 35—40 százalékat a búzának elveszítettnek tartják s az egyes gabonaművek határozottabban rosszabbak, mint nálunk.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilés	Ára 100 kg.	kilés	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.05—29.55
"	76	28.10—28.80	80	29.30—29.75
"	77	29.70—29.30	81	29.55—29.15
"	78	29.—30.40	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.70—29.40
"	76	28.15—28.70	80	29.05—29.45
"	77	28.55—28.65	81	—
"	78	27.70—29.15	82	—
Pestvidéki	74	—	78	28.75—29.15
"	75	—	79	28.75—29.40
"	76	28.40—28.70	80	29.10—29.45
"	77	28.70—29.05	81	—
Bácskai	74	—	78	29.40—30.45
"	75	—	79	28.95—29.55
"	76	28.55—29.—	80	29.40—29.75
"	77	28.55—29.10	81	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	20.15—20.70
" középminőségű új	—	—	—	20.15—20.15
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	18.10—18.90
" II. rendű	—	—	—	17.50—17.40
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.85—18.60
" II-rendű	—	—	—	17.45—17.85
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.20—15.45
Korpa	—	—	—	12.40—12.70

A készáru piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 200 q 80 k 30 K, 200 q 80 k 29.90 K, 500 q 79.5 k 30.40 K, 200 q 79 k 30.10 K.

Pestvidéki: 100 q 78 k 29.40 K.

Bánsági: 100 q 78 k 29.70 K, 100 q 76 k 28 K üszkös.

Pancsovai: 1700 q 77 k 28.90 K.

Szerémségi: 1000 q 79 k 29.50 K.

Makói: 1890 q 78.5 k 29.80 K.

Ókanizsai: 525 q 76.5 k 29.40 K.

Marosi: 100 q 78 k 29.30 K.

Erdélyi: 200 q 79 k 29.80 K.

Boszniai: 4000 q 75 k, 2295 q 76 k 27.80 K, 1020 q 72 k 26.20 K rostálatlan.

Takarmányárpa: 150 q 17.90 K kpf. par.

Rozs: 200 q 19.60 K kpf. par.

Tengeri: 300 q 15.20 K kpf. par.

Az árak: 100 kilogrammonként koronáértékben értendők.

A határidőpiacon kötetelt:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1908-re:

Buza májusra	27.96—27.98—27.60—27.76—27.68
Buza októberre	23.70—23.74—23.42—23.48—
Rozs októberre	18.68—18.70—18.52—18.56—
Tengeri májusra	15.08—15.12—14.98—15.04—
Tengeri júliusra	15.54—15.50—15.58—15.44—
Zab októberre	15.05—15.12—

1 óra 30 perceskor zárulnak:

1909. májusi buza	27.76—27.78
1909. októberi buza	23.48—23.50
1909. októberi rozs	18.56—18.58
1909. májusi tengeri	15.02—15.04
1909. júliusi tengeri	15.46—15.48
1909. októberi zab	15.10—15.12

Budapesti gabonaforgalom.

1909. április 26-tól 1909. április 27-ig.

	Érkezett	Elszállítottak
	méterezés	
Buza	9514	—
Rozs	1452	401
Árpa	763	70
Zab	32911	21030
Tengeri	26134	9605
Liszt	204	10837
Korpa	—	2684

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdén meglehetősen élénk az élet. A Rimamurányi részvényekben megindult hausse-mozgalom egyelőre véget ért és a részvénytulajdonosok sietnek az elért árfolyamnyereséget realizálni. A Magyar hitel és Osztrák hitelrészvényekben és az államvasuti részvényekben, úgy helyi, mint bécsi számlára nagyobb vásárlások történtek s e vásárlások nyomában néhány koronával javult az értékek árfolyama. A Rimamurányi részvényekben megindult jelentékeny eladások dacára a Rimamurányi részvények a tegnapi zárathoz képest másfél koronával emelkedtek. A helyi piacon is elég élénk volt az üzletmenet. Forgalomban voltak az Agrárbank, a Hazai bank, az Országos központi takarékpénztár részvények, továbbá az Északmagyarországi, a Drasche, a Salgótarjáni, az Ujlaki téglá és a Városi vasut részvények. A járadék piacon élénk volt a forgalom. A koronajáradékban megindult vásárlások egészen 92.05 koronáig hajtották fel a járadékárfolyamot, amely végül 93 koronán záródott. A valutapiacra az árfolyamok gyengébbek. Forgalomba került továbbá: Leszámitelőbank 482.50—483.50—482.50 koronán, Jelzálog 438.76—439.50 kor., Rimamurányi 575—576.25—572.25—573 kor., Városi villamos vasut 270 kor., Közuti 587—588.50—588 kor., Magyar koronajáradék 92.70—92.90 kor., Salgótarjáni 585—580 kor., Agrárbank 422—424—423 kor., Beosini cementgyár 680—683 kor., Ganzgyár 32.20—32.30 kor., Hazai bank 273.50—274.50 kor., Szt.-Lőrinczi téglagyár 400 kor., Ujlaki téglagyár 338 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 638.75—642.25—641, Magyar hitel 750—740—752, Osztrák-magyar államvasut 699.50—700.25, Leszámitelőbank 482.50—482—483.50, Jelzálogbank 438.75—439.50, Rimamurányi 575—576.25—573.50, Közuti vaspálya 587—588.50, Magyar koronajáradék 92.70—92.85 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 642.50—641.75, Magyar hitel 752.25—752—752.50, Osztrák-magyar államvasut 700.25—701.25, Leszámitelőbank 482.50, Jelzálogbank 439.50, Rimamurányi 573.50—572.25—573, Városi villamosvasut 270, Közuti vaspálya r. 588, Déli vasut 108, Magyar koronajáradék 92.85—92.90 koronán.

Dijbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10, május hónap végére 20—22 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 642, Magyar hitel 754.25, Államvasut 701.50, Leszámitelő 483, Rimamurányi 571.50, Városi vasut 270, Közuti vasut 586.

BÉCSI GABONATÖZSDE:

Bécs, április 28. (Saját tudósítónktól.) A külföldi tőzsdékről ma nem jött direktíva, mert az amerikai piacok szilárd irányzatot követtek...

Jegyzetelt búza: tiszavidéki 15.30-15.60, bánáti 15-15.40, mosoni 14.45-14.80, tótfelvidéki 14.50-14.85, délviasuti 14.50-14.85, marchfeldi 14.20-14.60...

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, április 27. Az előtőzsdén a hangulat kedvező, az árfolyamok javultak, vasbányaértékek emelkedtek, mert a piac nyugodtan ítélte meg a törökországi eseményeket...

11 óraker zárultak:

Osztrák hitel 640, Laenderbank 443.50, Union 544, Államvasút 697.25, Déli vasút 107, Alpesi 675.25, Rimamurányi 572.50, Nyugatehorezsi 425, Török sorsjegy 185.25 K, Osztrák koronajáradék 95.60, Magyar koronajáradék 92.75 K.

1 óraker jegyezték:

Osztrák hitel 641, Magyar hitel 751.50, Anglo 294, Bankkegyesület 526, Földhitel 1082, Laenderbank 443.50, Unionbank 543.50, Magyar Jelzalog 439, Államvasút 701, Déli vasút 107.75, Alpesi 671.50, Orosz járadék 98.90, Török sorsjegy 185.50 K.

Bécs, április 28. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos aranyjáradék 112.60, Tiszai és szeg. kőcs. sorsjegy 143.25, Magyar hitelbank részvény 751, Magyar leszámítoló és váltó részvény 480, Rimamurányi 569.50, Magyar cukoripar, Adria hajózási részvénytársaság 388, Magyar koronajáradék 92.90, 4 százalékos magyar földterem. kötv. 93.90, Magyar nyer.k. sorsjegy 199, Kassa-Oderbergi Vasútrészvény, Magyar Jelzalogbank 439, Magyar keresk. bank 3390.

Bécs, április 28. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papírjáradék 95.80, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 116.55, 1860-as sorsjegy 156, Osztrák hitel-sorsjegy 473, Anglo-osztrák bankrészvény 294.50, Bécsi Bankverein 525.75, Osztrák-magyar bank 1774, Déli vasút 106.85, Dunagőzhajózási társ. 910, Dohány részv. 335, Cs. k. arany (vert) 11.33, Német bankv. 117.13, Osztr. Lloyd 433, 4.2 száz. ezüst jár. 95.70

99.40, Osztr. koronajáradék 95.70, 1864-es sorsj. 278, Osztrák hitelintézeti részvény 640, Union-Bank 544, Osztrák Länderbörsen 443, Osztrák-magyar államvasút 700.25, Elbevolgyi vasút 460, Alpesi részvény 678.25, 20 frankos 19.04, Londoni váltóár 239.60, Lipótkohó 466, Töröksorsjegy 185.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, április 28. A török trónváltás kedvező megítélése, az amerikai vaspiacról és a német ipari kerületekből érkezett kedvező jelentések, a nagyobb pénzösség, valamint a bécsi tőzsde szilárd irányzata az itteni tőzsdének erőteljes ösztönzést nyújtottak, amely ennek következtében élénk forgalom mellett igen szilárd irányzatú volt. Nagyobb terjedelművé vált az üzleti tevékenység főleg a bányaeértékek piacán, ahol kohó- és szénbányarészvények terjedelmes visszavásárlásokra emelkedtek. A vasuti értékek piacán Prinz Heinrich vasut két és fél százalékos emelkedést ért el, míg amerikai vasutak Newyork győnye magatartására nyugodtak voltak. Hitelrészvények Béccsel egybehangzóan 1 százalékkal emelkedtek s 1902. évi oroszok, valamint török sorsjegyek szintén erős emelkedést értek el. A további folyamatban az üzlet többnyire csekély változások mellett lényegesen nyugodtabb volt, miután a tőzsde londoni és párisi híreket vár. Élénk keresletnek örvendtek azonban a keleti vasut részvényei, amelyek 1 1/4 százalékkal emelkedtek. Később a Nordd. Lloyd részvényei, különösen pedig bányaeértékek iránt ismét nagyobb érdeklődés nyilvánult és utóbbiak az utótőzsdén is folytatták emelkedésüket. Egyébként a forgalom nyugodt volt. A közpénzpiac ipari értékei élénkebbek voltak és magasabban jegyezték. Pénz néhány napra ultimón mintegy 3 százalék, magánleszámitolási kamatláb 1 7/8 százalék.

Zárlatok jegyezték: 4.2 százalékos papírjáradék, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.70, osztrák hitelrészvény 201.70, Déli vasút 17.70, orosz bankjegyek 215.40, 4 százalékos új orosz kölcsön 83.80, Disconto Commandit 189.70, Dinamitruszt 167, Harpeni 193, Unifikált török járadék 93.50, 4.2 százalékos ezüstjáradék 96.10, 4 százalékos magyar aranyjáradék 95.20, Magyar koronajáradék 95.20, Osztrák-magyar államvasút 150.75, Bécsi váltóár 85.31, Olasz járadék, Alt. villamosági Edison 235, Gelsenkircheni 182.20, Laurakohó 186.50, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) április 28. 4.2 százalékos papírjáradék, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.75, Osztrák hitelintézeti részvény 200, Osztrák-magyar államvasút 149.50, Északnyugati vasút, Bustiehradi vasút, Londoni váltóár 204.75, Bécsi Bankverein 132.80, Villamos részvény, 3 százalékos magy. aranykölcsön 79.25, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.90, Osztrák koronajáradék 95.80, Magyar koronajáradék 93, Osztrák-magyar bank 128, Déli vasút részvény 18.10, Elbevolgyi vasút, Bécsi váltóár 85.35, Párisi váltóár 812.66, Union bankrészvény 135, Alpesi bányarészvény, Allandó.

Hamburg, (Zárlat) április 28. 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.10, 1860. sorsjegy 158, Déli vasút 17.55, 4 százalékos aranyjáradék 99.20, Osztrák hitelrészvény 201.30, Osztrák-magyar államvasút 149.25, Olasz járadék 104.20, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 95.30, Nyugodt.

London, április 28. Angol consol 84 1/2. Paris, (Zárlat) április 28. 3 száz. Francia járadék 97.45, Osztr. aranyjáradék 98.75, Magyar aranyjáradék 96.50, 3 százalékos Olasz járadék, Déli vasút elsőbbségi kötv. 294, 5 százalékos marokkói járadék 524, 4 százalékos spanyol járadék 99.15, 4 százalékos unifikált török jár., Török sorsjegy 172.50, Török dohányrészvény 313, Osztrák földhitelintézet 11.34, Osztr. Länderbörsen 468, Magyar jelzalogbank, Banque de Paris 1635, Banque Ottomane 735, Osztr. magyar államvasút, Déli vasút, Hartmann gépgyár 529, Uríkányi község 161, Váltó Amsterdamba (rövid) 208.37, Váltó német piacokra (rövid) 123.66, Váltó Bécsre (rövid) 105, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csek Londonra 251.75, Magánkamatláb 1. s Szilárd.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE Elektromágneses gyógyítás. Budapest, IV., Károly-körút 24, I. em. Lift Telefon 102-39.

- Gyógytényezők: Finsen-féle ivlámpa fűrdők szivhaj és veredényelmeszedés ellen. Elektromágneses gyógyítás. Röntgen sugarakkal való kezelés. Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio). Kék fényvel való kezelés. Villamos hőfűrdők (Elektrotherm). Villamos fényfűrdők. Villamos massage (Vibratio). Galván. Farad és Franklin árammal való kezelés. Villamos vízfűrdők. Szénsavas fűrdők. Főbb javallatok: Általános idegesség (neurasthénia, hystéria). Ideggyengeségi állapotok. Álmatlanság, Fejfájás. Hűdések (Paralýsis). Idegfájdalmak, idegzésbék (Neuralgia, ischiás). Gerincvelőszorvadás (Tabes). Szivbetegségek. Veredényelmeszedés. Kőszvény és csusz, reuma, ízületi és csontfájók. Székrekedés, Daganatok, Anyagcserehajok (Elhízó cukorbeteg, verszegénység) Bőrhibák. Bőrvizketeg, Lupus. Hajhullás, kopaszság. Sztérilitás (mőknél az arcon). Aranyeres csomók. Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Kőbányai sertéspiac. Április 28. Fialat nehéz (páronként 320 klgrom felül) 144-145 fillér, fiatal közép (páronként 251-320 klg.) 145-146, (könnyű páronként 250 klg.-ig) 145-

Table with multiple columns: Budapesti értéktőzsde, Mai záró árfolyam, Záloglevelek, elsobbsegek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek. It lists various financial instruments and their current market prices.

148 fillér. Magyar szedési: Közép (párónkub 240-280 kgr.) 145-147 fillér, könnyű (párónkub 240 kgr.) 145-147 fillér. Sertéslejtés: 1900. április hónap 26. napján volt készlet 23009 drb sertés, 27. napján felhajtott 462 drb sertés, 27. elszállított 172 drb sertés, 28-ára maradt készlet 23200 drb sertés. A hizott sertés üzletirányzata nyugodt.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és községvidék igazgatóság.) Április 28-án. Előző napi eladatlan maradvány 287 drb sertés, 49 drb süldő. Pótfelhajtás 247 drb sertés. Mai felhajtás 712 drb sertés, 26 drb süldő, összesen 1246 drb sertés, 75 drb süldő. Eladatott 747 drb sertés, 12 drb süldő. Mai maradvány 499 drb sertés, 63 drb süldő. Következő árak jegyzetelték: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül életsúlyban 108-109 fillér, II. rendű 280-350 kilogrammig 100-104 fillér. Életsúlylevonással 126 fillér, nehéz 300 kilogrammon felül életsúlylevonással 126-144 fillérig, fiatal közép 220-300 kgr.-ig életsúlylevonással 132-152 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 138-152 fillérig. Hussertés, belföldi süldő 114-116 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyba érteendő. A vásár irányzata közepes. Az árak változtak.

VIZÁLLÁS.

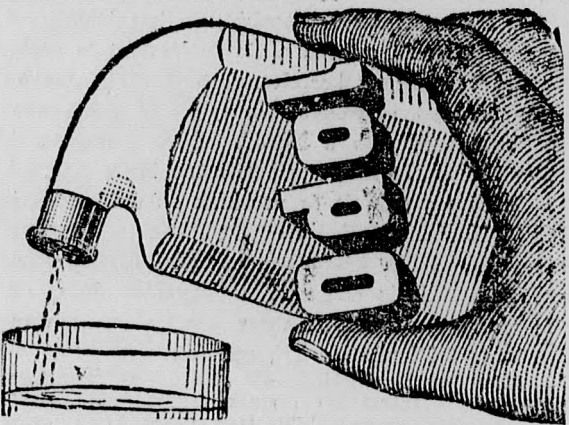
Apr. 27. Apr. 28.		Apr. 27. Apr. 28.	
m é t e r		m é t e r	
Anna Sebárding	1.79 2.28	Tisza M.-Sziget	0.66 1.25
Duna Passau	3.07 3.30	Tolchaza	0.75 1.40
Linz	0.41 0.-	V.-Nemény	2.51 2.80
Béas	0.88 1.17	Tokaj	3.69 2.52
Pozsony	2.95 3.05	Tiszafüred	3.80 2.80
Komárom	3.96 3.74	Szolnok	3.96 3.36
Budapest	3.56 3.82	Csongrád	3.89 3.48
Pécs	3.02 2.94	Szeged	4.10 3.92
Mohács	3.92 4.12	T.-Hecse	3.56 3.50
Combas	4.36 4.60	Titel	4.17 4.20
Urvidek	3.67 3.84	Óndova Hoór	0.85 0.96
Pausova	3.91 3.75	Tapoly Bártfa	0.- 0.46
Orsova	3.89 3.81	Erdög Ladmeceza	2.75 2.10
Vérva Morvafalu	2.84 2.62	Sajó Zsolca	1.53 1.45
Vág Zsolna	0.86 1.10	Hernád H.-Nemeti	0.38 0.31
Trencsén	0.70 0.94	Berettyó Margit	0.30 0.14
Szered	1.02 1.34	B.-Ujfalu	0.16 0.02
Rába Szt.-Gothárd	0.18 0.26	Körös Csucca	0.50 0.-
Sárvár	0.16 0.08	N.-Várad	0.14 0.46
Győr	3.15 3.00	Bélnyes	0.66 0.46
Óráz Varsád	1.92 2.12	Tenke	0.24 0.12
Zákány	0.56 0.80	Garabonc	0.52 0.-
Baros	1.34 1.49	Borosjenő	0.04 0.14
Eszék	2.38 0.-	Békés	1.44 0.90
M.-Szardah	1.50 2.-	Gyoma	2.52 2.90
Zágráb	0.72 0.72	Gy.-Fehérvár	0.98 0.40
Sámsék	2.90 2.26	Hranycska	1.48 1.22
Mitrovicza	4.66 4.16	Soborsin	0.- 0.24
Szamos Deés	0.45 1.07	Arad	0.10 1.08
Szatmár	1.56 1.44	Mako	0.83 1.10
Kraszna N.-Ejtyény	0.80 0.-	Temes K.-Kostély	1.- 1.10
LatorcsMunkács	0.32 0.24	Béga Kiszató	0.96 0.94
LatorcsHomoans	0.28 0.24	Temesvár	0.06 0.14
Ug Ferecseny	0.- 0.24	Becserek	0.88 0.90

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 28. —

Kinevezések. A földművelésügyi miniszter a magyarországi kincstári erdők kezelésének szolgálati ágazatánál Kaán Károly erdőtanácsosi ezimmet és jelleggel felruházott főerdőmérnököt erdőtanácsossá, az erdőfelügyelési szolgálati ágazatnál Dezsényi Jenő alerdőfelügyelőt a VIII. fizetési osztályba alerdőfelügyelővé, Hámori Mihály ornithologiai központi gondnokot — ezen állásában való meghagyása mellett — a IX. fizetési osztályba, a selmecbányai bányászati és erdészeti főiskola erdészeti ágazatánál alkalmazott tisztviselők létszámában ideiglenes minőségben Mutnyánszky Jenő erdőmérnököt tanársággá az erdő használati tanszékhez, Nagy József jog- és államtudort az állami jószágok és telepítési szolgálat tisztviselői létszámába ideiglenes minőségű fizetéstelen jószágigazgatósági fogalmazóvá, Ruda Krisztina, Böcker Anna és Lehoczy Lászlóné napidíjas iróképzelőnőket ideiglenes minőségű fizetéstelen iróképzelőnőknek nevezte ki.

Pályázatok. Alsószukon (Kolozsmegye) postamesteri állásra május 28-ig; Csaláron (Nógrádmegye) postafőnöki állásra május 7-ig; a kunszentmiklósi járásbírósnál jegyzői állásra 2 hét alatt; a rózsahegyi törvényszéknél ideiglenes albirói állásra 2 hét alatt; a balassagyarmati törvényszéknél szolgai állásra 6 hét alatt; a sátoraljaújhegyi törvényszéknél bírói állásra 2 hét alatt adandók be a pályázatok.

Aki az Odolt következetesen mindennap használja, az a tudomány mai állása szerint a képzelhető legjobb fog- és száj-ápolást gyakorolja.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap is száraz, tulnyomóan derült és igen enyhe idő uralkodott; helyenkint erős szél keletkezett. Ma reggelre felhősebbre és a tengerparton esőre változott az idő. A hőmérséklet 5-10 C. fokkal magasabb volt a normálnál, a maximum 25 és 30 C. fok között ingadozott és Eszéken 31 C. fok, a minimum pedig Rozsnyón 3 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony idő várható élénk szelekkel, hőmérséklettel, sok helyütt esővel és zivattal.

Állomás	Levegőtér- mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius skálán	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmér- és- skála	
					max.	min.	max.	min.
A. Szatmár	62.9	16.6	EN	2	0	24	11	
Ungvár	—	16.3	E	12	0	26	13	
Késmárk	57.5	11.0	E	1	—	23	8	
Losoncz	59.5	11.4	N	—	—	25	8	
Ógyalla	57.9	17.0	—	2	—	26	11	
Budapest	59.7	14.8	N	0	1	25	11	
Hérvény	58.8	16.5	—	4	—	27	11	
Keszthely	59.9	15.4	N	8	—	26	14	
Pécs	61.3	15.8	N	4	0	26	14	
Zágráb	59.9	16.4	—	1	—	26	13	
Füme	61.1	14.0	NE	0	1	23	12	
Szeged	61.6	17.3	N	0	0	27	12	
Temesvár	63.2	13.9	—	0	—	27	9	
Nagyvárad	60.9	—	N	0	0	—	4	
Kolozsvár	63.6	13.8	—	0	0	23	1	
Nagyzeben	64.0	13.2	NW	0	0	26	0	
Szatmár	—	5.4	N	0	4	15	2	
Eger	—	8.6	NW	0	4	17	5	
Arvavár	—	4.0	NW	0	6	5	8	
Selmeczbánya	—	1.0	NW	0	4	12	1	
Komárom	—	9.2	NW	0	2	16	5	
Magyar-Óvár	—	10.4	NW	0	4	18	7	
Sopron	—	1.6	NW	0	6	18	5	
Eszék	—	11.9	—	8	—	18	7	
Órkény	—	8.2	E	0	4	16	5	
Debrecen	—	7.9	E	0	0	17	6	
Kecskemét	—	10.2	E	0	3	16	8	
Óroszáza	—	9.4	E	0	4	15	6	
Arad	—	9.4	NE	1	0	15	6	
Zsombolya	—	0.7	N	0	0	15	0	
Vörse	—	3.0	E	0	0	10	3	
Orsova	—	4.9	E	0	0	17	6	

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

SÖTÉT NAPLÓ.

— Orosz forradalmi kép. —

Ira: Ropsin V. Ford.: Szabó Endre.

24

— Azt gondold: volt egy igazi tevékeny ember, egy félelmet nem ismerő társ... S most az nincs. S azt gondold: nehéz ő nélküle; mit tegyünk most?

— Persze.

— No látod... Magát Fjodort, te már is felejtetted. Nem sajnálsz, te Fjodort.

A bulváron katonai zenekar játszik. Vasárnap. Mesterlegények járnak-kelnek, kezükben harmónikával. Beszélgetés, nevetés.

Ványa azt mondja:

— Én mindig Fjodorról gondolkodom. Mert ő nekem nemcsak társam, nemcsak tevékeny ember volt... Képzeld el csak, hogy mit érezhetett ő ott, a farkas mögött. Lövöldözött és tudta, hogy itt van a halála. Mennyi ideig nézett ő farkaszemet a halállal!

— Ványa, Fjodor nem félt.

— Nem arról van szó, Zsorzsik. No, persze, hogy nem félt. De tudhatod-e te az ő szenvedéseit? Tudhatod-e, hogy mit érzett, mikor sebesülten vergődött? Mikor a szeme elsötétült és az életereje fogyni kezdett? Mennyi ideig nézett ő szembe a halállal?

— Nem, Ványa, erre én nem gondoltam.

Erre ő suttogva szól:

— Akkor nem is szeretted te őt.

Én azt felelem:

— Fjodor meghalt... Inkább arról beszéljünk: elmegyünk-e oda... a lakására?

— Hogy elmenjünk-e a házba?

— Igen.

— De hogy?

— Hát feldulni az egész házat,

— Hát a cselédség?

— Micsoda cselédség?

— A családja, a gyerekei?

— No lám, mire nem gondolsz te!... Az semmi...

Ványa elhallgatott egy kis ideig.

— Zsorzs.

— Mi?

— Elbbe én nem egyezem.

— Mibe nem egyezel?

— Hogy oda menjünk.

— Micsoda bolondság? Miért?

— Azt én nem akarom... a gyerekek ellen...

Majd izgatottan teszi hozzá:

— Hallgass rám, Zsorzs: ne tedd azt. Hogy vehetsz te ilyet magadra? Ki adott neked arra szabadságot?

Én hidegen felelek:

— Magam adtam magamnak szabadságot.

— Te magad?

— Igenis, én.

Ványa egész testében reszket.

— Zsorzs, a gyerekek...

— Hát bánom is én.

— Zsorzs, hát a Krisztus?

— Mi köze ehhez a Krisztusnak?

— Emlékszel-e arra, Zsorzs: „Én jöttem

az én Atyám nevében s nem fogadtok el engemet, s ha valaki a maga nevében jön, azt elfogadjátok.“

— Minek ezek az idézetek?

— Ő a fejtét ingatja:

— Igaz, minek...

Mind a ketten sokáig hallgatunk. Végre én megszólalok:

— No, jól van... hát majd az utcán lessük meg...

— Ő egészen felvidulva mosolygott. Akkor azt kérdeztem tőle:

— Te tán azt képeled, hogy az idézetek miatt?

— Dehogy! Ugyan, Zsorzs!

— Csak azért, mert így kisebb a kockázat.

— Csak azért, mert így kisebb a kockázat.

— Persze, hogy kisebb, persze... S majd meglátod: sikerülni is fog. Meghallgatja az Ur a mi könyörgéseinket.

Távozom. Boszus vagyok: mert nem volna-e mégis jobb oda menni?

Augustus 15.

Gondolataim megint Helénánál vannak. Azt kérdelem magamtól: ki ő? Miért nem keres ő engem? Mért él úgy, hogy rólam semmit sem tud? Ez azt jelenti, hogy nem szeret. Azt jelenti, hogy elfelejtett. Azt jelenti, hogy mialatt esőkölt, azalatt hazudott. De az olyan szemek nem hazudnak.

Nem tudom. Nem is akarok én semmit sem tudni. Láttam az ő szerelmének örömét, hallottam az ő boldog szavait. Én őt akarom s eljövök és elveszem őt magamnak. Meglehet, hogy holnap lelohad a szeme lángja s én a nekem ma annyira kedves nevetését megunom. Szerettem őt ma s a holnaphoz semmi közöm. E pillanatban ő egészen előttem áll, mintha itt volna: hajfonatai feketék, arca szigoruan ovális, könnyed pirossággal. Szólitom őt. A nevét mondogatom magamban. Pedig már nemsokára itt van a napunk.

Meglátom-e még őt valaha, vagy sem?

Augustus 17.

Holnap megint várjuk a kormányzót az utcán.

Augustus 18.

Erna most már harmadszor készítette el mindent. Pontban három órakor valamennyien a helyünkön vagyunk. Az én kezemben egy iskátulya van. Mikor járok, az iskátulyában mérelesen koczog a tartaima.

(A bal oldalon megyek. A meleg levegő már őszi. Reggel észrevettem, hogy a nyírfákon itt-ott már sárga levelek vannak. Az egen nehéz felhők gomolyognak. Ritka szemű eső szemetel.)

(Folyt. köv.)

SZINNHÁZAK.

Csütörtök, 1909. április 29-én.

NEHÉZ SZÍNHÁZ.

Passo-Partout.

Színház 3 felvonásban. Írta: Georges Thurner. Fordította: Szini Gyula.

Személyek:
 Régis Lyonal Odry
 Régis Eugen Pothés
 Régis S. Fáy Sz.
 Régis Andrea György I.
 Lamberini Visvári M.
 Helonin Jaqualine D. Legati J.
 D'Altonwalde Lenkey H.
 Rigaut Henriette F. Dömjén R.
 Costarter Aurélie Nagy I.
 Liles Suzanne V. Molnár R.
 Rafo Hajdu
 Lusancy Mészáros A.
 Chomai Garamszegi
 Tanyá Bartos
 Vaucho Scmlay
 Lapbart Rosabányi
 Brada Gál
 Müller Horváth J.
 Arzós Kovács

Kezdeté 7/8 órákor.

FIGYELHETŐ

Talárjárás.

Operetta 3 felvonásban. Írta: Bakonyi Károly. Zenejét Gábor Andor vezényelte. Szöveg: Kálmán I.

Személyek:
 Lohenyay Vendrey
 Trencsényi Komlóssy L.
 Riza Károly Keleti J.
 Károly Fenyvesi
 Léontey Hegedűs
 Hekes, hadnagy Vámos
 Wallerstein Sarkadi
 Magyarossy Kornai Berla
 Urbán, színpadvezető Balassa
 Turi, színpadvezető Tihanyi
 Csik, kőműves Just
 Kempen Gyűs
 Gerő, igazgató Tapolczay
 Kécske Balázs G.
 Kécske, kőműves Szerény
 Szegő, kőműves Bárd
 Memériné V. Kász R.
 Wuffa, színpadvezető Kazalozky

Kezdeté 7/8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Tánczos huszárok.

Operett három felvonásban. Írta: Rina Ferenc. Zenejét Szép Ede vezényelte. Szíriai Albert.

Személyek:
 Hubert Egon herceg Király E.
 Von Flüggen Szirmai
 Von Saarburg Csizsér.
 Von Dennenwitz Boross
 Von Stackelberg Margittay
 Halbröck Simai
 Gombosi Wolf Papir
 Fuma, seje Erdel B.
 Thea, leánya Petráss S.
 Frisch Libor Németh
 Ede, a fia Gyövs G.
 Dürrenstein Fasztor
 Erna, a felesége Nyáralás
 Hertha, leányuk T. Hermath
 Dr. Felecker Raskó

Kezdeté 8 órákor.

UPÁNYA SZÍNHÁZ.

Forradalom és ellenforradalom

Konstantinápolyban.

Írta: Farkas Pal.

Kezdeté 7/8 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Romeo és Júlia.

Nagy opera 5 felv. Zenejét szerz. Gounod. Szöveg írta: Barbier és Carré. Fordította: Ormay F.

Személyek:
 Escalus Kornai
 Paris gróf Keriész
 Capulet gróf Várady
 Júlia Svárdström
 Gertrud N. Valent V
 Tybald Pichler
 Romeo Arányi
 Mercutio Takáts
 Benvolio Juhász
 Gregorio Ney B.
 Stefano Payer
 Lorenzó Szendrői

Kezdeté 7 órákor.

HUNGAR SZÍNHÁZ.

Hivatalnok urak.

Társadalmi színmű 3 felvonásban. Írta: Földes Imre.

Személyek:
 Brodsz gyáros Vágó
 Barna Gábor Törzs
 René neje Pátori G.
 Müller Papp
 Feleki László
 Herczeg Réthely
 Vedres Dobi
 Ulrich Vándori
 Róth Rátkay
 Ella, lánya Tóth L.
 Kozma Tarnay
 Vámosné Forrai R.
 Dancsó, fia Z. Molnár
 Nag, Pál Csábor
 Smolla János Sugár K.
 Juliska Császár K.
 Terka gépirónok Kacsóh F.

Kezdeté 8 órákor.

FŐVÁROSI GYERMEK-SZÍNHÁZ.

VI., Révay-utca 18. szám.

Hüvelyk Matyi

vagy az elvárásait királyvárosok. Eredeti bohózatos varázsszerege de lokál és táncokkal 7 képben.

Személyek:
 Pitypaty király Babai
 Fűrcsok Gündör
 Kanari Stam
 Csipancz Keresztes
 Csirke Misi Kóvessy
 Janos, földműves Kákasi
 Erzsi a felesége Flacsek
 Rodrigo Feld R.
 Pulyka Petti, apród Katona
 Hüvelyk Matyi Halász I.

Kezdeté 4 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Népszínház-utca 1-3. szám.

Telefon 68-39.

A német trónörökös fogadtatása Bécsben, 1909. április hó 26-án. (Saját felvétel.)

Az aranypénz.

Szilárd testek folyékonyra tétele. — A fodrász bosszúja.

Kémkedés a szandzsakságban.

Viadalra szánt bikák tenyésztése. — Az indiai buddhisták életé és szokásai. — Vívómesterek munkája. — Az 1909. évi liverpooli nagy akadályverseny.

Kezdeté 6 órákor, vasár- és ünnepnapokon 4 órákor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Na és mindennap

A nap hőse:

Conchas

róla beszél az egész város!

16 egyéb attrakció!!

Az előadás kezdete 8 órákor.

Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig.

Telefon 93-36.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22

Ma és minden este 8 órákor

a kolosszális sikerű áprilisi műsor utolsó hete

Premiér! Szepárdiós bohózat! Premiér!

A vörös május.

24-ik előadás: 50-ik előadás:

Ágyról-ágyra! Julcsa ugy van!

Utolsó fellépései a KIÖRY köztársasági csoportnak, Dolly Doll berlini szubrettnek, La Jolie Fontée-nek mezitlábos kekvőkjával

Varjas Antal 10 más attrakció So'ti Hermin

Rács Laci utánpótlás szenzációs kupléi.

Május 1-től A BÉCSI „HÖLLE” teljes társulata

kezdődőleg a Grand-Cabaret. — Új tanczattrakciók.

Mela Mars. Rudolf Österreicher. Laszky A. Béla

Vasárnap, május 2-án, d. u. fél 4 órákor mérsékelt helyarárakkal

a HÖLLE vendéglátéka.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum nappali

penztáránál, d. e. 10-2-ig d. u. 3-6-ig. A telkerti tükörműben

éjféltkor Trianon és Grand-Cabaret. — Új tanczattrakciók.

Czigányzene reggeli 5 óráig.

Baumann-Album (10 kuplé) zongorára és énekre (postaköltség 45 f.) 3 kor.

A legújabb 101 magyar dal, „Nádor”-ed 2-k kötetje zongorára és énekre (postaköltség 55 f.) 3 kor.

Mindkettő egyszerre rendelve 6.55 kor.

Szétküldés utánvétellel vagy a pénz előleges beküldésére ellenében.

Nádor Kálmán zeneműkiadó

Budapest, IV., Károly-körút 8. sz.

Alkalmi vétel folytán kiárúsítunk

Nagy selyem damaszt abroszt	darabját	1	frt 50	kr. 2.
Nagy selyem damaszt szalvétát	—	—	30	—
Vászon női ingeket	—	1	05	—
Csipke függönyöket	—	parját	30	—
Fűtő szőnyegeket	—	méterjét	35	—
Tavaszi divat kelméket 190 cm széles	—	—	68	—
Divat selymeket	—	—	86	—
Mosó dalainakat	—	—	35	—
2 ágy és 1 szíval terítőt	—	—	50	—
20/20 Jacquard szőnyeg újdonságot	—	—	80	—

Rosenberg és Quitt

VI., Király-utca 32. sz., sarok üzlet.

Alapított 1895. évben. 26688

RAKET.

Kezdőknek	—	2.25, 3.25	frt
Haladóknak	—	—	4.50
Jó játékosoknak	—	—	7. —
Erős játékosoknak	—	—	9, 13. —
Versenyzőknek	—	—	15-25

Sportszerű eladási mód!

Az összes ismert raket-típusok, több mint 50 féle, külön osztályban vannak egyenként ki-táve. Minden darab a típus névvel, számmal és olcsó szabott árval van levezetve. A típusokkal próbamezőt végezhető.

Plökl és Haas,

tenniss-, turisztaság és vadászati kellékek raktárába

Andrássy-ut 13. sz.

Raket-műhelyünkben Bosnyák Jozsef vezetésével javítások s hurokások angol iskola szerint.

RAKET.

FOLIES CAPRICE

Igazgató: LEITNER és KÉLETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Telefon 14-22. Az előadás kezdete 1/2 órákor.

11 órákor. Ma: 11 órákor.

Mobilisirung

(A mozgósítás)

Bohózat. Írta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.

Ezt megelőzi 1/4 órákor:

„A legszebb szörme kirakat”

Bohózat. Írta: Fann. Rendező: Erdélyi Emil.

Nappali pénztár d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig.

Az I-ső emeleti „Casino de Parisban” elsőrangú táncattrakciók. Kezdeté 1/2 órákor.

CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. Telef. 107-46.

Ma és a következő napokon este 7/8 órákor

WEBB kapitány

!! idomított fokáival !!

és az egész nagy műsor.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Naponta előadás.

Május 1-én, szombaton: A székes-fővárosi Államrendőrség nyugdíjpótló és segélyező egyesülete javára fényes műsoru előadás.

Május 2-án, vasárnap, a szezon utolsó előadása.

A társulat jutalomestélye.

Szenzációs számok! Kétféle műsor!

Budapest-Nagymaros

Jelenetek egy vasuti kupéban, írták: Glinger és Taussig, ford. Steinhardt.

A remek telikertben reggelig táncos és zene — Elsőrendű attrakciók — Belső-díj minc.

Jegyek: 8-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. sz. és özv Kontinó dohánykülönlegességi áruházában, Andrássy-ut 29.

Royal szálloda

kerti étkezője

megnyílt.

Kaman

korunk elismert legtekéte-
tebb cipője urak, höl-
gyek és gyermekek részére

Hygienikus, elegáns,
sikkos és tartos.

Telefon: 112-86. FŐRAKTÁR:

VAS ANDOR

Budapest, VI., ker.,
Andrássy-ut 17. sz.

CZIMBALMOT

ne vegyen, míg

REMÉNYI MIHÁLY

legújabb czimbalom árjegyzékét át nem olvasta,
melyet Reményi czimbalom osztálya küld
ingyen és bérmentve,

Budapestről
KIRÁLY-UTCZA 58.
Telefon 87-84.

Hang mint a zongoráé. Kivitel
a legújabb stílusokban.

10 évi kezesség!
OLCSÓ ÁRAK.

PARISIANA ORFEUM

utolsó előadás pénteken

Szerecsen-utca, a magyar kir. Operával szemben. Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 161-54.

Jegyelővétel 10-12-ig d. u. 3-8-ig.

MOTO BABY

a villanybaba az érthetetlen technikai csoda.

Az eleven szobrok a csodaszép LONNA nővérek rövid vendéglátéka.

! Még 18 szenzációs szám! !

Az „Amerikal Park” átalakítás és megnagyobbítás szenzációs programmal nyílik meg május hó 1-én.

Béretjegyek a Parisiana pénztáráról kaphatók. A jegyek árát: Urak részére 12 korona, hölgyek és katonatisztek számára 8 korona.

Kezdeté 6 órákor, vasár- és ünnepnapokon 4 órákor.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-88.

Minden este 9 órákor.

MEDGYASSZAY VILMA

vendéglátéka.

Dávid király párbaipőre. Birósági bohózat.

(Aktuális tréfa.) — Conférencier: Kormányváltás. Dr. Szalay József.

Helyárak: 6, 4, és 2 korona. Bővebbet a plakátok.

Telefon 64-20.

EDISON

Mozgófénykép Vállalat
VI., Nagymező-utca 21.

Első előadás hétköznap d. u. 5 órákor.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órákor.
Utolsó előadás kedde 11 órákor.

Szenszációs újdonság!

Műsoron kívül:
páratlan hatású énekes és zenés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészei közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárak:
Páholy 1 K., I. hely 20 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe
Megjelent 100.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánságra ingyen és bérmentve.
Telefon 64-20.

HAJÓJÁRATJEGYZEK

ADRIA

magyar kir. tengerhajózási részvény-társaság vezérigazgatója: **HOFFMANN S. és V.** Budapest, 1909. május havában a következő gőzösök indulnak FIUMBÓL:

Hová	Gőzös neve	Kelet
Liverpool	Italian	IV/25.—V/26.
Pernambuco, Maceio, Bahia, Rio de Janeiro, Santos*)	Báró Fejérvary	6
New-York	Slavonia	8
London, Hull	Murillo	1-10
Liverpool**) Rouen*)	Assiout	5-15
Lissabon, London	Kálmán Király	5-15
Antwerpen, Kopenhagen**)	Nagy Lajos	10-20
Amsterdam, Rotterdam	Kolozsvár	10-20
Hamburg**)	Tibor	10-20
New-York	Babylon	10-20
Liverpool	Ulfonia	22
London, Hull	Brescia	15-25
Hamburg**)	Volturno	15-25
Bordeaux**)	Mecklenburg	21-31
Glasgow*)	Barossa	21-31
Tunis, Algier, Gibraltár, Tanger, Oran*)	Stefania	21-31
Liverpool	Tizsa	V/26.—VI/6.
	Tyria	V/26.—VI/6.

A * gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti.
** Amennyiben a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentetett be, az igazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse.

BEHÓZATAL

Honnau	Hová	Gőzös neve	Kelet
Liverpool	Fiume	Tyria	1-10
Hamburg**)	"	Byzanz	1-10
London, Hull	"	Douro	1-10
Rouen	TriestFiume	Duna	1-10
Antwerpen	Fiume	Széchenyi	1-10
New-York	"	Fannonia	15
Malta, Sicília	TriestFiume	Maslekovits	5-15
Liverpool**)	Fiume	Falernian	10-20
London, Hull	"	Ebro	10-20
Hamburg**)	"	Ausztria	10-20
Santos, Rio de Janeiro	TriestFiume	Szeged	10-20
New-York	Fiume	Carpathia	20
London	"	Bathory	15-25
Bordeaux	TriestFiume	Zichy	15-25
Gibraltár, Tanger, Oran, Algier, Malta	"	Tizsa	15-25
Liverpool	Fiume	Cyria	21-31
Rotterdam, Antwerpen	"	Balaton	21-31
Glasgow	TriestFiume	Deák	21-31

Középtengeri szolgálat.

A) Fiume—spanyolországi vonal.
Fiuméből: Rákóczy 1. Lederer Sándor 8., Zrínyi 15., Kassa 22. Mátyás Király 29. Valencziából: Mátyás király 5., Andrássy 12., Rákóczy 19., Lederer Sándor 28.
B) Fiume—marselle-i vonal.
Fiuméből: Szent László 5., Adria 12., Árpád 10., Szápáry 26. Marselleből: Árpád 5., Szápáry 12., Szent László 19., Adria 26.

Magyar Királyi Államvasutak Igazgatóság.
118952. szám. C/III.

Díjszábászterü feláru jegyek váltására jogosító arcképes évi igazolványok érvényességének kiterjesztése.

A Magyar Királyi Államvasutaktól nyert értesítés szerint azon alkalmából kifolyólag, hogy a székesfővárosnak Szolnokon át való forgalmában több vonat az újszási utirány helyett Czegléden át fog közlekedni, a III. (keleti) vonalsoportra érvényes feláru jegyek váltására jogosító díjszábászterü arcképes évi igazolványok érvényessége 1909. évi május hó 1-ével a Budapest-nyugoti p. u. czepléd—szolnoki vonalra is kiterjesztetik.

Budapest, 1909. április hó 26-án.

A Magyar Királyi Államvasutak igazgatósága.
Utánnyomás nem díjazatik.

Ezen szabadalmazott ágy tömörreszekkel, rézdiszszal, erős acélsodronybetéttel 32 kor.
Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K.
Rézagy sodronybetéttel 80 K. Rézagy-összolás és javítás 17 K. Vaskeretes ágybetét, erős minőségű 11.50 K. Fakeretű 7.50 K. Kárpitozott matracok minden kivitelben. Vas- és rézbutorokat legolcsóbban szállít.

PROHÁSZKA JÁNOS gyáros
VI., Gról Zichy Jenő-u. 46.
(Volt Uj-utca.)

Óriási feltűnést

kelt újonnan átalakított üzlethelyiségével

DÓCZI M.

Magyarország legnagyobb cipőraktára
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10. sz.

Ajánlja legújabb divatu és kitémő minőségű, saját készítésű magyar, francia és amerikai formájú

férfi-, női- és gyermek-czipőit.

Női czipők:

Kor.	Ár
Zergebőrből fűzés, gombos v. pántos félczipő	5.60
Ugyanaz barna zergebőrből	6.60
Szevrbőr félczipő, fekete 7.00, barna	8.40
Zerge- v. borjubőr, fűzés, ozugos v. gombos	7-8
Ugyanaz barna zergebőrből	8-9
Boxbőr, fűzés v. ozugos 8.50, gombos	9.-
Francia szevra, fűzés v. ozugos 9.50, gombos	10.-

Férfi czipők:

Kor.	Ár
Legfinomabb amerikai czipők box v. szevrbőrből, párja	15.-
Zergebőr fűzés félczipő 7.00, barna	8.00
Szevrbőr v. lakk-félczipő 9.00, barna	10.00
Barna bagaria v. zerge fűzés v. gombos	9-10
Borjubőr fűzés vagy ozugos	8.-
Amerikai boxbőr, ozugos 9.50, fűzés	10.-
Francia szevra, ozugos v. fűzés 10.-, gombos	11.-

A souterrain-helyiségben engross-eladás.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vidéki megrendelésekre nagy gond fordítatik. :: ::
Külön postacsomag.
Raktár: 50.000 pár.
Nem megfelelő árú készséggel becsérélek.

A már 34 év óta a kerékpárvilágot uraló eredeti angol

Helical Premier és The Champion kerékpárokat dupla harang-oszopágyval és szabadonfutóval, 3 év letételezéssel, minden árfeleletkezés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

egész világon létező óceán kerékpárokhoz külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, káncokat, kormszukát és csészéket órási forgalmunk következtében melyon lemezeltetett nagyválti 30% ártészállítással szállítunk vidék-eredeti gyári áron

LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár és alkatrészes nagykereskedők
Budapest, VIII., József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. sz.
Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

FÜŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL.
DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELŐNYÖSEBEN

POLGÁR KÁLMÁN EKSZERTELEPÉN

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29.sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEYZÉK 2000 PÁRZSAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

Heti műsor:

1909. április hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszínház	Vigszínház	Király-Színház	Magyar Színház	Urania
30 Péntek	A hegyek alján	Dr. Szélpál Margit	—	Vigváz a nőre!	Az elvált asszony	Dr. Teufel	A Magyar színház előadása Hanka
1 Szombat	Hunyady László	Dr. Szélpál Margit	—	Lupin Arzén	A hollandi lány	Vater	A Magyar színház előadása Hivatalnok urak
2 Vasárnap	(d. u. este)	Istenek alkonya	Az ember tragédiája	—	A kivándorló	Tanczos huszárok	A Magyar színház előadása Hanka
		Dr. Szélpál Margit	—	Lupin Arzén	Az elvált asszony	Zöld Kakadu Regi jó idők — Lichtbender, Auferstehung, Komtesse Mizzi	

Piros arc Piros orr Piros kéz

sohasem volt divatban és minden nő és férfi igyekszik ezektől a csunya bőrbántalmaktól a szeplő és pattanással együtt megszabadulni a legrövidebb idő alatt.

8 nap

teljesen elegendő, hogy vörös arca, vörös orra, vörös keze hófehér, tiszta és finom legyen.

Csak a híres bőrápoló szerekhez:

Diana krém- Diana szappan-

hoz kell fordulni, akkor nem lesz többé piros orra, piros keze, piros arcbőre.

Több mint egy millió köszönő levél igazolja a fenti körülményt.

Diana-puder

pedig arról nevezetes, hogy az arcon egyenletesen tapad, szabad szemmel **teljesen láthatatlan**; amennyiben pedig teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, ki van zárva a láthatósága a kékeszínű arcbőrnek, amely szín olyan nők arcán látható, kik ártalmas összetételű pudert használnak.

Egy üvegtégely Diana-crém (nappali és éjjeli használatra) **1 kor. 50 fill.**

Egy üvegtégely Diana-crém (csak éjjeli használatra) **1 kor. 50 fill.**

Egy nagy darab Diana-szappan **1 kor. 50 fill.**

Egy nagy doboz Diana-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsaszín vagy sárga színben) **1 kor. 50 fill.**

Kapható egész Európában a gyógyszertárakban, drogeriákban és parfümeriákban. Aki nem tudja saját helységében beszerezni, az rendelje meg a központból:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész
Budapest, Károly-körút 5.

(A legkisebb megrendelés is fordulópostával utánvéttel eszközölhető)

Gärtner Agoston

Budapest, Wurm-utca 3.

Mindennemű izzó- és Wolfram-lámpák, valamint villamos felszerelési cikkek.

Telefon 95-33. Telefon 95-33.

Nemi betegség

alapos, gyors és gyökeres gyógyítására férfiaknál és nőknél a foglalkozás zavarása nélkül legjobban ajánljuk bevált lelkiismeretes és nagy gyakorlaton alapuló gyógy módjainál fogva **Dr. GARAI** szakorvos, rendelő-intézetét **GYÓGYIT**: húgyszervi, hólyag, nemi és bőrbetegségeket, altesti sebeket és ujjakórt (syphilis), az önfertőzés utókövetkezményeit, magömlést, elgyengült férfit (impotencia) mindenféle női bajokat, fehérfolyást stb. **Eredményes gyógyítás feltűnés nélkül levélleg is. Titoktartás biztosítva. Rendel. d. e. 10-től d. u. 4-ig, este 7-8.**

:: **Tessék mutatványszámot** ::
kérni:

Az Új Időkből.

Szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap.
Szerkeszti: **Herzog Ferencz.**
Előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal:
Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

A Magyar Lányokból

Képes hetilap, fiatal lányok számára.
Szerkeszti: **Tutsek Anna.**
Előfizetési ára negyedévre 3 korona. Kiadóhivatal:
Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Az Én Ujságomból.

Képes hetilap gyermekek számára.
Szerkeszti: **Pósa Lajos.**
Előfizetési ára negyedévre 2 kor. 50 fill. Kiadóhivatal:
Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Titkos betegségek.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemi életre vonatkozólag és az esetleg már meglevő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magas tisztséget betöltő Dr. Palócz v. kórházi orvos-specialista országos hírű intézete (Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, húgyszervi, hólyag-, ideg- és hátgerinczajokat, az önfertőzés és szifilisz-utóhatásait, magömlést, elgyengült férfit, (impotenciát), kezdődő elme zavart, aranyeret, sérvet, vérébajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levélre kimerítő választ (a levélbe csak válaszlevelet kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a levelet elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig.)

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

Feltűnést

Kéltének szerencsegyűjtőnk állandó nyereményeredményei, a hol a legutóbbi húzás legnagyobb főnyereményét

400.000

koronát ötödször nyerték.

Csattal a 66614 %/s számmra. Rövid időn belül a ügyfeleinknek a következő nyereményeket fizettük ki:

Tények bizonyítanak!

600.000

5-ször

400.000

4-szer

100.000

1-szer **90.000**

3-szor **80.000**

2-szor **70.000**

5-szor **60.000**

1-szer **50.000**

1-szer **40.000**

5-szor **30.000**

19-szer **25.000**

Utalva szerencsegyűjtőnk ezen egyedülálló nyereményeredményére, ajánlunk a 24-ik sorsjáték

május 19. és 21-iki húzására

egész 12.— fél 6.— negyed 3.— nyolcad 1.50 sorsjegyzárkoronáért

Befizetésilap ingyen.

Gaedicke
Bankház, Budapest
Kossuth Lajos-utca 11.

Magy. kir. szabadalm. WIESEL-féle "kiszórolag kaphatók"
jógszekrények Wiesel Adolfinál, BUDAPEST, V., Váci-körút 47. (Podmaniczky-utca sarkán.)
 Ugyanott fürdőkádak, szab. fűtőkészülékekkel olcsón kaphatók. 27175
 Árjegyzék ingyen. Telefon 91-20. Cégem a tavaszi vásáron részt vesz.

Párisi világiállítás „Grand Prix“ 1900.
KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID
 mesóvíz lovak számára.
 Egy üveg ára K. 2.80.
 Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erősítésre, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírásra trainingban.
 A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak akkor valódi, ha a fenti vedjeggyel van ellátva. — Vedjegy, orvoslás és génygö-lés törvényesen védve.
 Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám és VI., Andrássy-ut 28. szám.

Gramofon
 Hegedűk
 Czimbaleom
 Forgatható és önműködő hangszerek
 Kétoldalu hanglemezek
Fuvola
 Rézfuvahangszerek

Mielőtt
részletfizetésre
 bármilyen hangszert vásárolna, saját érdekében osolekszik, ha bekéri
IVÁN és VÁRI
 áruházának
 Budapest, Váci-utca 22.
 nagy képes
főárjegyzékét.
 Szállítunk: Vadászfegyvereket, revolvereket, fényképező készülékeket szintén kedvező részletfizetésre.
 Gramofon lemezekből megjelent újdonságok kitűnően sikerültek.
 Lemez műsor jegyzékét azonnal küldünk.
 Képek és műlapokból nagy választék.

Polgár Sándor
 Magy. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kötszerész
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. sz.
 Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvosi, sebészeti és betegápolási tárgyakra.
 Saját gyártmányu magy. kir. szabadalmazott Polgár-féle
sérvkötő,
 haskötő, görcsér elleni gummi-harisnya, orthopediai készülékek, műlábak és kezek stb.
 Valódi francia különlegességek F. Bergerand párisi gyárból.
 Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hamisítás ellen védve
 18202. szám alatt.

Saját gyártmányu fűthető fürdőkád körmelegítő-kályhával kádak 14 koronától feljebb. Elvállalok: mindenféle kútszávitányt és hazi vízvezetékberendezéseket legolcsóbb áron. Lefkócsy Adolf, Bpest, VII., Wesseliányi-u. 61/E. Telefon 118-48. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Titkos betegségek
 gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján
Dr. KAJDAGSY
 V. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.
 Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyagbajot, sebeket, húgykőrt (gyphilis), borbajokat, elgyengült férfierőt, húsbetegenél is, őnfertőzést és annak utóbajait, ideg-és hágerimezbajot, valamint minden női bajokat.
 RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 2.
 Levélre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
 Levél útján is biztos gyógyítok.

Cs. kir. szab. déli vaspályatársaság. Üzletigazgatóság Budapestén.
 1344. G. szám.
PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.
 50 darab 875x440 centiméter nagyságu kocsiponyva szállítására.
 A cs. kir. szab. déli vaspályatársaság magy. vonalai számára a folyó évben szükségessé váló 50 darab 875x440 centiméter nagyságu vízhatlan waterproff waggonponyvára ezennel nyilvános pályázatot hirdet.
 A szállítás a cs. kir. szab. déli vaspályatársaságnál érvényben levő és az üzletigazgatóság anyagkezelési osztályánál (I. ker. Mészáros-utca 19. földszint 28.) megszerezhető általános és különleges feltételek alapján, bérmentve a budapesti anyagszertárba, ez évi június hónap 20-áig teljesítendő.
 A különleges feltételek 2. szakasza a ponyvaszövet anyagára nézve a következőképpen lesz megváltoztatva:
 A ponyva szövete tiszta lenfonalakból (linefonalak) készíthető olyképpen, hogy a kettős fonalu lánczhoz nem ezernázott 12. számú és az egyfonalu szintén nem ezernázott vetülékhez 6. számú fonal használandó, úgy, hogy négyzetcentiméterenként a lánczirányban 13 kettős, a vetü-

lék irányban pedig 10-10½ egyszerű fonál legyen.
 Az egykoronás bélyeggel ellátott ajánlatok, melyekhez a magyar általános hitelbanknál letendő bántapénzről szóló letétjegy, a sajátkezüleg aláírt és szintén bélyegzett általános és különleges feltételek, valamint a választott bírósági rendtartás csatolandó, lepecsételve ezen külső címmel: „Ajánlat waggonponyvák szállítására“ legkésőbb 1909. évi május hónap 19-én, déli 12 óráig a cs. kir. szab. déli vaspályatársaság anyag-szerkezelési osztályánál benyújtandók, vagy az ajánlattal egyidejűleg az ajánlott ponyvák szöveteiből úgy nyers, mint telített állapotban, egy-egy darab, megközelítőleg 1 négyzetméter nagyságu minta is beküldendő.
 A cs. kir. szab. déli vaspályatársaság fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok között szabadon választhasson és hogy a szállítást esetleg tetszés szerinti részmenyiségekben is kiadhassa.
 A szállítási feltételektől eltérő vagy a meghatározott időn túl beérkező, végre azon ajánlatok, melyek nincsenek teljesen felszerelve, figyelembe nem vehetők.
 Budapest, 1909. évi április hónap 18.
 Az üzletigazgatóság.

JOHNSTON
 10-es számú fűkaszalógepe, szénaforgatója és teljesen acél önműködő kiváltásu gyűjtőgereblyéi
 a jótékony legelőgazdálkodás eszközei.
JOHNSTON
 könnyű marokrakói és kéveköto aratógépei
 a hazai földművelésnek a legelőgazdálkodásnak egyszerű eszközei, könnyű használata, csodálatos vonóerő-erősége és főképpen megbízható munkavégzése a Johnstons gépek alapjelvényei.
 Dőlő-gabonában is kiváló munkát végeznek: Elsőrangú anyagú legelőgazdálkodás eszközei! Szilárd, tartós kivitelű. Ezen gépekből Magyarországban több ezer van használatban! Kiváló munkát, azaz nagy gyűjtőerőt, kényes és alacsony árjait mutat.
 Vevőképpen és főraktár:
Bácher Radolf
 = Mezőhar Ferenc
 Budapest, II. Rongyozó-utca 68.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Érintetlen és új,
 (azonban régi modell)
 kitűnő objectivvel ellátott
! fényképező-gépek !
 jutányos áron
 15 koronától feljebb kiárusíttatnak
Aufrecht és Goldschmied b. t.
 áruházában, Rákóczi-ut 26.

KISS szerencsésje NAGY

Szorgalom, munka, leleményesség és takarékoság hosszú idő alatt segít pénzhez, de gyorsan, váratlanul nagy vagyonra szertenni csakis nagy szerencse, nagyobb nyereség útján lehet. Ezért vesz a legtöbb ember sorsjegyet, mert ezáltal **állandóan reménye van**, gyorsan meggazdagodni.

Különösen a magy. kir. szab. osztálysorsjegyek kedveltek mindenütt, mert a kibocsátott 110.000 sorsjegy közül 55.000 nyer, tehát **biztosan minden második sorsjegy. A nyereségeségek páratlanok**, nincs a világon sorsjáték-tervezet, mely ily szolid és kedvező volna.

Ugy a kibocsátásnál mint a huzásnál a m. kir. kormány gyakorolja a felügyeletet és ellenőrzést, ez az oka, hogy a közönség **teljes bizalommal van** az osztálysorsjegyek iránt.

A szerencse kiszámíthatatlan! Véletlentől függ sok ember boldogsága! Mindenkinek életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencsésjét, boldogságát megállapíthatná! Talán az itt közölt névsorban levő saját **neve**, vagy más önnek kedves név melletti sorsjegyszám egy nagyobb nyeresémenyvel lesz kihuzva már a legközelebbi huzásokon.

Kisérrelje meg szerencsésjét nálunk, mert

KISS szerencsésje NAGY! KISS KÁROLY ÉS TÁRSA

bank részvénytársaság, a magy. kir. szabadalm. osztálysorsjáték főelárusítóhelye.
Központ: Kossuth Lajos-utca 13. Fiók-üzletek: Rákóczi-ut 55.

Hogy hívják?

Ezen szerencseszámok csakis nálunk kaphatók:

Adél 73215	Cristian 56393	Ferdinand 54742	Izor 100963	Manó 2310	Róland 100058
Adolf 8522	Cornelia 106930	Ferenc 22163	Izso 40591	Marcell 2403	Rozália 30869
Adorján 97473	Constant. 29643	Flóra 102148	Jakab 90688	Margit 102701	Rozina 50455
Adrienne 57507	Clement. 4406	Flórián 21375	Janka 108386	Mária 50603	Rudolf 106038
Agnes 40640	Clarissa 108018	Flóris 73313	János 27394	Mariska 102157	Salamon 44717
Agost 102215	Cézár 80133	Fodor 108104	Jenő 8300	Márk 20068	Sámson 22250
Agoston 8355	Cecilia 13281	Franciska 50551	Jolán 31295	Magdolna 29845	Sámuel 21526
Akos 23141	Carolina 107657	Frida 90806	Jónás 107460	Márton 56956	Sándor 102278
Aladár 87350	Camilla 8389	Frigyes 82604	Józsa 98055	Máté 101132	Sarolta 19111
Alajos 96069	Dániel 17026	Fülöp 102186	József 65972	Malvin 27181	Sebestén 81210
Albert 98649	Dávid 60099	Gábor 22965	Judith 34618	Matild 93673	Simon 106059
Alfonz 95016	Demeter 51484	Gabriel 75018	Julia 107239	Mátyás 48170	Stefánia 27117
Alfréd 102105	Demján 90755	Gáspár 23148	Juliska 67629	Melinda 106172	Szaniszló 90814
Alice 684	Dénes 57543	Gedeon 75001	Kálmán 102770	Menyhért 27106	Szeréna 102160
Amália 82105	Dezso 33803	Gergely 48149	Kamill 9810	Mici 72796	Szidónia 8241
Ambrus 63453	Domokos 91301	Gertrud 38892	Karolin 78187	Mihály 107474	Szilárd 32465
Andor 94220	Dóra 58562	Géza 63458	Károly 108111	Miklós 89620	Tamás 58104
András 96578	Dorottya 102136	Gida 108103	Kázmér 16604	Miksa 73375	Tasziló 10195
Anna 91345	Döme 90726	Gizella 14742	Katalin 90801	Milán 60076	Teofil 70476
Antal 58138	Dömötör 107461	Gottfried 90712	Kellemen 13672	Mór 106170	Teodor 102487
Antónia 90710	Eberhard 21058	Gusztáv 13275	Klára 90847	Náci 19759	Teréz 196038
Aranka 37469	Edith 108381	Gyárfás 39468	Klotild 107163	Nándor 79339	Terka 29431
Armin 78233	Ede 73330	Guidó 91032	Konrad 54793	Natalia 102711	Tihamér 83377
Arnold 95022	Éduard 80864	György 20196	Kornelia 90689	Náthán 33816	Tibor 102109
Aron 20551	Elek 78235	Győző 107027	Kornél 108384	Nelli 64248	Titusz 60983
Árpád 78229	Elemér 57211	Gyula 39772	Kristóf 21647	Nesztli 50456	Tivadar 50574
Arthur 6454	Eleonóra 83813	Gyuri 102230	Krisztina 102371	Netti 616	Tóbiás 107282
Atilla 65938	Eliás 439	Hedvig 94222	Lajos 91000	Nina 108073	Tódor 27370
Angusztá 8216	Ella 79331	Heléna 95017	László 81046	Olga 67635	Ulrik 60134
Aurél 94224	Elvira 107155	Henrik 107245	Lázár 107683	Olivér 83807	Urban 106787
Balázs 13623	Elza 12717	Hermann 8102	Lénárd 21507	Orbán 102101	Valentin 90664
Bálint 78224	Emanuel 37781	Hermína 22957	Lenke 24195	Oszkár 103024	Valéria 34083
Bandi 39757	Emil 4220	Hubert 102133	Leó 107476	Ottó 23121	Vendel 107549
Barnabás 102104	Emilia 65052	Hugó 106154	Laura 32051	Ödön 94283	Verona 106107
Beatrix 38900	Emma 107244	Ibolyka 98963	Leontin 56338	Ottó 79323	Vidor 85841
Béla 8274	Endre 74130	Ida 29749	Leonora 39743	Pál 10 986	Viktor 90545
Benedek 4205	Erna 95346	Ignác 66918	Lidia 75009	Paula 73386	Viktória 41625
Benjamin 108108	Ernestin 13163	Ilika 2340	Lina 102114	Péter 74134	Vilma 87536
Bernát 22211	Ernő 79841	Illés 21354	Livia 8224	Piroska 9812	Vilmos 107175
Berta 60111	Ervin 71111	Ilma 13643	Loránd 45192	Pista 20056	Vince 67684
Bertalan 14769	Erzsébet 68002	Ilna 102235	Lipót 56073	Pongrác 67698	Walter 24799
Bertold 34233	Etel 107250	Imre 100953	Lőrinc 94904	Rafaél 107497	Wladimir 3138
Blanka 479	Eugénia 107479	Iren 17012	Lucia 10174	Ráchel 54402	Zoltán 79344
Bódog 88059	Eva 9807	Irmá 8391	Ludmilla 99067	Regina 73317	Zseni 67625
Boldizsár 102195	Fabián 37783	István 487	Lukács 60121	René 51335	Zsigmond 102223
Borbála 8357	Fanni 39442	Iván 90672	Ludvig 102745	Rezső 24782	Zsófia 170484
Boriska 95346	Felicia 29482	Ivor 32068	Lujza 17041	Richard 50474	Zsuzsana 107484
Böske 93671	Félix 37790	Izabella 39493	Magda 90538	Róbert 21051	

A szives megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk!

Az I. osztályu sorsjegyek

árai:

Nyolczad	1.50 korona
Negyed	3.—
Fél	6.—
Egész	12.—

huzása:

május 19-én és 21-én.

Tessék kívágni és szívmunkra beküldeni:

MEGRENDELÉS.

KISS KÁROLY és TÁRSA bank részv.-társ
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Sziveskedjék nekem a XXIV. sorsjáték I. osztályára a..... sorsjegyet, hivatalos tervet és huzás után hivatalos nyereségjegyzéket küldeni.

— A sorsjegy árát: —
kor. all.
(A meg nem felelő módot sziveskedjék áhuzni.)

Pontos } Név:
cím: } Lakhely, utca, házszám:
Utolsó posta, (megye)

Jegyzék

a XXIV. magy. kir. szabad. osztálysorsjáték 55.000 nyereségeiről, mely a 110.000 sorsjegy közül ki lesz sorolva 6 hónap alatt.

Legnagyobb nyereség

1,000,000 korona

(Egy millió korona).

	Korona
1 jutalomdíj	600000
1 nyereség	400000
1 " " "	200000
2 " " "	100000
1 " " "	90000
2 " " "	80000
1 " " "	70000
2 " " "	60000
1 " " "	50000
1 " " "	40000
3 " " "	30000
3 " " "	25000
8 " " "	20000
8 " " "	15000
36 " " "	10000
67 " " "	5000
3 " " "	3000
437 " " "	2000
803 " " "	1000
1528 " " "	500
140 " " "	300
34450 " " "	200
4850 " " "	170
4850 " " "	130
100 " " "	100
4350 " " "	80
3350 " " "	40
55000 nyer. és jutalom	R 14,459.000

E hirdetés rovathban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovathban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

Pénzszekrények használtak és újak, rendkívül olcsó aron kapható...

Idei cukor-borsót, fejes salátát, spenótot, hó napos retket, zöldségmát...

Szóló-spárgát, cukorborsót, spenótot, új burgonyát, fejes-salátát...

Fajhorokat felelőség mellett lefojtva, különösen hordóban hektoliterjé 32 koronával...

Kosarakat gyümölcs és zöldség szállítására minden nagyságban...

Pénzt azonnal butorra, zongorára, koscsikra, varrógépekre, kerékpárookra...

Gyümölcsfa, díszfa- és rózsá-árjegyzékkel ingyen szolgál Weber faiskolája...

20,000 rózsafa magasztörzsu kapható Novák Janos szőlőtelepén...

Szólóoltványok, legkiválóbb bor- és csemege-fajokból, teljes szavatossággal...

Poloskát jótállással kiirtja világon egyedül fellaláló Vulkan...

Padó-beeresztést, lakások teljes takarítását olcsón elvállalja Strasser-vállalat...

Fényképezőgépek ritka kedvező alkalmi vétel részben arverésből...

Pénzszekrények és amerikai irodabutorok, használtak és újak...

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben...

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80.

Stenográfia Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás-oktatás...

Spóra-féle világhírű klattani dísz-és óriásszegfűk. Kétféle: Praga, Bécs, Lyon...

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsírásiskola. Díjtalan gépirás-oktatás...

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra...

Magyar harzi kanári-tenyésztés Debrecenben.

A ki egy énekes harzi kanárit veszen, életében soha ennel jobbat nem tesz...

Ingóságokat értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárta...

Tülevelűek szállításának legjobb ideje megkezdődött és tart május végéig...

REMÉNYI nagy magyar hangszer-telepén. Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 58.

Hurutos hántalmak hatásos és kellemes gyógyszere a Réthy-féle cukorka...

Kocsi árucsarnok VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarország legnagyobb kocsi raktára...

Szőlő-oltványokról, szőlővesszőkről legolcsóbb árjegyzéket küld Székely József, Gyöngyös.

Hol a hernyók a gyümölcsben nagy károkat okoznak, Kecskeméti Farkas-féle hernyóirtó szerrel...

Klattau óriási és dísz szegfűk. Kerti szegfű K 2.50, Dísz szegfű K 5.-, Óriási szegfű K 8.-, Dísz virágok K 16.-

Amerikai remontans szegfűk. Modern óriási virágú ujdonságok K 15.- Angol prima nagyvirágú perlagonium...

Mindig kaphat vevőt vagy üzletársat helybéli és vidéki üzletek, szállodák vagy pensiók...

Butor 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3. félémelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakborendezéseknek...

Pesti izr. hitközség 5949/903. szám. Pályázati hirdetmény. A pesti izr. hitközség előjárósága...

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely: Lőcse szab. kir. városa, Szepesvármegye székhelye; 573 méter magasán...

Pénc-szekrények újak és használtak, valamint kazetták és másoló prések...

Kézimunka himzésekhöz, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez...

KOMMEN S. Bpest, VI, Andrassy-ut 27. a m. kir. Operaházzal szemben, Wien, Prag, Hamburg, München, Basel.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT HALDOKY KENDÉLY FÉNYKÉP NAGYÍTÁSOK...

Brilliantot, aranyat, ezüstöt, ékszer és röplészet veszek és eladok. Kertész ékzserész Budapest, VII., Király-utca 85. szám.

Zálogozódulákat veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak...

SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló, ebédlő, szalonn, uri szoba és irodai teljes berendezések...

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló, ebédlő, szalonn, uri szoba és irodai teljes berendezések...